

HLAVNÍ EDITORKA
LIZ DOBBSOVÁ

PŘEDMLUVA
GRAHAM RICE

1001 ROSTLIN

PRO RADOST Z PĚSTOVÁNÍ

1001 ROSTLIN

PRO RADOST Z PĚSTOVÁNÍ

HLAVNÍ EDITORKA LIZ DOBBSOVÁ

PŘEDMLUVA GRAHAM RICE

☞ *Drosera capensis*, známá také jako rosnatka, je masožravá rostlina, ze které se mohou těšit lidé na všech kontinentech.

Liz Dobbsová a kolektiv autorů
1001 rostlin pro radost z pěstování

copyright © Quintessence Editions Ltd
translation © Roman Tadič, 2017
copyright českého vydání © Volvox Globator, 2017

Z anglického originálu *1001 Plants to Dream of Growing* vydaného nakladatelstvím Quintessence
v New Yorku v roce 2016 přeložil Roman Tadič

Odborná redakce Antonín Petr
Jazyková redakce Tereza Houšková
Sazba Štěpán Kot

Vydalo nakladatelství Volvox Globator jako svou 1102. publikaci

VOLVOX GLOBATOR
Štítného 17, 130 00 Praha 3
www.volvox.cz

Adresa knihkupectví Volvox Globator
Štítného 16, Praha 3 – Žižkov, 130 00
Veškerá práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována v jakékoliv podobě
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Vydání první

ISBN 978-80-7511-348-1

Obsah

Předmluva	6
Úvodem	8
Rejstřík latinských názvů	12
Letničky	20
Cibuloviny	128
Trvalky	232
Keře	434
Popínavé rostliny	582
Růže	646
Rostliny v interiéru a patiu	674
Kuchyňské byliny	810
Zelenina	852
Ovoce	924
Poznámky překladatele	948
Rejstřík českých názvů	949
Slovníček pojmů	955
Autoři	956
Autoři fotografií	958
Poděkování	960

Předmluva Graham Rice

Když mi bylo pět, maminka se ve mně pokusila roznítit plamínek zájmu o zahradničení a dala mi na vysetí semínka ředkviček. Ředkvičky rychle rostou a ona soudila, že úroda bude dříve, než ztratím zájem. Měla pravdu – ale ta chuť! První sousto jsem vyplivl a trvalo více než deset let, než jsem si opět začal všimnout rostlin. Do té doby se můj zájem o zahradu omezoval na vyrývání žížal, které končily na rybářském háčku, kropení včel vodou a schovávanou mezi keři, za něž jsem unikal před dalším výsevem. Maminka měla dobrý nápad, ale zvolila nesprávnou rostlinu. U mého vnuka se rozvinul zájem o rostliny díky ochutnávání drobných lesních jahod, které rostly za domem. Čekal, až budou jasně červené, a to ho naučilo trpělivosti. Potom se naučil rozeznávat rostliny podle vůně listů: rozmarýn, máta, bazalka... Nyní je o trochu starší – a o trochu krvežíznivější – a jeho pozornost upoutaly masožravé rostliny.

K radosti z rostlin a zahrad dospíváme různě – třeba i díky vyrývání žížal jsem si začal všimnout, že se zavrtávají spíše v okrajových pásech bujně porostlých květinami než v holých kamenitých koutech. Miloval jsem doma vypěstované fazole a byl jsem dokonce ochoten nosit tyčky, nicméně vysévání už bylo na mě příliš. Řekl bych, že květiny mě nezajímaly do chvíle, kdy jsem zjistil, že se líbí děvčatům. V zásadě existuje nepřeberné množství různých možností, jak objevit a zkoumat svět rostlin. 1001 rostlin v této knize reprezentuje všechno, čím nás rostliny lákají: čerstvě utržený hrášek, který je tak sladký a šťavnatý, že lusky pukají a obsah končí v ústech dříve, než dospěje do naší kuchyně; voňavé petunie, které zdobí terasu a v létě ji mění v oblíbený prostor našeho domu; trvalky přinášející radost z barev do nejstudenějšího i nejteplejšího podnebí; vůně bylin oživujících naši kuchyni; keře, které během roku nabízejí pestré představení; řezané květiny propůjčující našim domovům elegantní, proměnlivý a neokoukaný vzhled; a samozřejmě také ředkvičky, jahody a masožravé rostliny.

Jsou tu rostliny, které prokazují takovou odolnost, že mohou růst v nejstudenějším podnebí nebo na nejsušších záhonech, v tropických oblastech, na studených a podmáčených místech nebo kdekoli jinde. Jsou tu plané rostliny z volné přírody – například z Himálaje a Skalnatých hor – z deštných lesů a říčních břehů, z hor a luk, z pouští a šumících lesů. Mnohé z nich objevili v 19. století velcí sběratelé rostlin během svých průzkumných výprav, jiné byly objeveny mnohem později. S rostlinami přichází do vašich zahrad pestrá divočina nejrůznějších koutů světa. Vedle široké palety zajímavých zástupců plané flóry tu máme rostliny, které byly nalezeny nebo vypěstovány v zahradách a školkách a vyšlechtěny všude po světě šlechtiteli rostlin, věnujícími se vývoji nových úchvatných odrůd a kultivarů.

Nejde však jen o krásu a chuť samotných rostlin. Tým odborníků z obou břehů Atlantiku, kteří nabízejí svůj vhled a znalost problematiky, v této knize vysvětluje, proč si jednotlivé stromy, keře, trvalky, letničky, zelenina, ovoce a byliny zaslouží místo ve vaší zahradě. Zaujmu nás příběhy těchto rostlin, například zmínka o původních vytrvalých rostlinách vypěstovaných v Nizozemsku, které nyní rostou na newyorské High Line, o kuchyňské bylině, kterou pěstoval Thomas Jefferson, o barvířské rostlině zmiňované Shakespearem a o nové formě stálezeleného keře z Číny objevené ve Spojených státech, kterou představil světu britský sběratel rostlin. Jak můžete vidět, zápal pro rostliny má nyní mezinárodní rozměry.

Fascinující jsou rovněž názvy. Seznamte se s rostlinami, které nesou jména komiků (*Camellia japonica* ‚Bob Hope‘), rostlinami pojmenovanými po botanících a pěstitelích celého světa (*Omphalodes* ‚Cherry Ingram‘) i takových, které vzdávají čest cellistce (*Rosa* ‚Jacqueline du Pré‘), hráči na klasickou kytaru (*Narcissus* ‚Segovia‘) a rockové skupině (*Phlox drummondii* ‚Moody Blues‘). Existují rostliny pojmenované po amerických městech (*Fragaria* × *ananassa* ‚Fort Laramie‘), filmu (*Phygelius* ‚African Queen‘), postavě z filmu (*Picea pungens* ‚Fat Albert‘), příslušnicích britské královské rodiny (*Clematis texensis* ‚Princess Diana‘), pokrmu (*Heuchera* ‚Tiramisu‘), ptáčích (*Penstemon* ‚Raven‘), zvířatech (*Ricinus* ‚Impala‘), tanci (*Salpiglossis* ‚Bolero‘), proslulých i méně proslulých zahradách (*Heliotropium arborescens* ‚Chatsworth‘) a dokonce irské lidové písní (*Rosa Wild Rover*) – po čemkoli, co je schopno pospat jejich osobitost a přimět nás k jejich pěstování. A věřte mi, všechny rostliny v této knize si zaslouží být pěstovány.

K rostlinám všeho druhu nás váže důvěrný, bytostný vztah. Z jejich dřeva si stavíme příbytky; jíme jejich plody, kořeny a listy; při každém nadechnutí jsme závislí na kyslíku, který produkují; poskytují účinné látky, které nám navracejí zdraví; a jejich aroma využíváme, abychom se navoněli a lépe naladili. Tvoří atmosféru, vyplňují venkovní prostor a na každém kroku nás provází jejich krása a vůně.

Každá z rostlin zařazených do této knihy je inspirativní: svou barvou, vůní, půvabným tvarem, chutí či působivostí. Všechny asi pěstovat nelze – ale některé určitě vyzkoušejte.

Annam Rice

Úvodem Liz Dobbová

„Nikdy jsem nepatřil k těm, kteří sbírají variety; dávám přednost sběru druhů a výběru variet.“

Graham Stuart Thomas, *Perennial Garden Plants*

Pěstování rostlin prospívá myslí, tělu a duši, a to ani nemluvě o životním prostředí. U některých lidí je semínko zaseto brzy; ve škole pěstují slunečnice nebo pomáhají dědečkovi vykopávat brambory. U mnoha lidí se objeví zájem, když dospějí, a pustí se do přetváření „venkovního prostoru“. Jiní najdou potěchu v zahradničení teprve později. Nejlepšími zahradníky často bývají aktivní penzisté, nicméně je škoda odkládat zahradničení až do seniorského věku. Neváhejte a svou křivku učení začněte vykreslovat v době, kdy máte před sebou spíše čtyřicet vegetačních období než deset. A nemyslete si, že když postrádáte zahradu, brání vám to v pěstování rostlin: uvažujte o rostlině do nádoby nebo na okenní parapet, obstarejte si pozemek nebo dobrovolně pečujte o veřejnou zeleň.

Navzdory titulu této knihy neznám žádného zahradníka, který se rozhodl pěstovat určitý počet rostlin. Zato se setkávám se spoustou lidí, kteří nevědí, jaké rostliny si pořídit, kteří nemají jasno v tom, co kde pěstovat, a jejichž zahrada se proměnila v „černou díru“, kde na jaře zasaďte, ale později tyto rostliny marně hledáte. Kromě toho se kolem nás vyskytuje spousta vynikajících osvědčených i nových rostlin, o nichž mnozí zahradníci nikdy neslyšeli: kdybychom tyto rostliny nepěstovali v našich zahradách, mohly by dočista zmizet. Tato kniha je naštěstí dokonale uzpůsobena k tomu, aby inspirovala a usnadnila nám výběr.

Náš čas a schopnost pěstovat rostliny jsou omezeny – s obojím naložme moudře.

Směřujte k pěstování pestré sbírky rostlin, která povznese vašeho ducha, přinese prosté uspokojení a potěší smysly, ale při tom neztrácejte zdravý rozum. Život je příliš krátký na to, abyste se stali otroky zahrady, a navíc není nouze o „doporučované“ rostliny, které uspokojí všechny potřeby zároveň. Nedocenitelným zdrojem poznatků jsou pro většinu zahradníků a zahradnických společností stále čtenější testy, archivy dokumentů, soutěže a hojně sdílení informací. Pokud však dáváte přednost osobní radě, máme tu ke studiu skvělou tradici literatury o zahradách a dnes pochopitelně také sociální sítě. V místním měřítku jsou užitečným pramenem informací dodavatelé rostlin, například okrasné školky a zahradní centra. Ať už si vyberete na základě čehokoli, pamatujte, že rostliny potřebují prostor: nesbíráme známky, nýbrž pečujeme o živé bytosti.

Zahradničení je velmi demokratický koníček, ale i mezi pěstiteli rostlin se potkáte se snoby. Na jedné straně jsou takoví, kteří se vyhýbají všemu, co je rozšířené a obecně oblíbené, ohroňují nos nad „obchodem“ a pyšně prohlašují, že už si ani nevzpomínají, kdy naposledy zavítali

do zahradního centra. Místo toho se pídí po vzácných planých druzích (nejlépe takových, na které nesáhl žádný jiný člověk); může jít o rostliny, po nichž brzy neštěkne ani pes. Druhou krajností jsou zahradníci tak závislí na své každoroční směsici barev, že jejich zahrada vypadá i po třiceti letech úplně stejně a každý rok opakují tytéž rutinní postupy. Jakým jste nebo jakým se stanete zahradníkem, je jen na vás – a během let se to může měnit –, nicméně v této knize se vám snažím představit zahradnický hodnotné a zároveň zajímavé rostliny, které jsou hodny doporučení. Některé budou nádherné, jiné záhadné; jsou zde zastoupeny vonné květy, aromatické listy i chutové požitky; směsice osvědčeného a nového. Zahradnický cenné rostliny přirozeně nabízejí více než jen krásný květ. Erudovaní hodnotitelé a zkušený zahradníci je posuzují jako celek: listy, tvar a stavbu rostliny, ale také její vitalitu, robustnost a spolehlivost. Všímám si také nových hledisek, která začínají hrát svou roli: je potřeba, aby pěstování rostliny nebylo náročné a komplikované. Z toho však plyne nebezpečí, že stranou pozornosti zůstane mnoho skvělých rostlin, jejichž pěstování skrývá určitá úskalí.

Britská Královská zahradnická společnost (RHS) za více než sto let prověřila široké spektrum rostlin. Na základě těchto testů uděluje Cenu za vynikající zahradní vlastnosti (Award of Garden Merit). Na celý proces dohlíží sbor nezávislých porotců. Rostliny, které získaly Cenu za vynikající zahradní vlastnosti, jsou výtečným odrazovým můstkem, protože hodnotitelé myslí na potřeby obyčejného zahradníka více než komerční společnosti. Otvírá se vám nepřeberné množství možností. Máte-li čas a zájem ponořit se o trochu hlouběji, americké univerzity nabízejí veřejnosti objektivní, výzkumy podložené informace týkající se množství témat včetně hortikultury a zahradničení – totéž zajišťují některé botanické zahrady, například Missourijská botanická zahrada. Existuje také řada organizací, které jsou připraveny nasměrovat vás k novým varietám. Ve Spojeném království například Britské sdružení šlechtitelů růží (British Association of Rose Breeders) zařizuje testy pořádané profesionálními šlechtiteli růží, na jejichž základě jsou určité růže označovány jako zlatý standard. All-America Selections (AAS) je nezisková organizace, která v Severní Americe prověřuje nové variety objektivními testy a nejlepší zahradní exempláře vyzdvihuje a propaguje udělením titulu vítěze AAS. Kdo však hlásá slávu starých odrůd? Často jde o zapálené amatéry, kteří si předávají rostliny z generace na generaci, nebo malé školky, semínkovny a nadšené sběratele, kteří množí a směňují rostliny. Ve Spojeném království veřejně prospěšná společnost Plant Heritage podporuje ochranu pěstovaných rostlin prostřednictvím své Národní sbírky rostlin, která čítá více než 600 odrůd.

I když rostliny, které získaly nejruznější ocenění, mají zaručeno stálé místo v každém seznamu doporučovaných rostlin, náš výběr se řídil především myšlenkou, že se zahradě věnujeme kvůli osobnímu potěšení a v rámci prostoru, který máme k dispozici. Nezaměřujeme se na zemědělskou produkci ani komerční zahradničení, nejsou zde tudíž zahrnuty pšenice, rýže

a většina komerčně významných odrůd ovoce, zeleniny a řezaných květin. Rozhodla jsem se vyřadit stromy, a to nikoli proto, že jsou bez významu nebo neobohacují zahradu. Důvodem bylo, že s drobnějšími rostlinami lze bez obtíží experimentovat, zatímco vysazení stromu v zahradě vyžaduje důkladnější zvážení. Vy, jimž zahrada nabízí dost místa pro strom, jeden nebo dva určitě zasadte. Správný strom rostoucí na správném místě bude svému stanovišti dominovat několik generací a poskytne útočiště a potravu nejrozličnějším volně žijícím tvorům. Než nakoupíte, shromážděte potřebné informace. Stromky berte ze školek ve vašem okolí. V případě většiny z nás se však prostor pro soukromé pěstitele s každým desetiletím zmenšuje. Nejenže fyzicky ubývá prostor pro výsadbu, okolní budovy navíc vrhají stín na nejcennější, otevřená a slunná stanoviště. Z tohoto důvodu se naše kniha zaměřuje na rostliny, které nabízejí hodně na malém prostoru: poutají pozornost několikrát ročně, hodí se k pěstování v nádobě a nevadí jim řez a zapěstování. Náš přístup je spíše pragmatický než akademický. Jde nám o to, abychom čtenáři představili rostliny, které ho opravdu potěší.

Začínáme s nejméně náročnými a nejméně nákladnými rostlinami, které vyžadují minimální péči, a směřujeme k těm, do nichž je třeba investovat více peněz, času a úsilí. Letničky dosáhnou vrcholu během jediného vegetačního období a jejich výsadba vás vyjde levně – pokud tedy uděláte chybu, nebude to natrvalo a v příští sezóně můžete vyzkoušet něco jiného. Cibuloviny jsou vynikající v tom, že polovinu práce odvedou za vás: květy se tvoří už v cibuli, ale i tak jste spokojení, že rostlina vyrazí ze země a velkolepě se předvede. Trvalky propůjčují vaší zahradě pohyb a rytmus, během ročních období se mění, vyrazí vzhůru, odvedou svou práci a odumrou. Potom tu máme dřevité rostliny: keře nabízející jarní květy, podzimní barvy a stálé tvary. Zkrocení bujaré liánovité přirozenosti popínavých rostlin vyžaduje jisté úsilí, ale s jejich pomocí můžete zkrášlit zahradní prvky, jako jsou oblouky, zídky a pergoly. Růže jsou kvetoucí keře, ale některé se rovněž pnou, zdálo se tudíž praktické vyhradit nejoblíbenějším květinám světa samostatnou kapitolu. Pokojové rostliny a rostliny do patia jsme sloučili do jedné kapitoly, abychom mohli ukázat, co lze pěstovat v různých světelných podmínkách nebo za sklem. S ohledem na vítaný nárůst zájmu o podomácku vypěstované potraviny jsme na závěr zařadili kapitoly věnované jedlým rostlinám. Na tomto místě naleznete výtečné kuchyňské byliny, zeleninu a ovoce. Opět zde podáváme základní rady, abyste mohli udělat první krůčky na cestě za vlastnoručně vypěstovaným jídlem, a osobně doufám, že na ní vytrváte po zbytek života.

Nejde sice o botanickou publikaci – cílem je upozornit zahradníka na rostliny, které stojí za to pěstovat –, rostliny v jednotlivých kapitolách však řadíme podle vědeckých jmen, protože triviální názvy, třebaže jsou často velmi půvabné, vykazují jistou variabilitu. Každý z textů věnovaných jednotlivým rostlinám začíná blokem se základními fakty, z něhož získáte praktickou rámcovou představu o pěstování rostliny – usnadní vám to výběr správné variety na to které

místo v zahradě. Tento blok obsahuje hlavní znaky, jimiž rostlina zaujme, údaj o maximální výšce, které dosáhne během pěti let, a také informace o tom, zda vyžaduje nebo upřednostňuje slunce, zda si poradí s polostínem nebo zda může růst na stinném stanovišti. U vytrvalejších rostlin, které jak doufáme, přežijí zimu, je uvedena míra odolnosti vůči chladu. Ve Spojeném království se od roku 2013 používá revidovaná stupnice odolnosti Královské zahradnické společnosti, která je založena čistě na minimálních zimních teplotách. U všech těchto údajů počítejte s tím, že rostliny jsou proměnlivé!

Faktům chybí cosi jako osobní doporučení, které vám pomůže při výběru a pěstování rostlin. Tým našich autorů však toto prázdné místo vyplňuje. Každý z přispěvatelů upozorňuje na obzvláště hodnotné rostliny a vysvětluje, proč stojí za to pěstovat je. Mezi autory jsou majitelé okrasných školek, zahradní designéři, autoři písčící o rostlinách, odborníci na dějiny zahrad, lidé se zkušenostmi ze soukromé sféry, zahradníci a další nadšenci, kteří si nedovedou představit život bez rostlin. Každý z nich se dělí o svůj pohled na věc – a ráda bych všem poděkovala. I když se rozhodnete pro určité rostliny, nemusejí být vždy k sehnání, protože dostupnost rostliny v té které oblasti závisí na tom, jestli ji nabízí semenářská společnost, jestli ji množí okrasná školka a jestli ji má na skladě zahradní centrum. Z tohoto důvodu autoři příspěvků, je-li to potřebné, doplňují základní údaje o rostlině konkrétní radou, kde ji můžete získat. Jestliže žádanou rostlinu získat nelze, vyzkoušejte některou z uvedených alternativ. Někdy se určitá rostlina prodává pod různými názvy, případně může být jednodušší sáhnout po bližce příbuzném kultivaru nebo druhu. Ve vaší oblasti vás rovněž může omezovat seznam „invazivních“ nebo „zakázaných“ rostlin sestavený proto, aby chránil místní habitaty nebo farmáře. Tato omezení se liší region od regionu a mění se v čase. Zavlečení zakázaných rostlin do vaší oblasti se nejlépe vyhnete tím, že se při nákupu obrátíte na spolehlivé dodavatele, okrasné školky nebo zahradní centra ve vašem kraji, případně na osvědčené internetové obchody.

Tato kniha odpovídá spíše na otázku „proč pěstovat“, než na to „jak pěstovat“, nicméně v ní není nouze o základní rady týkající se zahradničení. Jedním z obvyklých problémů, které brzdí začátečníky, je naladění se na sezónní rytmus vegetačního období. Například na jaře kvetoucí cibuloviny se vysazují už na podzim, ale pokud chcete vaše cibuloviny posunout na další metu, je to stále jen polovina příběhu. Stojíte-li o určité odrůdy tulipánů, objednejte je v létě u nějakého zásilkového obchodu, který se specializuje na cibuloviny. Pro konkrétní tulipány se rozhodněte, až je na jaře uvidíte kvést. Samozřejmě můžete na jaře navštívit zahradní centrum a ihned si odnést květináče s kvetoucími rostlinami, půjde však o všednější odrůdy. Péče o zahradu učí trpělivosti. Budování zahrady je pomalý proces, ale čeká vás zasloužená odměna. Dnes zažívá radost a uspokojení z pěstování rostlin tak málo lidí! Nuže, ponořte se do této knihy a hledejte rostliny, které vás osloví, a pusťte se do jejich shánění a pěstování.

Rejstřík latinských názvů

- A**
Abelia × *grandiflora*
 , 'Kaleidoscope' 436
Abies lasiocarpa var. *arizonica*
 , 'Compacta' 437
Abutilon , 'Kentish Belle' 676
Abutilon megapotanicum
 , 'Orange Hot Lava' 677
Acer palmatum , 'Bloodgood' 439
Acer palmatum , 'Katsura' 439
Aconitum carmichaelii , 'Arendsii' 235
Actaea simplex skupina *Atropurpurea*
 , 'James Compton' 236
Actinidia deliciosa , 'Jenny' 926
Actinidia kolomikta 584
Adiantum venustum 237
Adlumia fungosa 585
Aeonium , 'Zwartkop' 678
Aesculus parviflora 440
Agapanthus hybridy Headbourne 239
Agastache , 'Blue Fortune' 812
Agave americana 678
Ageratina altissima , 'Chocolate' 239
Ageratum houstonianum
 , 'Blue Horizon' 22
Achillea , 'Moonshine' 235
Akebia quinata 586
Alcea rosea série Halo 23
Allium ampeloprasum var. *porrum*
 , 'Lincoln' 854
Allium cepa , 'Jermon' 855
Allium cowanii 130
Allium fistulosum , 'White Lisbon' 857
Allium hollandicum
 , 'Purple Sensation' 133
Allium sativum , 'Solent Wight' 857
Allium sativum var. *ophioscorodon*
 , 'Lautrec Wight' 858
Allium schoenoprasum 813
Allium schubertii 131
Allium tuberosum 814
Aloe vera 681
Aloysia citrodora 815
Amaranthus cruentus × *powellii*
 , 'Hopi Red Dye' 24
Amaryllis belladonna 133
Amberboa moschata 25
Amelanchier alnifolia 927
Ammi majus , 'Graceland' 27
Ampelaster carolinanus 587
Anemone blanda 134
Anemone coronaria
 skupina De Caen 134
Anemone hupehensis
 , 'Hadspen Abundance' 240
Anethum graveolens , 'Fernleaf' 816
Angelica archangelica 817
Angelonia angustifolia
 , 'Serenita Pink' 28
Anchusa azurea , 'Loddon Royalist' 27
Anthriscus cerefolium 818
Antirrhinum majus , 'Night and Day' 28
Antirrhinum majus , 'Twinny Peach' 29
Apium graveolens var. *secalinum*
 , 'Parcel' 819
Aquilegia canadensis 242
Arctosis × *hybrida* 681
Argyranthemum
 , 'Jamaica Primrose' 682
Arisaema candidissimum 136
Arisarum proboscideum 137
Aristolochia macrophylla 588
Artemisia dracunculus 820
Artemisia ludoviciana
 , 'Valerie Finnis' 242
Arum italicum subsp. *italicum*
 , 'Marmoratum' 138
Asarum europaeum 243
Asparagus officinalis 859
Aspidistra elatior 683
Asplenium scolopendrium
 skupina *Crispum* 243
Astelia chathamica , 'Silver Spear' 684
Aster , 'Little Carlow' 247
Aster × *frikartii* , 'Mönch' 245
Aster amellus , 'Veilchenkönigin' 244
Aster novae-angliae
 , 'Harrington's Pink' 248
Astilbe × *arendsii* , 'Fanal' 250
Astilbe chinensis , 'Visions' 249
Astrantia , 'Roma' 251
Athyrium niponicum var. *pictum* 252
- B**
Baptisia australis 253
Begonia Dragon Wing Red 29
Begonia série Big 31
Begonia série Fragrant Falls 31
Begonia série Million Kisses 32
Berberis valdiviana 440
Bergenia , 'Bressingham White' 254
Beta vulgaris , 'Alto' 860
Beta vulgaris , 'Bright Lights' 861
Beta vulgaris , 'Burpee's Golden' 860
Bignonia capreolata 589
Billardiera longiflora 590
Bomarea edulis 591
Borago officinalis 820
Bougainvillea × *buttiana* 593
Brassica oleracea , 'Artwork' 866
Brassica oleracea , 'Cavolo Nero' 863
Brassica oleracea , 'Dynamo' 865
Brassica oleracea , 'Glamour Red' 33
Brassica oleracea , 'Petit Posy' 864
Brassica oleracea , 'Redhead' 866
Brassica oleracea , 'Savoy King' 861
Brassica rapa var. *chinensis*
 , 'Joi Choi' 862
Browallia speciosa 34
Brugmansia suaveolens 685
Brunfelsia pauciflora 686
Brunnera macrophylla , 'Jack Frost' 255
Buddleja , 'Lochinch' 441
Buddleja davidii série Buzz 441
Buddleja globosa 442
Buddleja sempervirens 442
- C**
Caesalpinia pulcherrima 686
Calamagrostis brachytricha 256
Calathea zebrina 687
Calendula officinalis 823
Calendula officinalis , 'Indian Prince' 35
Calibrachoa série Can-Can 36
Calliandra haematocephala 687
Callicarpa bodinieri var. *giraldii*
 , 'Profusion' 444
Callistemon citrinus , 'Splendens' 688
Callistephus chinensis
 , 'Milady Mixed' 37
Calluna vulgaris , 'Silver Queen' 445
Camassia quamash 139
Camellia , 'Quintessence' 689
Camellia × *williamsii* , 'Donation' 446
Camellia japonica , 'Bob Hope' 448
Campanula , 'Sarastro' 257
Campanula garganica 258
Campsis × *tagliabuana*
 Indian Summer 593
Canna , 'Erebus' 141
Canna , 'Phasion' 141
Capsicum annuum , 'Basket of Fire' 868
Capsicum annuum , 'Cayennetta' 871

- Capsicum annuum* ,Orange Blaze' 870
Capsicum annuum
 ,Hungarian Hot Wax' 871
Capsicum annuum
 ,Mama Mia Giallo' 870
Capsicum annuum
 ,NuMex Twilight' 869
Capsicum annuum
 ,Pimiento de Padrón' 872
Carpenteria californica ,Elizabeth' 449
Caryopteris × clandonensis
 ,First Choice' 450
Catharanthus roseus 690
Cautleya spicata ,Robusta' 258
Ceanothus ,Concha' 450
Celastrus scandens 594
Celosia argentea skupina Plumosa 39
Centaurea cyanus ,Black Ball' 39
Cercis canadensis ,Forest Pansy 453
Cerinthe major ,Purpurascens' 40
Cestrum nocturnum 691
Cichorium endivia ,Natacha' 873
Cichorium intybus ,Witloof' 874
Cistus × lenis ,Grayswood Pink' 456
Citrullus lanatus ,Faerie' 875
Citrullus lanatus ,Harvest Moon' 876
Citrus × latifolia 928
Citrus × limon ,Meyer' 929
Clarkia unguiculata ,Apple Blossom' 41
Clematis ,Aljonuška' 263
Clematis ,Betty Corning' 596
Clematis ,Bill MacKenzie' 601
Clematis ,Crystal Fountain' 599
Clematis ,Tie Dye' 600
Clematis × durandii 264
Clematis alpina ,Stolwijk Gold' 595
Clematis armandii
 ,Apple Blossom' 598
Clematis texensis ,Princess Diana 596
Clematis viticella ,Étoile violette' 602
Cleome Señorita Rosalita 42
Cleome serrulata ,Solo' 43
Clerodendrum trichotomum
 var. *fargesii* 457
Clethra alnifolia ,Ruby Spice' 458
Clianthus puniceus 603
Clivia miniata var. *citrina* 693
Cobaea scandens 604
Codonopsis grey-wilsonii 605
Colchicum ,Waterlily' 143
Colchicum speciosum ,Album' 144
Conophytum flavum 694
Consolida regalis 44
Convallaria majalis 144
Cordyline australis ,Torbay Dazzler' 695
Coreopsis tinctoria 45
Coriandrum sativum ,Calypso' 824
Cornus alba ,Sibirica' 460
Cornus florida ,Daybreak' 459
Cornus kousa ,Miss Satomi' 461
Cornus sericea ,Hedgerows Gold' 463
Corpus sanguinea ,Midwinter Fire' 463
Cortaderia selloana ,Silver Feather' 265
Corydalis flexuosa 266
Corylopsis pauciflora 464
Cosmos atrosanguineus
 Chocamocha 696
Cosmos bipinnatus série Sonata 46
Cosmos sulphureus ,Polidor' 46
Cotinus coggygria Golden Spirit 465
Cotoneaster ,Rothschildianus' 466
Cotoneaster × suecicus
 ,Coral Beauty' 466
Crassula ovata 696
Crinum × herbortii 146
Crococsmia ,Lucifer' 267
Crocus ,Pickwick' 148
Crocus × sieberi subsp. *sublimis*
 ,Tricolor' 149
Crocus flavus subsp. *flavus* 146
Crocus sativus 147
Crocus speciosus ,Albus' 147
Crocus tommasinianus 150
Cryptomeria japonica
 ,Globosa Nana' 467
Ctenanthe oppenheimiana
 ,Tricolor' 698
Cucumis melo ,Melemon' 876
Cucumis sativus ,Pick a Bushel' 878
Cucumis sativus ,Saladmore Bush' 879
Cucurbita maxima
 ,Cinderella's Carriage' 883
Cucurbita moschata
 ,Sweet Dumpling' 882
Cucurbita moschata
 ,Waltham Butternut' 881
Cucurbita pepo 49
Cucurbita pepo ,Hijinks' 885
Cucurbita pepo ,Romanesco' 880
Cucurbita pepo ,Sunburst' 884
Cuphea ignea 49
Cyclamen coum skupina Pewter 153
Cyclamen hederifolium 151
Cyclamen persicum 698
Cymbidium Showgirl 700
Cymbopogon citratus 824
Cynara cardunculus 268
Cynara cardunculus
 ,Gros vert de Lâon' 887
Cynoglossum amabile 50
Cyrtanthus elatus 153
D
Daboecia cantabrica
 ,William Buchanan' 467
Dactylicapnos scandens 606
Dactylorhiza foliosa 269
Dahlia ,Bishop of Llandaff' 154
Dahlia ,David Howard' 154
Dahlia ,Harlequin' 50
Dahlia ,Pooh Swan Island' 155
Dahlia Mystic Illusion 155
Daphne × transatlantica
 Eternal Fragrance 468
Daphne bholua ,Jacqueline Postill' 468
Daphne odora Rebecca 471
Darlingtonia californica 701
Darmera peltata 270
Dasylyrion wheeleri 702
Daucus carota ,Nantes' 888
Daucus carota subsp. *sativus*
 ,Purple Haze' 889
Decumaria barbara 606
Delosperma cooperi 703
Delphinium ,Faust' 273
Delphinium elatum série
 New Millennium ,Sweethearts' 271
Dendrobium nobile 704
Dennstaedtia punctilobula 273
Deutzia × hybrida
 ,Strawberry Fields' 471
Dianthus ,Cranmere Pool' 275
Dianthus × barbatus
 ,Diabunda Purple Picotee' 51
Dianthus barbatus Green Trick 51
Dianthus gratianopolitanus 274
Dianthus Sugar Plum 274
Diascia barberae ,Ruby Field' 275
Dicksonia antarctica 472
Dierama pulcherrimum 156
Digitalis purpurea
 ,Sutton's Apricot' 54
Digitalis purpurea f. *albiflora* 53

- Dichondra argentea* ‚Silver Falls‘ 52
Dichorisandra thyrsiflora 704
Dionaea muscipula 705
Dioon edule 705
Dipelta floribunda 473
Disanthus cercidifolius 474
Disocactus flagelliformis 706
Dodecatheon meadia 276
Dracaena marginata ‚Tricolor‘ 707
Drosera capensis 708
Dryopteris filix-mas
 ‚Crispa Cristata‘ 277
Dudleya brittonii 710
- E**
Echeveria ‚Perle von Nürnberg‘ 712
Echeveria elegans 711
Echinacea purpurea
 ‚Coconut Lime‘ 279
Echinacea purpurea
 ‚Kim’s Mop Head‘ 280
Echinacea purpurea ‚Ruby Giant‘ 279
Echinocactus grusonii 713
Echinopsis multiplex 714
Echium candicans 715
Echium vulgare ‚Blue Bedder‘ 54
Elaeagnus × *ebbingei* ‚Gilt Edge‘ 475
Enkianthus cernuus f. *rubens* 476
Ensete ventricosum 716
Epimedium × *youngianum*
 ‚Niveum‘ 281
Epimedium grandiflorum
 ‚Rose Queen‘ 282
Eranthemum pulchellum 717
Eranthis hyemalis 159
Eremurus robustus 283
Erica × *darleyensis*
 ‚Kramers Rote‘ 477
Erica cameo ‚Myretoun Ruby‘ 479
Erica vagans f. *alba*
 ‚Kevernensis Alba‘ 479
Eryngium bourgatii
 ‚Oxford Blue‘ 284
Eryngium giganteum 57
Erysimum ‚Apricot Twist‘ 57
Erysimum ‚Constant Cheer‘ 285
Erysimum série Sugar Rush 58
Erythrina crista-galli 718
Erythronium ‚Pagoda‘ 159
Erythronium ‚White Beauty‘ 160
Erythronium revolutum 161
- Escallonia bifida* 480
Eschscholzia californica
 série Thai Silk 59
Espostoa melanostele 719
Eucalyptus gunnii 480
Eucomis comosa
 ‚Sparkling Burgundy‘ 163
Eucryphia glutinosa 481
Eucharis amazonica 162
Euonymus europaeus
 ‚Red Cascade‘ 481
Euonymus fortunei
 ‚Emerald n’ Gold‘ 483
Eupatorium maculatum
 skupina *Atropurpureum* 286
Euphorbia hypericifolia
 Diamond Frost 60
Euphorbia characias subsp. *wulfenii*
 ‚Lambrook Gold‘ 287
Euphorbia sikkimensis 288
Evolvulus glomeratus 61
Exacum affine 720
- F**
Fabiana imbricata f. *violacea* 483
Farfugium japonicum ‚Aureomaculatum‘ 288
Fatsia japonica 484
Fatsihedera × *lizei* ‚Annemieke‘ 607
Fenestraria rhopalophylla 721
Ferocactus acanthodes 723
Festuca glauca ‚Elijah Blue‘ 291
Ficus carica ‚Panachée‘ 932
Ficus carica ‚Rouge de Bordeaux‘ 930
Filipendula rubra ‚Venusta‘ 291
Fittonia albivenis
 skupina *Verschaffeltii* 724
Foeniculum vulgare
 ‚Purpureum‘ 825
Forsythia × *intermedia*
 Week End 485
Fothergilla major 486
Fragaria × *ananassa*
 ‚Fort Laramie‘ 936
Fragaria × *ananassa* ‚Malwina‘ 934
Fragaria × *ananassa* ‚Ogallala‘ 936
Fragaria × *ananassa*
 ‚Sallybright‘ 935
Fragaria vesca ‚Mara des Bois‘ 933
Fremontodendron
 ‚California Glory‘ 607
- Fritillaria imperialis*
 ‚Maxima Lutea‘ 164
Fritillaria meleagris 164
Fritillaria persica 166
Fritillaria pontica 167
Fuchsia ‚Gartenmeister Bonstedt‘ 725
Fuchsia magellanica var. *gracilis*
 ‚Versicolor‘ 487
- G**
Gaillardia × *grandiflora* ‚Arizona Apricot‘ 292
Galanthus
 ‚Lady Beatrix Stanley‘ 168
Galanthus ‚S. Arnott‘ 169
Galanthus elwesii 171
Galtonia candicans 171
Gardenia jasminoides 726
Garrya elliptica ‚James Roof‘ 608
Gasteria batesiana 727
Gaultheria mucronata 488
Gaura lindheimeri 62
Gazania ‚Gazoo Red with Ring‘ 63
Gelsemium sempervirens
 ‚Margarita‘ 609
Genista tinctoria ‚Royal Gold‘ 488
Gentiana septemfida 293
Geranium ‚Mavis Simpson‘ 299
Geranium cinereum skupina *Cinereum*
 ‚Ballarina‘ 298
Geranium clarkei
 ‚Kashmir White‘ 295
Geranium maderense 296
Geranium renardii 295
Geranium Rozanne 296
Gerbera série *Garvinea* 300
Geum ‚Fire Opal‘ 300
Gillenia trifoliata 301
Gladiolus communis
 subsp. *byzantinus* 172
Gladiolus murielae 173
Gladiolus tristis 174
Gloriosa superba
 ‚Rothschildiana‘ 610
Glottiphyllum oligocarpum 728
Gomphrena globosa 64
Graptopetalum bellum 728
Grevillea rosmarinifolia 489
Gunnera tinctoria 301
Guzmania lingulata var. *minor* 729
Gymnocalycium andreae 729

- Gymnocarpium dryopteris*
 ‚Plumosum‘ 302
Gypsophila ‚Rosenschleier‘ 302
- H**
- Haberlea rhodopensis* 303
Habranthus robustus 175
Hacquetia epipactis ‚Thor‘ 303
Haemanthus albiflos 730
Hakonechloa macra ‚Alboareua‘ 304
Halesia carolina skupina Vestita 489
 × *Halimicistus* × *wintonensis*
 ‚Merrist Wood Cream‘ 490
Halimium lasianthum 490
Hamamelis × *intermedia* ‚Vesna‘ 492
Hamelia patens 64
Hardenbergia violacea 611
Hatiora gaertneri 731
Haworthia reinwardtii 732
Hebe ‚Midsummer Beauty‘ 492
Hedera colchica ‚Sulphur Heart‘ 613
Hedera helix ‚Buttercup‘ 613
Hedychium coccineum ‚Tara‘ 305
Hedychium coronarium 733
Helenium ‚Sahin’s Early Flowerer‘ 306
Helianthophora heterodoxa × *nansans* 734
Helianthemum ‚Fire Dragon‘ 495
Helianthus ‚Lemon Queen‘ 307
Helianthus annuus
 ‚American Giant‘ 68
Helianthus annuus ‚Italian White‘ 65
Helianthus annuus ‚Solar Flash‘ 65
Helianthus annuus
 ‚Suntastic Yellow‘ 66
Helianthus annuus ‚Valentine‘ 67
Helictotrichon sempervirens 308
Helichrysum petiolare ‚Limelight‘ 735
Heliocereus speciosus 736
Heliopsis helianthoides var. *scabra*
 ‚Benzinggold‘ 308
Heliotropium arborescens
 ‚Chatsworth‘ 736
Helleborus × *hybridus* 313
Helleborus argutifolius 312
Helleborus foetidus 311
Helleborus niger 311
Hemerocallis ‚Bela Lugosi‘ 317
Hemerocallis ‚Burning Daylight‘ 316
Hemerocallis ‚Stafford‘ 314
Hemerocallis ‚Stella de Oro‘ 318
Hepatica nobilis 319
Heptacodium miconioides 495
- Hesperantha coccinea* ‚Major‘ 320
Hesperis matronalis 68
Heuchera ‚Rave On‘ 321
Heuchera ‚Tiramisu‘ 323
Heuchera Rosemary Bloom 322
 × *Heucherella* ‚Kimono‘ 324
Hibbertia scandens 614
Hibiscus esculentus
 ‚Clemson Spineless‘ 890
Hibiscus moscheutos 738
Hibiscus rosa-sinensis ‚Cooperi‘ 739
Hibiscus schizopetalus 740
Hibiscus syriacus ‚Diana‘ 496
Hildewintera aureispina 740
Hippeastrum cybister ‚Chico‘ 176
Hippeastrum papilio 176
Hippophae rhamnoides 497
Hosta ‚Blue Mouse Ears‘ 324
Hosta ‚Krossa Regal‘ 327
Hosta ‚Paul’s Glory‘ 328
Hosta plantaginea var. *japonica* 329
Huernia zebrina 741
Humulus lupulus ‚Aureus‘ 615
Hunnemannia fumarifolia
 ‚Sunlite‘ 70
Hyacinthoides italica 178
Hyacinthus orientalis
 ‚Royal Navy‘ 179
Hyacinthus orientalis
 ‚Woodstock‘ 181
Hydrangea anomala
 subsp. *petiolaris* 616
Hydrangea arborescens
 ‚Annabelle‘ 498
Hydrangea macrophylla
 série Teller 500
Hydrangea paniculata
 ‚Limelight‘ 499
Hydrangea quercifolia
 ‚Snow Queen‘ 501
Hydrangea serrata ‚Bluebird‘ 502
Hymenocallis × *festalis* 181
Hypericum kalmianum 503
- CH**
- Chaenomeles speciosa*
 ‚Moerloosei‘ 453
Chamaerops humilis 454
Chelone obliqua 260
Chimonanthus praecox
 ‚Grandiflorus‘ 454
- Chionodoxa luciliae* 143
Chionochloa rubra 260
Chlorophytum comosum
 ‚Vittatum‘ 692
Choisya × *dewitteana* ‚Aztec Pearl‘ 455
Chrysanthemum ‚Mei-Kyo‘ 261
Chrysanthemum
 ‚Mrs. Jessie Cooper‘ 261
- I**
- Ilex aquifolium*
 ‚Handsworth New Silver‘ 504
Ilex verticillata ‚Maryland Beauty‘ 505
Impatiens hawkeri
 ‚Florific Sweet Orange‘ 72
Impatiens série Sunpatiens 71
Indigofera heterantha 506
lochroma australe 741
Ipheion ‚Rolf Fiedler‘ 182
Ipomea lobata 617
Ipomea purpurea ‚Grandpa Otts‘ 616
Ipomoea batatas ‚Beauregard‘ 891
Iresine herbstii ‚Brilliantissima‘ 743
Iris ‚Broadleigh Carolyn‘ 334
Iris ‚Bumblebee Deelite‘ 331
Iris ‚Sunny Dawn‘ 330
Iris × *fulvala* ‚Violacea‘ 335
Iris ensata ‚Caprician Butterfly‘ 336
Iris ensata ‚Variegata‘ 337
Iris chrysographes 338
Iris reticulata ‚Joyce‘ 183
Iris sibirica ‚Strawberry Fair‘ 338
Iris unguicularis ‚Mary Barnard‘ 333
Iris xiphoides 184
Isotoma axillaris 73
Itea virginica ‚Henry’s Garnet‘ 506
- J**
- Jasminum humile* ‚Revolutum‘ 617
Jasminum nudiflorum 618
Jasminum officinale 618
Jatropha podagrica 743
Jovellana violacea 744
Justicia brandegeana 745
- K**
- Kalanchoe beharensis* 746
Kalmia latifolia ‚Olympic Fire‘ 507
Keria japonica ‚Pleniflora‘ 507
Kirengeshoma palmata
 skupina Koreana 340

Kniphofia ‚Tawny King‘ 342
Kniphofia ‚Timothy‘ 341
Kniphofia ‚Wrexham Buttercup‘ 342
Kohleria ‚Sunshine‘ 747
Kolkwitzia amabilis ‚Pink Cloud‘ 508

L

Lactuca sativa ‚Buttercrunch‘ 892
Lactuca sativa ‚Little Gem‘ 894
Lactuca sativa ‚Mottistone‘ 895
Lactuca sativa ‚Red Salad Bowl‘ 893
Lagerstroemia indica ‚Pocomoke‘ 509
Lachenalia aloides 184
Lamprocapnos spectabilis ‚Alba‘ 345
Lantana camara série Landmark 74
Lapageria rosea 620
Lathyrus odoratus ‚Erewhon‘ 622
Lathyrus odoratus ‚Matucana‘ 623
Lathyrus odoratus série Solway 621
Laurus nobilis 825
Lavandula × *ginginsii*
‚Goodwin Creek Grey‘ 513
Lavandula × *intermedia*
‚Gros Bleu‘ 512
Lavandula angustifolia ‚Folgate‘ 826
Lavandula pedunculata
subsp. *pedunculata* 748
Lavandula viridis 827
Lavatera × *clementii* ‚Rosea‘ 510
Lavatera trimestris série Beauty 74
Leonotis leonurus 75
Leptospermum scoparium
‚Red Damask‘ 749
Lеспедеза thunbergii
subsp. *thunbergii* 514
Leucadendron ‚Inca Gold‘ 750
Leucanthemella serotina 345
Leucanthemum × *superbum*
‚Wirral Supreme‘ 346
Leucocoryne ‚Andes‘ 185
Leucожum aestivum
‚Gravetye Giant‘ 185
Leucosceptrum stellipilum 514
Leucothoe Scarletta 515
Levisticum officinale 828
Lewisia cotyledon linie Ashwood 346
Leycesteria formosa
Golden Lanterns 515
Libertia grandiflora 347
Ligularia ‚Britt Marie Crawford‘ 347
Ligustrum ovalifolium ‚Aureum‘ 516

Lilium canadense 186
Lilium lancifolium ‚Splendens 189
Lilium mackliniae 187
Lilium martagon 190
Lilium regale 190
Lilium skupina Pink Perfection 189
Limnanthes douglasii 75
Liriope muscari 348
Lithops julii 751
Livistona chinensis 753
Lobelia cardinalis ‚Queen Victoria‘ 349
Lobelia erinus Super Star 76
Lobelia siphilitica 350
lobularia maritima Snow Princess 77
Lonicera × *brownii*
‚Dropmore Scarlet‘ 626
Lonicera × *purpusii*
‚Winter Beauty‘ 517
Lonicera × *tellmanniana* 624
Lonicera periclymenum ‚Graham
Thomas‘ 626
Lonicera tragophylla 625
Lophospermum erubescens 627
Lotus berthelotii × *maculatus* 753
Luculia gratissima 754
Ludisia discolor 754
Lunaria annua 79
Lunaria rediviva 351
Lupinus arboreus 518
Lycianthes rantonnetii 755
Lychnis coronaria 352

M

Mackaya bella 755
Macleaya cordata 353
Magnolia ‚Susan‘ 519
Magnolia stellata ‚Waterlily‘ 520
Mahonia × *media* ‚Winter Sun‘ 522
Mahonia eurybracteata
subsp. *ganpinensis* ‚Soft Caress‘ 523
Maianthemum racemosum 354
Malus domestica 937
Malus domestica Redlove Era 937
Mammillaria compressa 756
Mandevilla laxa 627
Maranta leuconeura
var. *erythronera* 757
Massonia depressa 758
Matteuccia struthiopteris 355
Melianthus major 758
Melissa officinalis ‚Aurea‘ 829

Mentha × *piperita* 830
Mentha spicata ‚Kentucky Colonel‘ 831
Mentha spicata ‚Tashkent‘ 832
Mertensia virginica 356
Mimosa pudica 760
Mimulus série Maximus 79
Miscanthus sinensis
‚Morning Light‘ 357
Miscanthus sinensis ‚Zebrinus‘ 358
Molinia caerulea subsp. *caerulea*
‚Variegata‘ 359
Molucella laevis 80
Monarda ‚Marshall's Delight‘ 360
Monarda citriodora ‚Lambada‘ 362
Monarda fistulosa 360
Monarda punctata 363
Monstera deliciosa ‚Variegata‘ 761
Musa basjoo 762
Muscari azureum 193
Muscari latifolium 193
Myosotidium hortensia 364
Myosotis sylvatica ‚Royal Blue‘ 83
Myrtus communis 832

N

Nandina domestica Obsession 524
Narcissus ‚Crackington‘ 194
Narcissus ‚Hawera‘ 195
Narcissus ‚Jack Snipe‘ 197
Narcissus ‚Kokopelli‘ 197
Narcissus ‚Segovia‘ 199
Narcissus papyraceus 198
Narcissus poeticus var. *recurvus* 198
Nasturtium officinale ‚Aqua‘ 896
Nelumbo nucifera 364
Nematanthus gregarius 764
Nemesia ‚Sweet Lady‘ 83
Nemophila menziesii 84
Nepenthes ‚Bill Bailey‘ 765
Nepeta cataria ‚Citriodora‘ 834
Nepeta grandiflora ‚Bramdean‘ 366
Nepeta subsessilis 367
Nephrolepis exaltata 766
Nerine ‚Zeal Giant‘ 201
Nerine bowdenii 199
Nerine sarniensis 200
Nerine oleander ‚Variegatum‘ 766
Nicotiana mutabilis 85
Nicotiana glauca ‚Zeal Giant‘ 86
Nierembergia scoparia
‚Mont Blanc‘ 87

- Nigella hispanica* ‚Midnight‘ 88
Nopalxochia phyllanthoides 767
Nymphaea ‚James Brydon‘ 369
Nymphaea
 ‚Marliacea Chromatella‘ 369
- O**
Ocimum ‚African Blue‘ 837
Ocimum × *africanum*
 Pesto Perpetuo 89
Ocimum basilicum ‚Genovese‘ 835
Ocimum basilicum ‚Siam Queen‘ 836
Olearia × *scillioniensis*
 ‚Master Michael‘ 767
Omphalodes cappadocica
 ‚Cherry Ingram‘ 370
Onoclea sensibilis 370
Ophiopogon planiscapus
 ‚Nigrescens‘ 371
Oreocereus celsianus 768
Origanum ‚Kent Beauty‘ 90
Origanum ‚Rosenkuppel‘ 371
Origanum majorana 838
Orlaya grandiflora 91
Ornithogalum dubium 202
Ornithogalum thyrsoides 203
Osmanthus heterophyllus
 ‚Goshiki‘ 525
Osmunda regalis 373
Osteospermum ‚Weetwood‘ 373
Osteospermum série Serenity 92
Oxalis triangularis
 subsp. *papilionacea* 769
- P**
Paeonia ‚Bartzella‘ 375
Paeonia ‚Coral Sunset‘ 376
Paeonia lactiflora
 ‚Duchesse de Nemours‘ 377
Pachyphytum oviferum 770
Pachysandra terminalis 374
Pachystachys lutea 770
Pandorea jasminoides 628
Panicum elegans
 ‚Frosted Explosion‘ 93
Papaver commutatum ‚Ladybird‘ 95
Papaver orientale ‚Karine‘ 378
Parodia magnifica 772
Passiflora × *violacea* 630
Passiflora caerulea
 ‚Constance Elliott‘ 630
Passiflora citrina 629
Passiflora incarnata 632
Pelargonium ‚Lady Plymouth‘ 773
Pelargonium ‚Polka‘ 773
Pelargonium × *hortorum*
 ‚Pinto Premium White to Rose‘ 774
Pelargonium peltatum 775
Pelargonium série Caliente 772
Pelargonium sidoides 776
Pennisetum setaceum ‚Rubrum‘ 378
Penstemon ‚Raven‘ 382
Penstemon digitalis ‚Husker Red‘ 381
Penstemon
 ‚Andenken an Friedrich Hahn‘ 380
Pentas lanceolata série New Look 95
Peperomia caperata ‚Luna Red‘ 778
Peperomia obtusifolia
 skupina *Magnoliifolia* 777
Perovskia atriplicifolia ‚Little Spire‘ 383
Persicaria amplexicaulis Taurus 384
Petchoa série SuperCal 96
Petroselinum crispum var. *crispum* 838
Petroselinum crispum
 var. *neapolitanum* 839
Petunia ‚Crazytunia Pulse‘ 97
Petunia exserta 96
Petunia Priscilla 97
Phalaenopsis × *hybridus* 779
Phaseolus coccineus
 ‚Saint George‘ 897
Phaseolus vulgaris 898
Phaseolus vulgaris ‚Berggold‘ 900
Phaseolus vulgaris ‚Mascotte‘ 899
Philadelphus ‚Belle étoile‘ 526
Philodendron bipinnatifidum 780
Phlomis russeliana 384
Phlomis tuberosa ‚Amazone‘ 385
Phlox divaricata subsp. *laphamii*
 ‚Chattahoochee‘ 386
Phlox drummondii ‚Moody Blues‘ 98
Phlox paniculata
 ‚Monica Lynden-Bell‘ 387
Phlox paniculata ‚Shortwood‘ 388
Phlox paniculata ‚Uspěch‘ 385
Phoenix roebelenii 780
Phormium ‚Yellow Wave‘ 781
Phygelius × *rectus*
 ‚African Queen‘ 781
Phyllostachys aureosulcata
 f. *spectabilis* 526
Physalis peruviana 939
Physalis philadelphica
 ‚Purple de Milpa‘ 901
Physocarpus opulifolius
 ‚Diabolo‘ 528
Physostegia virginiana ‚Vivid‘ 389
Picea pungens ‚Fat Albert‘ 529
Pieris japonica ‚Carnaval‘ 530
Pieris japonica ‚Katsura‘ 531
Pilea involucrata 782
Pinus mugo ‚Carsten‘ 532
Pinus parviflora ‚Bonnie Bergman‘ 532
Pisum sativum ‚Kelvedon Wonder‘ 903
Pisum sativum ‚Oregon Giant‘ 902
Pisum sativum ‚Sugar Ann‘ 902
Pittosporum ‚Garnettii‘ 533
Platycerium bifurcatum 783
Platyclusus orientalis ‚Franky Boy‘ 533
Plectranthus argentatus
 ‚Silver Shield‘ 100
Plectranthus Mona Lavender 99
Pleione formosana 784
Plumbago auriculata 785
Podocarpus ‚County Park Fire‘ 534
Podranea ricasoliana 633
Polianthes tuberosa 204
Polyanthus skupina Gold Laced 390
Polygonatum × *hybridum* 391
Polypodium cambricum
 ‚Cambricum‘ 392
Polystichum tsussimense 392
Portulaca oleracea série Rio 101
Potentilla ‚Arc-en-ciel‘ 393
Primula florindae 393
Primula japonica ‚Miller’s Crimson‘ 396
Primula malacoides 786
Primula sieboldii 394
Prunus incisa ‚Kojo-no-mai‘ 535
Pseudopanax lessonii
 ‚Gold Splash‘ 536
Pteris cretica var. *albolineata* 787
Pulmonaria ‚Diana Clare‘ 397
Pulmonaria ‚Sissinghurst White‘ 398
Pulsatilla ‚Rubra‘ 398
Puschkinia scilloides var. *libanotica* 205
- R**
Radermachera sinica 788
Raphanus sativus
 ‚French Breakfast‘ 903
Rebuti fiebrigii ‚Muscula‘ 789
Rhapis excelsa 790

- Rheum rhabarbarum* ‚Victoria‘ 904
Rhododendron ‚Klondyke‘ 539
Rhododendron ‚Lem’s Cameo‘ 537
Rhododendron ‚Razorbill‘ 540
Rhododendron ‚Taurus‘ 541
Rhododendron ‚White Lights‘ 540
Rhododendron fortunei 541
Rhododendron skupina Obtusum
 ‚Hinomayo‘ 539
Rhododendron vaseyi 542
Rhus typhina ‚Dissecta‘ 542
Ribes × *beatonii* 545
Ribes nigrum ‚Ebony‘ 939
Ribes odoratum 545
Ribes rubrum ‚Gloire de Sablons‘ 940
Ribes uva-crispa ‚Pax‘ 941
Ricinus communis ‚Impala‘ 102
Rodgersia ‚Blickfang‘ 399
Rodgersia podophylla ‚Rotlaub‘ 399
Romneya coulteri ‚White Cloud‘ 546
Rosa ‚Buff Beauty‘ 664
Rosa ‚Cécile Brunner‘ 657
Rosa ‚Darlow’s Enigma‘ 655
Rosa ‚Felicia‘ 669
Rosa ‚Firefighter‘ 657
Rosa ‚Francis Meiland‘ 651
Rosa ‚Ghislaine de Féligonde‘ 662
Rosa ‚New Dawn‘ 660
Rosa ‚Octoberfest‘ 673
Rosa ‚Veilchenblau‘ 665
Rosa × *odorata* ‚Mutabilis‘ 652
Rosa gallica var. *officinalis* 651
Rosa glauca 654
Rosa Golden Beauty 670
Rosa Iceberg 648
Rosa Jacqueline du Pré 668
Rosa Love & Peace 658
Rosa Munstead Wood 653
Rosa nitida 661
Rosa nutkana ‚Plena‘ 659
Rosa Princess Alexandra of Kent 666
Rosa Tempress 659
Rosa virginiana 672
Rosa Westerland 671
Rosa Wild Rover 658
Roscoea cauleyoides 206
Rosmarinus officinalis ‚Arp‘ 840
Rosmarinus officinalis
 ‚Green Ginger‘ 839
Rubus fruticosus ‚Reuben‘ 942
Rubus idaeus ‚Joan J‘ 943
Rubus idaeus ‚Valentina‘ 944
Rubus odoratus 547
Rubus rolfei ‚Emerald Carpet‘ 548
Rudbeckia fulgida var. *sullivantii*
 ‚Goldsturm‘ 401
Rudbeckia hirta ‚Indian Summer‘ 104
Rudbeckia hirta ‚Prairie Sun‘ 102
Rumohra adiantiformis 790
Ruscus aculeatus ‚John Redmond‘ 549
Russelia equisetiformis 791
Ruta graveolens ‚Jackman’s Blue‘ 550
- S**
- Salix* ‚Boydii‘ 551
Salix alba var. *vitellina* ‚Yelverton‘ 552
Salix hastata ‚Wehrhahnii‘ 553
Salix integra ‚Hakuro-nishiki‘ 555
Salpiglossis sinuata ‚Bolero‘ 105
Salvia × *sylvestris* ‚Mainacht‘ 402
Salvia coccinea
 ‚Summer Jewel Pink‘ 106
Salvia elegans ‚Golden Delicious‘ 841
Salvia farinacea ‚Victoria Blue‘ 106
Salvia guaranitica ‚Black and Blue‘ 107
Salvia leucantha ‚Purple Velvet‘ 791
Salvia nemorosa ‚Caradonna‘ 401
Salvia officinalis ‚Berggarten‘ 842
Salvia officinalis ‚Purpurascens‘ 843
Salvia pratensis 402
Salvia viridis var. *comata*
 ‚Claryssa Mixed‘ 107
Sambucus nigra porphyrophylla
 ‚Thundercloud‘ 555
Sanguinaria canadensis f. *multiflex*
 ‚Plena‘ 404
Sanguisorba officinalis
 ‚Red Thunder‘ 405
Sansevieria trifasciata var. *laurentii* 792
Saponaria lempergii ‚Max Frei‘ 406
Sarcococca hookeriana var. *digyna*
 ‚Purple Stem‘ 556
Sarracenia flava 407
Sarracenia leucophylla 792
Satureja hortensis 844
Saxifraga × *urbium* ‚Variegata‘ 408
Scabiosa atropurpurea
 ‚Chile Black‘ 108
Scadoxo puniceus 206
Scaevola aemula ‚Blue Wonder‘ 109
Scilla litidieri 207
Scilla peruviana 208
Scilla siberica 207
Sedum ‚Herbstfreude‘ 409
Sedum ‚Matrona‘ 410
Sedum ‚Red Cauli‘ 411
Sedum telephium skupina
 Atropurpureum ‚Karfunkelstein‘ 412
Sempervivum arachnoideum 413
Senecio haworthii 794
Senna artemisioides 795
Shibataea kumasaca 557
Schefflera taiwaniana 793
Schisandra rubriflora 634
Schizanthus pinnatus ‚Hit Parade‘ 110
Schizophragma hydrangeoides
 var. *concolor* ‚Moonlight‘ 635
Schlumbergera truncata 793
Sidalcea ‚Elsie Heugh‘ 414
Sinocalycanthus raulstonii
 ‚Hartlage Wine‘ 558
Skimmia × *confusa* ‚Kew Green‘ 559
Skimmia japonica ‚Nymans‘ 558
Skimmia japonica ‚Rubella‘ 559
Solanum crispum ‚Glasnevin‘ 637
Solanum lycopersicum ‚Fantastico‘ 906
Solanum lycopersicum ‚Shirley‘ 910
Solanum lycopersicum ‚Sungold‘ 910
Solanum lycopersicum ‚Terenzo‘ 904
Solanum lycopersicum
 ‚Chef’s Choice Orange‘ 907
Solanum lycopersicum
 ‚Chocolate Cherry‘ 909
Solanum lycopersicum
 ‚San Marzano Lungo‘ 908
Solanum melongena ‚Fairy Tale‘ 916
Solanum tuberosum ‚Sárpo Mira‘ 915
Solanum tuberosum ‚Vitelotte‘ 913
Solanum tuberosum
 ‚King Edward‘ 911
Solanum tuberosum
 ‚Rose Finn Apple‘ 914
Solanum tuberosum
 ‚Yukon Gold‘ 911
Solenostemon ‚Winsome‘ 796
Solidago rugosa ‚Fireworks‘ 415
Sollya heterophylla 637
Sophora Sun King 560
Sorbaria sorbifolia ‚Sem‘ 561
Sparaxis ‚Moonlight‘ 209
Spathiphyllum ‚Mauna Loa‘ 798
Spinacia oleracea ‚Tyeer‘ 917
Spiraea japonica Magic Carpet 563

Spiranthes cernua var. *odorata*
 ‚Chadd’s Ford’ 416
Stachys macrantha ‚Superba’ 417
Stachyurus praecox 563
Stephanotis floribunda 799
Stipa gigantea 418
Strelitzia reginae 800
Streptocarpus ‚Crystal Ice’ 801
Streptosolen jamesonii 802
Strobilanthes dyeriana 802
Stromanthe sanguinea ‚Triostar’ 803
Syringa × *hyacinthiflora*
 ‚Esther Staley’ 564
Syringa meyeri ‚Palibin’ 565
Syringa vulgaris
 ‚Madame Lemoine’ 566

T

Tagetes erecta 112
Tagetes patula ‚Cinnabar’ 113
Tagetes patula ‚Harlequin’ 115
Tagetes patula ‚Tiger Eyes’ 114
Tagetes tenuifolia ‚Lemon Gem’ 111
Tamarix ramosissima
 ‚Pink Cascade’ 568
Taxus baccata 569
Tecoma scans ‚Orange Jubilee’ 638
Tecoma stans ‚Gold Star’ 803
Tetragonia tetragonoides 918
Tetrapanax papyrifer ‚Rex’ 570
Thalictrum delavayi
 ‚Hewitt’s Double’ 418
Thamnocalamus crossinodus
 ‚Kew Beauty’ 571
Thamnochartus insignis 419
Thermopsis villosa 419
Thuja occidentalis ‚Rheingold’ 573
Thunbergia grandiflora 638
Thunbergia gregorii ‚Lemon Star’ 639
Thymophylla tenuiloba 116
Thymus ‚Silver Queen’ 848
Thymus skupina Coccineus 845
Thymus vulgaris 846
Tiarella ‚Pink Skyrocket’ 421
Tiarella cordifolia 420
Tibouchina urvilleana 804
Tigridia pavonia 211
Tillandsia argentea 804
Titanopsis calcareo 805
Tithonia rotundifolia ‚Torch’ 117
Torenia fourmieri 118

Tradescantia zebrina
 ‚Quadricolor’ 805
Trachelium caeruleum
 série Devotion’ 119
Trachelospermum jasminoides 639
Trachycarpus fortunei 574
Trachymene coerulea ‚Blue Lace’ 120
Tricyrtis formosana 422
Trillium grandiflorum 211
Trillium luteum 212
Trillium sulcatum 213
Tritonia crocata ‚Pink Sensation’ 214
Trollius × *cultorum* 424
Trollius chinensis ‚Golden Queen’ 423
Tropaeolum majus ‚Blue Pepe’ 849
Tropaeolum majus série Alaska 120
Tropaeolum speciosum 640
Tropaeolum tricolor 641
Tsuga canadensis ‚Cole’s Prostrate’ 575
Tulbaghia violacea ‚Silver Lace’ 215
Tulipa ‚Apricot Beauty’ 216
Tulipa ‚Ballade’ 219
Tulipa ‚Ballerina’ 217
Tulipa ‚Black Hero’ 219
Tulipa ‚Fancy Frills’ 221
Tulipa ‚Flaming Parrot’ 227
Tulipa ‚Menton’ 227
Tulipa ‚Orange Princess’ 228
Tulipa ‚Spring Green’ 225
Tulipa ‚White Triumphator’ 225
Tulipa clusiana 220
Tulipa sprengeri 222
Tulipa sylvestris 222

U

Uvularia grandiflora 228

V

Vaccinium corymbosum ‚Liberty’ 946
Vaccinium corymbosum
 ‚Northland’ 945
Valeriana officinalis 850
Valerianella locusta 919
Valtheimia bracteata 229
Veratrum nigrum 426
Verbascum ‚Gainsborough’ 427
Verbena ‚Sissinghurst’ 806
Verbena bonariensis 123
Verbena Lanai Twister Pink 124
Verbena rigida 429
Verbena tenuisecta ‚Imagination’ 123

Veronica gentianoides
 ‚Barbara Sherwood’ 429
Veronicastrum virginicum
 ‚Adoration’ 430
Viburnum × *bodnantense* ‚Dawn’ 576
Viburnum × *burkwoodii* ‚Mohawk’ 577
Viburnum carlesii ‚Diana’ 578
Viburnum opulus ‚Compactum’ 579
Vicia faba ‚Crimson Flowered’ 920
Vicia faba ‚The Sutton’ 921
Vinca minor ‚Ralph Shugert’ 431
Viola ‚Jackanapes’ 432
Viola cornuta ‚Deltini Honey Bee’ 126
Viola cornuta série Endurio 126
Viola labradorica 432
Viola série Sorbet 124
Vitex agnus-castus f. *latifolia* 580
Vitis ‚Brant’ 642
Vitis vinifera ‚Boskoop Glory’ 947
Vitis vinifera ‚Spetchley Red’ 643

W

Wasabia japonica 851
Weigela ‚Praecox Variegata’ 580
Weigela ‚Red Prince’ 581
Wisteria brachybotrys
 ‚Shiro-kapitan’ 644
Wisteria floribunda ‚Domino’ 644
Woodwardia radicans 433

X

Xanthoceras sorbifolium 581
Xanthosoma mafaffa
 ‚Lime Zinger’ 807

Y

Yucca elephantipes 808
Yucca gloriosa ‚Variegata’ 433

Z

Zantedeschia aethiopica ‚Crowborough’
 230
Zantedeschia série Captain 229
Zea mays ‚Mirai’ 922
Zea mays ‚Painted Mountain’ 923
Zephyranthes minuta 231
Zinnia hybrida série Profusion 127
Zinnia marylandica
 ‚Zahara Double Fire’ 127
Zygopetalum James Strauss gx
 ‚Scentsation’ 809

LETNIČKY

Letničky jsou rostliny, jejichž životní cyklus se omezuje na jedno vegetační období: na jaře vysejete, v létě pozorujete, jak rostlina roste a kvete, a tím to končí. Letničky, které se představují v této kapitole, jsou okrasné rostliny, nicméně vždy mějme na paměti, že existuje spousta dalších kultivarů letniček. Jednoletá je většina druhů zeleniny a totéž platí pro řadu popínavých rostlin.

Dvouleté rostliny završí svůj životní cyklus během dvou let, ale zařadili jsme je sem také. Technicky vzato sice patří mezi trvalky, ale zahradníci s nimi nakládají jako s jednoletými.

Mnoho zahradníků pěstuje letničky ze semen, ale ještě rychleji dosáhnete svého, když si pořídíte mladé rostliny.

🌱 *Papaver commutatum* „Ladybird“ je nenáročná letnička, která obohatí léto svými barvami.

Nestařec americký

Ageratum houstonianum ‚Blue Horizon‘

Hlavní znaky Kvete v létě; láká motýly; lze použít čerstvé řezané květy nebo usušit jako zimní dekoraci

Výška 45 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ☉ 🌱 **Odolnost** Jednoletá rostlina

Mnoho variet nestařce je oblíbenými rostlinami letních květinových záhonů. Proč tedy zvolit *Ageratum houstonianum* ‚Blue Horizon‘? Většina moderních kultivarů je vyšlechtěna, aby na záhonech tvořila nízký porost, avšak ‚Blue Horizon‘ – vedle atraktivních, nadýchaných modrých květů a jednoduchých vejčitých listů – má výhodu v tom, že dosahuje větší výšky (až 45 cm), z čehož plyne, že může růst uprostřed květinového záhonu nebo v pozadí okrajového pásu. Dává také vynikající řezané květiny, které ve vodě vydrží v dobrém stavu nejméně dva týdny. Jakmile se květy otevrou, lze uříznout a usušit celé stonky.

Kromě toho, že jej můžete využít podél okraje zahrady, ‚Blue Horizon‘ se pěstuje také ve velkých kontejnerech, kde se tyto statné, rozvětvené rostliny s obláčky květů na dlouhých stoncích dobře kombinují s jinými druhy, například s červenou šalvějí zářivou (*Salvia splendens*) a se žlutými a oranžovými aksamitníky (afrikány). ‚Blue Horizon‘ vyšlechtila japonská společnost Sakata Seed Corporation. Následoval ho podobně vysoký kultivar ‚Blue Planet‘, který vyšlechtila společnost Syngenta v Nizozemsku.

Nestařce jsou oblíbené kvetoucí letničky, protože jejich jemné pastelově modré, pastelově růžové a bílé květy se v zahradě skvěle doplňují s výraznějšími barvami a kromě toho přitahují motýly. Většina variet je nízká a lze je využít jako lem okrajového pásu nebo z nich vytvořit barevný pruh. Nestařec pěstujte na slunných nebo částečně zastíněných stanovištích. Odstraňujte odkvetlá květenství a dobře hnojte a zalévejte, abyste dobu květu prodloužili až do prvního mrazu. Nejde o invazivní druh, ale nebezpečí číhá jinde: rostlina může být při požití většího množství toxická, protože tvoří látky, které mají odradit škůdce. **TS**

Alternativy

Ageratum houstonianum ‚Blue Mink‘, *Ageratum houstonianum* ‚Blue Planet‘

Topolovka růžová

Alcea rosea série Halo

Hlavní znaky Dvoubarevné letní květy; výjimečná škála barevných kombinací

Výška 2 m **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Topolovky růžové jsou klasickými rostlinami venkovských zahrad. Jejich štíhlou a vysokou nádheru zvětšili malíři anglických viktoriánských zahrad z devatenáctého století. Z Anglie se rozšířily do celého světa. Pěstují se už mnoho století. Domovina jejich planých předků není přesně známa, ale uvažuje se o západní Asii.

Skupina kultivarů začínajících výrazem *halo* má dvanáct barev. V Suffolku ve společnosti Thompson & Morgan ji vyšlechtil Charles Valin, jeden z tehdejších předních šlechtitelů rostlin. Tyto výrazné kultivary se vyznačují dvoubarevnými květy, jejichž středy ostře kontrastují se zbytkem květu. Nejčastěji vyhlížejí jako směsice všech barev, ale lze najít i jednotlivé barvy, například u kultivarů ‚Halo Appleblossom‘ (bílá s karminovým středem), ‚Halo Apricot‘ (meruňkově růžová s karminovým středem), ‚Halo Blush‘ (bledě růžová s červeným středem a žlutým hrdlem), ‚Halo Candy‘ (bílá s červeným nádechem a vínově červeným hrdlem), ‚Halo Cream‘ (krémově bílá s nachovým středem) a ‚Halo White‘ (bílá se žlutým středem; viz obr.)

Jedná se o trvalky, ale obvykle se pěstují jako dvouleté rostliny. Každý rok znovu vyrůstají ze semen, neboť po prvním roce, kdy vykvetou, často zajdou nebo se potýkají s chorobami. Pěstují se kvůli vysokým, vzpřímeným lodyhám (1,5–2,4 m), v jejichž horní polovině vyrůstají jednotlivě nebo po dvou široké, trubkovité květy (5–10 cm) nejrůznějších barev. Květy jsou přisedlé k lodyhám a vytvářejí působivé barevné svíce. Dužnaté, okrouhlé, vrásčité listy mají v době květu sklon třepit se na bázi. Jako u všech topolovek může být problémem rez. Pomáhá, jestliže se pěstují jako dvouletky, a listy lze stříkat vhodným fungicidem. **GR**

Alternativy

Alcea rosea skupina Chater's Double, *Alcea rosea* ‚Nigra‘, *Alcea rosea* série Spotlight

Laskavec

Amaranthus cruentus × *powellii* ‚Hopi Red Dye‘

Hlavní znaky Kvete v létě; vhodný jako řezaná květina i na sušení; jedlé listy a semena; láká volně žijící živočichy
Výška 1,2 m **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Vzpřímené kvetoucí klasy kultivaru ‚Hopi Red Dye‘, který je výsledkem křížení laskavce krvavého (*A. cruentus*) a laskavce zelenoklasého (*A. powellii*), se trochu podobají mnohem známějším převislým klasům laskavce ocasatého (*A. caudatus*). Okrasný a výnosný ‚Hopi Red Dye‘ bývá někdy dokonce uváděn jako kultivar laskavce ocasatého. Jisté je však to, že zářivé vínové květy a nachově červené listy vzbudí v okrajových pásích a prostorných kontejnerech vaší letní zahrady velkou pozornost. ‚Hopi Red Dye‘ roste nejlépe na plně osluněných místech, ale snese širokou škálu půd, od vlhkých po suché. Na chráněném stanovišti lze očekávat výšku 1,2 až 1,5 metru a zhruba poloviční šířku. Přilijete-li olej do ohně a vysadíte v popředí jednoleté rudbeckie, plameny velkolepě vyšlehnu. Zalité zapadajícím sluncem budou obě rostliny vypadat úchvatně. Až rostliny dosáhnou výše kolen, zapichněte k nim tenké tyčky jako oporu.

‚Hopi Red Dye‘ je stejně jako všechny laskavce všestranný. Mladé výhonky lze sklízet jako drobnou zeleninu a barevně jimi zpestřit saláty. Listy ze starších rostlin jsou lepší restované nebo v polévkách. Kromě toho lze bohatou úrodu semen rozemlít na bezlepkovou mouku nebo lze semena upražit na způsob kukuřičných pukanců.

Jak název kultivaru naznačuje, tento laskavec původně proslul jako zdroj barviva, protože je bohatý na betacyaniny. Indiánské etnikum Hopiů z jihozápadu Spojených států ho využívalo k přípravě sytě červeného obřadního pigmentu, který dodával barvu kukuřičným plackám. Kromě toho květy lákají včely a motýly a lze je nařezat čerstvé do vázy nebo usušit a použít k zimní výzdobě. Jestliže rostliny nesklidíte, na semena se vrhnou ptáci. Mnoho jich spadne na zem a v následujícím roce vyklíčí. Laskavce jsou produktivní samosprašné rostliny, ale pokud budete chtít jejich rozmnožování zabránit, odřízněte květní klasy hned poté, co uvadnou. GS

Alternativy

Amaranthus caudatus ‚Fat Spike‘, *Amaranthus tricolor* ‚Joseph’s Coat‘

Budělník pižmový

Amberboa moschata

Hlavní znaky Kvete v létě; sladce voní; nadýchané kulovité květy většinou v jemných pastelových odstínech

Výška 60 cm **Šířka** 25 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tyto aromatické letničky vhodné do okrajových pásů i do vázy jsou příbuznými známější chrpy (*Centaurea*) a kdysi byly řazeny do stejného rodu, ale na základě nápadných rozdílů v semenech má dnes budělník vlastní skromný, šestičlenný rod. Jeden z druhů se pěstuje v mnohem větší míře než ostatní, leč v současnosti je bohužel k vidění už vzácněji, přestože je to vskutku půvabná rostlina. Budělník pižmový roste ve volné přírodě na jihozápadě asijského kontinentu a v zahradách je ceněný díky jemným barevným tónům a příjemné vůni. Naléhavěji než většina letniček potřebuje půdu bohatou na živiny, která nikdy nevysychá.

Dorůstá výšky kolem 60 centimetrů a má hluboce dělené listy a měkké, 4 centimetry široké květní úbory připomínající bodlák. Jsou plné korunních lístků, na vrcholech znatelně roztrpených. Plané rostliny mají nachové květy, zatímco zahradní formy se objevují v zajímavé škále jemných odstínů nachové, šeříkové, růžové, žluté a také krémově bílé. Barvy nejsou nikdy křiklavé a u mnoha forem má střed úboru krémový nádech. ‚Imperialis‘ přináší nejběžnější kombinaci živé kanárkově žluté a jejích jemnějších odstínů. Květní úbory kultivaru ‚The Bride‘ jsou čistě bílé se sytým krémovým středem.

Budělka pižmová je dnes považována v první řadě za zdroj řezaných květin. Obvykle se vysévá na jaře, ale když ji vysejete už na podzim, rostliny budou větší a pokvetou dříve. Rostlina má až osm stonků, které lze uříznout, ale pokud trpí nedostatkem živin, toto číslo se výrazně snižuje. Medově vonící květy vydrží ve vodě dlouho, až deset dní. Nejvhodnější je řezat, když jsou květní úbory otevřené asi z jedné třetiny; jestliže řežete rozvětvený stonek, první úbor by měl být ze tří čtvrtin otevřený. **GR**

Alternativy

Amberboa moschata ‚The Bride‘, *Cyanopsis muricata*,
Centaurea cyanus

Morač větší *Ammi majus* ,Graceland‘

Hlavní znaky Kvete v první polovině léta; vynikající jako řezaná květina; láká opylovače

Výška 1,4 m **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Každá zahrada potřebuje střídou rafinovanost jako protiváhu rostlinám domáhajících se pozornosti. *Ammi majus* ‚Graceland‘ – se závojem jemně zpeřených listů korunovaným pěnou plochých okolků z drobných bílých kvítků – je elegantní možností, jak tohoto kontrastu dosáhnout. Výška a rozevlátý vzhled dělá z morače dokonalou výplň okrajových pásů a v poslední době se v návrzích zahrad na tyto rostliny pamatuje stále častěji. Jejich vzhled vyhovuje trendu vytvářet z rostlin pěstovaných blízko sebe rozvolněnější rostlinné koberce. Tuto ladnou letničku snadno vypěstujete ze semen, ohledně půdy není příliš vybíravá a kvete na mírně zastíněných i plně osluněných stanovištích – je velmi přizpůsobivá. Oporu vyžaduje zřídka a je požehnáním pro volně žijící živočichy. Její květy plné nektaru lákají hmyz včetně méně známých opylovačů, jako jsou pestřenky a samotářské vosičky. Kvete několik měsíců, od brzkého do vrcholného léta, a jako řezaná květina vydrží dlouho ve váze. Sluší jí to s jinými letničkami, například měsíčkem lékařským a chrpou polní. JS

Alternativy

Syn. *Ammi glaucifolium*, *Ammi visnaga*, *Orlaya grandiflora*

Pilát modrý *Anchusa azurea* ,Loddon Royalist‘

Hlavní znaky Od pozdního jara do brzkého léta nezvykle výrazné modré květy; láká včely; jedlé květy

Výška 90 cm **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H7¹

‚Loddon Royalist‘ byl objeven přibližně před padesáti lety ve Spojeném království, nicméně pilát modrý patří do čeledi brutnákovitých a pěstuje se už celá staletí. Chlupaté stonky a drsné listy z něj snad mohou dělat škaredu, kterého si zamiluje jen vlastní matka, ale syté modré květy ho mění v miláčka davů. Květy jsou drobné, ale hojné. Jejich shluky se objevují na vrcholech dlouhých, pevných stonků vysoko nad listovými růžicemi. Jsou krásně modré, díky čemuž na slunci září a ve stínu budí dojem, že světélkují. Vynikne to zvláště za pošmourného počasí, nebo když se smráká. Kvete koncem jara a začátkem léta, proto může vyplnit bezútešné čekání, které nastává, když jarní cibuloviny uvadnou a letní květiny ještě mají čas. Rostlinu lze uprostřed okrajového pásu nádherně kombinovat jak s oranžovým kuklíkem kultivaru ‚Totally Tangerine‘, tak se vzpřímenějšími lodyhami žlutých divizen. Rostlina může vyrůst poměrně vysoko, ale v takovém případě bude potřebovat oporu. JS

Alternativy

Syn. *Anchusa italica*, *Anchusa azurea*, ‚Droopmore‘

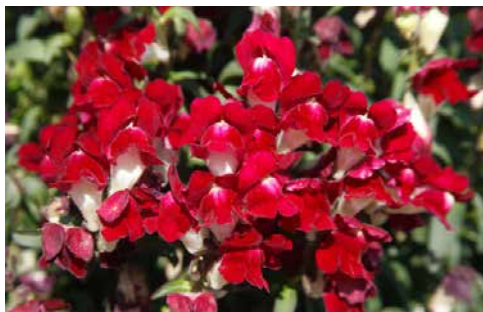
Angelonia úzkolistá
Angelonia angustifolia
,Serenita Pink‘

Hlavní znaky Kvete celé léto; vhodná na velké plochy nebo do nádob; láká včely a motýly
Výška 30 cm **Šířka** 15 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H1c

Pokud vaše letní květinové záhony volají po změně, osobitá letnička nebo křehká trvalka *A. angustifolia* je ideální. Na rozdíl od mnoha nejprodávanějších záhonových rostlin, například aksamitníku rozložitého a begónií, jejichž květy mají okrouhlý tvar, ‚Serenita Pink‘ se pyšní růžovými květy s tmavým hrdlem uspořádanými do elegantních klasů, které hezky kontrastují s poléhavými koberci v nádobách, na záhonech nebo v koších. Samotné květy jsou stejně složité a exotické jako květy orchidejí. Angelonia nadmíru dobře prospívá za mokra, vlhka i sucha. V teplém klimatu bez mrazů se rostlině bude dařit celý rok a překoná svou obvyklou výšku a šířku. Pochází z Brazílie, takže na tom není nic překvapivého. Prostřihávání a odstraňování uschlých květů obvykle není třeba, ale prořídlost rostlinu lze omladit radikálním sestřihem. Semena vysejte brzy na jaře ve skleničku, na verandě nebo na teplém parapetu. Po „ledových mužích“ rostliny rozsazte 20 až 30 centimetrů od sebe. GS

Alternativy

Angelonia angustifolia, ‚Serenita Raspberry‘, *Angelonia angustifolia*, ‚Purple‘, *Angelonia* série Serena

Hledík větš
Antirrhinum majus
,Night and Day‘

Hlavní znaky Okázalé květy v ostře kontrastující karmínové a bílé; vytváří bujně, keřovité porosty
Výška 45 cm **Šířka** 30 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H6

Tyto mírně dřevnatějící vytrvalé rostliny – téměř vždy se pěstují jako letničky a každý rok se znovu vysévají – patří k našim nejatraktivnějším letním květinám. Hrozny jejich květů se dvěma pysky se objevují na pozadí tmavých, matně lesklých listů v široké škále barev a dvoubarevných kombinací. *A. majus* ‚Night and Day‘ je moderní verzí staré viktoriánské odrůdy. Tyto vzpřímené rostliny se pyšní listy s ohnivým bronzovonachovým nádechem. Květy mají krvavě rudé pysky, které kontrastují s čistě bílým hrdlem. Výsledkem je květ, který předvádí do očí bijící a vzácný kontrast těchto dvou barev. ‚Night and Day‘ je natolik nízký, že může růst v osluněném okrajovém pásu bez opory, ale dostatečně vysoký, aby se stal zdrojem řezaných květin vhodných do interiéru. Dělalí zde zajímavou společnost starým odrůdám růží. Jestliže semena ‚Night and Day‘ vysejete brzy na jaře, pokvetou během léta. Když jsou rostliny 7 až 10 centimetrů velké, zaštipněte je. Pravidelně odstraňujte zvadlé květy. GR

Alternativy

Antirrhinum majus, ‚Black Prince‘, *Antirrhinum majus*, ‚Madame Butterfly‘, *Antirrhinum majus* série Liberty Classic

Hledík větší *Antirrhinum majus* ,Twinny Peach‘

Hlavní znaky Jedinečné, aromatické, plné, zavinuté květy; rostlina za záhon nebo do nádob

Výška 30 cm Šířka 30 cm

Stanoviště ○ ● ●
Odolnost RHS H6

Existují stovky odrůd hledíku, ale Twinny je první nízký záhonový kříženec, který se může pochlubit aromatickými, plnými květy. Ty jsou samy o sobě velmi hezké, ale další výhodou je, že do těsných, kadeřavých a zavinutých květů neproniknou včely; nemožnost opylení znamená, že rostlina netvoří semena a kvete celé léto až do podzimu. Anglický název *snapdragon*, který se vztahuje ke klasickému chudému květu se dvěma pysky, jaký má *Madame Butterfly*, se pro Twinny nehodí. V této skupině kultivarů se objevují květy různých barev, například fialové, bronzové, žluté nebo bílé. *Twinny Peach* je považován za premianta a pyšní se oceněním, které uděluje organizace All-America Selections. Rostliny dorůstají výšky 30 centimetrů, jsou kompaktní, lodyhy se větví a vytvářejí keřovitě porosty s dobrými vyhlídkami na květy. Rostliny jsou poměrně vitální a snázejí horko. Nejlépe se jim daří na slunných stanovištích s dobře propustnou půdou. TS

Alternativy

Antirrhinum majus ‚Floral Showers‘, *Antirrhinum majus* ‚Kim‘, *Antirrhinum majus* ‚Magic Carpet‘

Begonie *Begonia* ,Dragon Wing Red‘

Hlavní znaky Kvete prakticky celý rok; pěkné, lesklé listy

Výška 36 cm Šířka 60 cm

Stanoviště ○ ● ●

Odolnost RHS H1c

Nadšenci tvrdí, že *Dragon Wing Red* je nejlepší begonie. Tento mnohem větší kolega klasických begonií ze skupiny *Semperflorens* je odolný, roste na slunci i ve stínu a nabývá oku lahodícího deštníkovitého tvaru i bez protrhávání nebo prostřívávání. Hlavně však netvoří plodná semena a veškerou energii vkládá do celoročního kvetení. Totožnost rodičů *Dragon Wing Red* je předmětem debat. Má vláknitý kořenový systém jako rodičovské begonie skupiny *Semperflorens* (*Begonia x semperflorens*) a možná také begonie *Begonia coccinea*. Ale tento kříženec překonává obě rodičovské rostliny většími, křídlatými listy, výraznějšími květy a hustším, robustnějším habitem. Červené, růžové nebo bílé květy vyrůstají v řídkých vrcholičnatých květenstvích a beze zbytku opadávají, takže nezahnívají. Díky silným dužnatým lodyhám rostlina dokáže zvládnout i výkyvy v zavlažování, ale v horkém podnebí by se měla pěstovat v polostínu. Dospělé rostliny lze zastříhnout a nechat přezimovat uvnitř. GS

Alternativy

= ‚Bepared‘. *Begonia* ‚Million Kisses Amour‘, *Begonia* ‚Santa Cruz Sunset‘, *Begonia* ‚Perfectly Pink‘

Begonie

Begonia série Big

Hlavní znaky Kvete celé léto; velké, sytě zbarvené květy na pozadí zelených nebo bronzových listů

Výška 60 cm **Šířka** 40 cm

Stanoviště ○ ● ● **Odolnost** RHS H1c

Ve světě rostlin větší květy nemusejí vždy znamenat výhodu. Stačí si vzpomenout, jak se ohýbají některé přešlechtěné macešky zahradní, a uvědomíme si možné problémy. Avšak nedávný vývoj, vedený snahou získat více z begonií skupiny *Semperflorens*, begoniím prodlužuje život. Společnost Benary vyšlechtila a v roce 2008 představila pět nových odrůd: růžové květy s bronzovými nebo zelenými listy, červené květy s bronzovými nebo zelenými listy a jako poslední příspěvek růžové květy se zelenými listy. Série Big je skvělou volbou do zahrady i nádob. Má-li se jim dařit v závěsných nádobách, jejich bujný růst vyžaduje koš nebo mísu velkorysého objemu. Vyznačují se vzpřímeným, klenutým habitem a jsou husté. Květy jsou dvakrát větší (5–8 cm) než u *Begonia* × *semperflorens*. Rostliny lze vypěstovat ze semen nebo koupit sazenice. Prospívají na slunci i ve stínu, ale na plném slunci byste během veder měli zalévat každý druhý den. Vyzkoušejte je spolu s banánovníky a dosnamí, a budete si připadat jako v tropech. **GS**

Alternativy

Begonia ‚Glowing Embers‘, *Begonia* ‚Whopper Mixed‘

Begonie

Begonia série Fragrant Falls

Hlavní znaky Plné květy objevující se od léta do podzimu; poléhavé rostliny vhodné do košů; výrazná vůně

Výška 30 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ ● ● **Odolnost** RHS H1c

Hlíznaté begonie s obzvláště přitažlivou vůní odvozuji svůj původ od planého druhu objeveného v Andách roku 1886, jehož vůně připomíná prvosenku. Evropské veřejnosti ho představili francouzští šlechtitelé Lemoine a synové, kteří zároveň vyšlechtili několik aromatických kříženců. Nato přišel s aromatickými kultivary také autor lilie ‚Stargazer‘ Leslie Woodriff a předpokládá se, že belgický šlechtitel Arnold van Peteghem z nich odvodil svou ‚Aromatics‘. Vůně však stále nebyla dost výrazná. Proto Thompson & Morgan v anglickém Suffolku vyšlechtili hlíznaté begonie, u nichž se snoubily plné květy se silnější vůní. V roce 2011 se série kultivarů Fragrant Falls poprvé představila na květinové výstavě v Chelsea. V roce 2014 přišli se sérií Fragrant Falls Improved. Rostliny mají poléhavý habitus vhodný do závěsných košů a plné květy. S různými barvami se v této řadě obvykle pojí různé vůně: ‚Apricot Delight‘ přináší aroma růží, ‚Lemon Fizz‘ má říznou vůni citrusů, zatímco po různých vonících ‚Rose Syllabub‘ je světle růžová s tmavě růžovým okrajem. **GR**

Alternativy

Begonia ‚Aromatics‘, *Begonia* ‚Red Glory‘

Begonie

Begonia série Million Kisses

Hlavní znaky Polopoléhavý habitus s atraktivními převislými květy; výjimečně dlouhá doba květu

Výška 40–50 cm **Šířka** 80 cm

Stanoviště ☉ ● **Odolnost** RHS H3

Existuje kolem 900 druhů planých begonií. Rostou hlavně v tropických a subtropických oblastech Jižní Ameriky. Do poměrně nedávné doby se *B. boliviensis* pěstovala v zahradách jen vzácně. Roku 1864 byla přivezena z Bolívie a Argentiny a podílela se na šlechtění barevných hlíznatých begonií, které se dnes pěstují v letních zahradách, ale její nejvýraznější rys se během šlechtění ztratil. Celé léto se na ní objevují převislé, čtyřčetné, ohnivě červené květy, ale původní rostliny měly tak tenké lodyhy a tak málo květů, že by sotva získaly širší oblibu. Roku 1990 však byla ve volné přírodě znovu sebrána semena a byl vyšlechtěn kultivar založený na přitažlivém tvaru květu této rostliny, u něhož byl vylepšen růstový habitus.

Výsledkem je série Million Kisses vyšlechtěná ve Spojeném království Fredem Yatesem. Bylo přestaveno devět kultivarů. Všechny se vyznačují relativně kompaktním, polopoléhavým habitem, elegantními, špičatými listy a dlouhou a produktivní dobou květu. Květy příhodně vyčnívají z listové a hezky se vyjímají. Objevují se až do prvních mrazíků a na podzim lze rostlinu přesunout do skleníku, kde kvete dál. Nejoblíbenějšími kultivary této řady s převislými květy jsou ‚Amour‘ (‚Yamour‘) s červenými květy a listy s bronzovým nádechem, ‚Devotion‘ (‚Yadev‘) s červenými květy a zelenými listy a ‚Elegance‘ (‚Yagance‘) s dvoubarevnými, půvabně růžovými a bílými květy (na obr.). GR

Alternativy

Begonia série Bonfire, *Begonia* série Bossa Nova, *Begonia* ‚Santa Cruz Scarlet‘, *Begonia* série Sparkler

Brukev zelná

Brassica oleracea ‚Glamour Red‘

Hlavní znaky Listy jsou v každém ze tří ročních období jině; působivý řezaný listový materiál

Výška 30–45 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H4

Pokud jste nikdy neuvažovali o tom, jak to u vás může od zimy do jara zkrášlit okrasná brukev, ani nevíte, oč jste přišli. Představte si hustou růžici sytě fuchsiovo-růžových, kadeřavých listů, která může narůst do rozměrů talíře, a potom přemýšlejte, co jiného by dokázalo vyvolat podobný rozruch v době zimního spánku. V roce 2011 se *B. oleracea* ‚Glamour Red‘ stala první kapustou v osmasedesátileté historii organizace All-America Selections, která od ní získala ocenění. Postrádá charakteristický voskovitý povrch brukví a navenek je spíše lesklá než matná, což zbarvení dodává na sytosti. Pěstuje se většinou jako letnička. Okrasná brukev je odvozena od planě rostoucí brukve zelné, která se vyskytuje na nechráněných

stanovištích na pobřežních útesech západní a jižní Evropy. Stejně jako jiné brukve tvoří ve druhém roce vysokou lodyhu obalenou žlutými květy.

Jakmile noční teploty klesnou na více než dva týdny pod 13 °C, listy začnou získávat intenzivní barvu. Po prvním mrazíku se vybarví ještě sytěji. Tyto plané brukve jsou obecně odolnější než okrasné a u obou skupin bývají červené mutace odolnější než bílé, nicméně obě může spálit silnější mráz. Po vysetí trvá asi devadesát dní, než se listy začnou vybarvovat, proto je ideální dobou výsevu začátek léta. Další možností je koupit na podzim sazenice. Velmi zajímavě vypadá, když se na jaře pěstují ve vydlabaných dýních, v květináčích nebo na záhonech spolu s cibulovinami a maceškami. GS

Alternativy

Brassica oleracea ‚Peacock Red‘, *Brassica oleracea* ‚Peacock White‘, *Brassica oleracea* ‚Chidori Red‘

Brovalie ozdobná

Browallia speciosa

Hlavní znaky Od začátku léta do začátku podzimu
hvězdicovité květy nasoukané do trubiček; náchylná
k omrznutí **Výška** 45 cm **Šířka** 45 cm
Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H1b

B. speciosa má hvězdicovitě tvarované, trubkovité, modro-fialové květy (4 cm v průměru) s bílým hrdlem. Je to úhledná rostlina zaobleného habitu s dlouhou dobou květu a svěže zelenými listy, které na dotek působí trochu lepkavě. Pochází z Kolumbie. Ve skutečnosti jde o trvalku, ale pěstuje se jako záhonová letnička a v mírném pásmu jako pokojová rostlina. Rostliny nebo semena se mohou prodávat pod druhovým jménem nebo pod názvem odrůdy, ale rostliny jsou podobné. Květy bývají buď modré, nebo bílé.

B. speciosa prospívá, jestliže se pěstuje jako letnička na venkovním záhonu. Po odkvětu se vytrhá. Může se dát do země, do dobře propustné půdy bohaté na živiny, ale je

obzvláště vhodná do nádob a závěsných košů. Rostlině vyhovuje, pokud teplota celoročně neklesá pod 13 °C, proto se může pěstovat jako pokojovka. Při pěstování ve skleníku ji chraňte před přímým sluncem. Substrát udržujte vlhký a každý měsíc dopřejte rostlině vyvážené tekuté hnojivo. Vrcholy výhonků zaštipněte, abyste podpořili větvení, a odstraňte zvadlé květy. V zimě zalévejte jen zřídka. *B. speciosa* se většinou kupuje v zahradnictví, když kvete, ale lze ji snadno vypěstovat ze semen. V případě venkovních rostlin vysévejte brzy na jaře ve vytápěném skleníku; v případě pokojových rostlin vysévejte koncem zimy, aby kvetly koncem jara a v létě, nebo v létě, aby kvetly v zimě. Ve skleníku mohou být problémem mšice a molice. **VP**

Alternativy

Browallia speciosa ‚Blue Bells‘, *Browallia speciosa* ‚Silver Bells‘, *Browallia speciosa* ‚Blue Troll‘

Měsíček lékařský

Calendula officinalis ‚Indian Prince‘

Hlavní znaky Kvete celé léto a květy jsou jedlé; léčivé účinky; dobrá řezaná květina

Výška 60 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

C. officinalis ‚Indian Prince‘ je skutečným vládcem mezi měsíčky, protože se pyšní jásavě oranžovou barvou, která je pro tyto půvabné letničky tak typická, ale na rozdíl od ostatních má paprscité korunní lístky vespod sytě mahagonově červené. Kromě toho má dlouhé stonky a řezané květy vydrží ve váze až týden. Pravidelně stříhejte nebo odstraňujte zvadlé květy, aby se objevovaly nové.

Chcete-li statnější rostliny, v oblastech s vlídnějším podnebím vysévejte měsíček lékařský koncem léta a na podzim. Přechází zimu a vykvete dříve, než když ho vysejete brzy na jaře ve skleníku, jak je běžnější. Ve druhé polovině jara ho můžete také vysít přímo na záhon. Některé rostliny samy vysemení a následující rok

vyklíčí. Do nádob hledejte kompaktnější odrůdy, například ‚Fiesta Gitana‘.

Podobně jako mnoho rostlin, které tvoří základ klasické venkovské zahrady, ani měsíček lékařský nezískal svou pozici z čistě okrasných důvodů. Korunní lístky jsou totiž jedlé a mají léčivé účinky. Celá staletí se tyto květy pokládaly za protizánětlivý prostředek a pomáhaly při zotavování.

Měsíčky lékařské se zajímavě vyjímají mezi tmavozelenými kapustami, červeným zelím a červeným mangoldem a jejich zářivé květy vábí užitečný hmyz, třeba pestřenky živící se mšicemi. Otrhejte aromatické korunní lístky, ozdobte jimi salát a bude to pastva jak pro vaše oči, tak pro chuťové pohárky. GS

Alternativy

Calendula officinalis ‚Orange Porcupine‘, *Calendula officinalis*, ‚Geisha Girl‘, *Calendula officinalis*, ‚Princess Orange Black‘

Calibrachoa

Calibrachoa série Can-Can

Alternativy

Calibrachoa série Cabaret, *Calibrachoa* série Double Can-Can, *Calibrachoa* série Superbells

Hlavní znaky Polopoléhavé rostliny; hojnost trubkovitých květů; neobvyklé barvy a barevné kombinace

Výška 30 cm **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

V křovinách a savanách od jihu Spojených států až po Brazílii roste kolem dvaceti druhů rodu *Calibrachoa*. Plané rostliny jsou subtilní, plazivé, stálezelené, s úhlednými listy a záplavou drobných načervenalých nebo nafialovělých květů připomínajících květy petunií. S petuniemi jsou blíže příbuzné, ale liší se v několika botanických detailech. Zahradníci mají za to, že jsou úhlednější, elegantnější a jemnější.

Rod *Calibrachoa* byl jako zahradní rostlina přehlížen až do devadesátých let 20. století, kdy se zkřížilo několik druhů a byly vyšlechtěny hybridy. Prvními byla série kultivarů Million Bells a tímto názvem bývá rod *Calibrachoa* často označován. Kultivary série Can-Can a její sesterské série Double Can-Can jsou bujnější než mnoho jiných rostlin rodu *Calibrachoa*. Jsou to dobře větvené, polopoléhavé rostliny, které v dospělosti na bázi dřevnatějí.

Od brzkého léta do pozdního podzimu se objevují úhledné, pětičetné trubkovité květy, a to ve stále širší škále osobitých barev včetně několika výrazných dvoubarevných kombinací. Na rozdíl od prvních kultivarů prospívají v deštivém a nepřiliš slunečném podnebí; květy zůstávají otevřené i za těch nejpošmournějších dní a na bázi nebývají lysé. Pokud rostlinu pravidelně nehnojíte, kvete méně.

Calibrachoa série Can-Can se dokonale hodí do závěsných košů, a když v nich společně pěstujete dva nebo tři pečlivě vybrané kultivary, koš může krásně kvést celý rok. Mezi obzvláště výraznými kultivary jmenujme temně rudý ‚Can-Can Dark Purple‘ (‚Balcanark‘), broskvově růžový ‚Can-Can Coral Reef‘ (‚Balcanoree‘) a růžovo-bílý ‚Can-Can Hot Pink‘ (‚Balcanosar‘). ‚Can-Can Apple Blossom‘ (na obr.) je jemně růžový se sytě nachovými žilkami. **GR**

Astra čínská

Callistephus chinensis ‚Milady Mixed‘

Hlavní znaky V pozdním létě působivé květy; vhodná jako řezaná květina; jednoduché květy lákají včely

Výška 25 cm Šířka 25 cm

Stanoviště ○ Odolnost Jednoletá rostlina

Název „astra“ pochází ze starořeckého slova *ástron*, „hvězda“. Vztahuje se ke tvaru květu. Astry sice zažijí okamžik slávy až koncem léta, ale v té chvíli jiné oblíbené záhonové rostliny začínají ztrácet lesk, takže pak jsou přímo dvojhvězdami. Ať už hledáte kompaktní rostliny na úzký záhon, do mísy, okenního truhlíku a koše, nebo vyšší rostliny, které udělají dojem jako řezané květiny, máte široké možnosti výběru. Tvar květu se pohybuje od květu s jehlicovitými korunními lístky až po květ s jasným středem nebo připomínající pštrosí pero či bambulku.

C. chinensis ‚Milady Mixed‘ je statný, osvědčený, nízký kultivar s modrými, růžovými, růžovočervenými a bílými květy o průměru 8 centimetrů, které kvetou až do podzimu. Od britské Královské zahradnické společnosti získal Cenu za vynikající zahradní vlastnosti, protože čas ho prověřil jako prvotřídní záhonovou rostlinu. Částečně to lze přičíst tomu, že prokázal dobrou odolnost vůči fusariovému vadnutí aster. Původce této ničivé choroby přežívá v půdě a brání rostlinám čerpat vláhu. Astry však můžete úspěšně pěstovat v nádobách.

‚Milady Mixed‘ vypadá velkolepě, jestliže se promíchá s porostem třapatky srstnaté, například odrůdou ‚Toto‘. Obě lze zakoupit jako sazenice a pěstovat jednotlivě v květináčích, dokud začátkem léta zcela nepomine nebezpečí mrazíků. Případně můžete astry počátkem jara na nějakém chráněném, teplejším místě vysít do misek se substrátem a přihnout je dalším substrátem nebo vermikulitem. Nejlepší rostliny získáte, když sazenice rozsádkujete jednotlivě do květináčů nebo sadbovačů. Zároveň je ušetříte šoku, který rostliny vypěstované v misce utrpí, když je přesadíte do větších nádob nebo na nechráněnou zahradu. Jestliže jsou správně předpěstované, rostlinám neublíží ani slabý mraz. GS

Alternativy

Aster chinensis ‚Duchess Mixed‘, *Aster chinensis* ‚Teisa Stars‘, *Aster chinensis* ‚Ostrich Plume Mixed‘

Nevadlec hřebenitý *Celosia argentea* skupina Plumosa

Hlavní znaky V létě vzpřímené, trvanlivé chomáče květů živých ohnivých barev na keřovitých rostlinách

Výška 35 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Šlechtění *C. argentea* – jednoleté květiny původem z asijských tropů, která je příbuznou laskavce – se ubíralo dvěma různými cestami. Všichni zástupci tohoto rodu jsou letničky hýřící barvami. Vyznačují se záplavou drobných kvítků v nepřehlédnutelných květenstvích. Skupina kultivarů *Cristata* (známá jako „kohoutí hřebínek“) šlechtěním získala těsně sevřená, načechraná květenství, zatímco u rostlin elegantnější skupiny *Plumosa* se chomáče kvítků zašpičatily a jsou známy jako „pera knížete z Walesu“ nebo „opeřený laskavec“. Ve skupině *Plumosa* byly vyšlechtěny série vyšších kultivarů jako zdroj řezaných květů a série nižších kultivarů, například *Fresh Look* (na obr.), které jsou určeny do okrajových pásů a nádob; nižší kultivary jsou velmi husté. Každé květenství se skládá z velkého množství drobných kvítků, které se postupně otevírají, takže doba květu je dlouhá. Květy jsou červené, oranžové nebo žluté. Některé kultivary se vyznačují načervenalými listy. GR

Alternativy

Celosia argentea série *First Flame*, *Celosia argentea* série *Kimono*, *Celosia argentea* série *New Look*

Chrpa polní *Centaurea cyanus* ,Black Ball‘

Hlavní znaky Ohnivé, temně načervenalé, nachové květy vhodné na záhon i do vázy

Výška 60–90 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Modré chrpy bývaly typickým znakem britského venkova a v roce 1640 o nich bylo řečeno, že „zarůstají, či spíše zaplevelují obilná pole“. Moderní zemědělské postupy tuto nádhernou letničku s lehce pýřitým stonkem a jasně modrými květy z větších částí z polí odstranily a více než kde jinde ji dnes nacházíme v zahradách. Odrůda ‚Black Ball‘ vždy vyvolávala zájem. V létě krásí okrajové pásy a zdobí vázy uvnitř domu. Květy nejsou černé, ale objevují se v sytém, tmavém odstínu karmínovo-nachové. Za jasného dne jejich lesklý povrch odráží sluneční paprsky. I když se zdá, že stonky jsou houževnaté, často potřebují nenápadnou oporu, aby se květy mohly předvádět a aby narostly rovné stonky do vázy. Vysévat lze na jaře nebo na podzim. Podzimní výsev je vhodnější, protože zajistí více květů po delší dobu a první květy se objeví dříve. Pravidelně odstraňujte zvadlé květy nebo prostříhávejte, jinak se zkrátí doba květu. GR

Alternativy

Centaurea cyanus ‚Blue Diadem‘, *Centaurea cyanus* ‚Blue Ball‘, *Centaurea cyanus* ‚Midget Blue‘

Voskovka větší

Cerinthe major ‚Purpurascens‘

Hlavní znaky Letní květy; hezké listy; vhodná jako řezaná květina; láká včely

Výška 60 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

Voskovka větší vypadá tak trochu jako exotická rostlina, kterou bude náročné pěstovat, ale pravda je, že pěstování už nemůže být snazší. Její dužnaté, šedozelené listy a klenuté stonky, z nichž visí velké, modrozelené listeny a trubkovité nachové květy, mohou vést k záměně s některým druhem pryšce, ale jde o příslušnici čeledi brutnákovitých.

Vše na odrůdě ‚Purpurascens‘ je elegantní, od způsobu, jak jsou uspořádány listy kolem štíhlých stonků, až po převislé vrcholy s trsem přisedlých listenů a květy v jemném kovovém odstínu modré a nachové. Je to velmi vzcná rostlina, která se hodí do moderní zahrady, do nádoby nebo do okrajového pásu ve venkovském stylu, kde může dělat společnost bílým stračkám a oranžovým měsíčkům.

I když může být dostatečně odolná, aby v oblasti s vlidným podnebím přezimovala na chráněném stanovišti a stále se zelenala, obecně není příliš otužilá a ve většině zahrad by se s ní mělo nakládat jako s letničkou. Nicméně ochotně vysemeňuje, a tak se často můžete spolehnout na to, že se tam, kde v zimě odumřela, opět objeví. Na podzim posbírejte semena a na jaře se pusťte do dosévání.

Rostlina pochází ze Středomoří. Včely ji mají ve velké oblibě, díky čemuž si vysloužila anglický název *honeywort*. Nejsou s ní žádné potíže, a bude-li na slunci a v dobře propustné půdě, pokvete od pozdního jara až do konce léta. Jediné, nač nesmíte zapomínat, aby voskovka zůstala hezky upravená, je vystřihávání stonků s odkvetlými květy. JS

Alternativy

Cerinthe major ‚Blue Kiwi‘, *Cerinthe major* ‚Yellow Gem‘, *Cerinthe major* ‚Zingaro‘

Lokanka lepá

Clarkia unguiculata ‚Apple Blossom‘

Hlavní znaky Odolná rostlina, kterou lze snadno vypěstovat ze semen; kvete v létě; dobrá řezaná květina; láká včely **Výška** 90 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Nařasené květy této rostliny vhodné do girland mají jemný odstín meruňkové s příměsí bílé, který je velmi osobitý, nicméně asi byste ho pod názvem ‚Apple Blossom‘ neočekávali. Rostlina tvoří množství hroznů s tmavozeleňnými listy ozdobenými květy a celá vyzařuje kouzlo jakési miniaturní topolovky. Je také velmi bujná a v létě kvete řadu týdnů. Je zdrojem fantastických řezaných květů. Ustříhnete je, jakmile se otevrou vrcholová poupata, a zbývající květy v hroznu se otevrou ve váze.

Skvěle se vyjímají mezi trvalkami, jimž přidají další barvu. Dokud jsou rostliny malé, je vhodné zapíchnout k nim větvičky, aby se stonek měl o co opřít, protože když rostlina kvete, má tendenci se ohýbat. Hned odstraňujte

vadnoucí květy, což přispěje k tomu, že se budou tvořit stále nové.

Lokanka je planě rostoucí rostlina pocházející z Kalifornie. Často se prodává spolu s jinými lučními květinami a její semena se míchají do pestrých osivo-vých směsí, které lze za velmi levný peníz využít k osetí prázdných míst v okrajovém pásu. Poohlédněte se po směsích, které nesou například název ‚Double Mix‘, a nechte se překvapit, co vám vyroste. Lokanka se velmi snadno pěstuje ze semen a rozkvetne už osm týdnů po výsevu. Vysévejte přímo na záhon a výsev později ještě jednou zopakujte, abyste co nejvíce prodloužili dobu květu. Rostlina často sama vysemeňuje, takže vás může potěšit svými květy i v následujícím roce. JS

Alternativy

Syn. *Clarkia elegans*, *Clarkia unguiculata* ‚Double Mix‘, *Clarkia unguiculata* ‚Pretty Polly Mix‘

Luštěnice

Cleome ‚Señorita Rosalita‘

Alternativy

= ‚Inncleosr. *Cleome* ‚Señorita Blanca‘, *Cleome* série Sparkler

Hlavní znaky Přizpůsobivá rostlina; výjimečně dlouhé období, kdy hýří barvami; plné květy

Výška 60 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Luštěnice (*Cleome*) je zvláště oblíbená v oblastech s horkými a vlhkými léty. Ve volné přírodě roste hlavně v Jižní Americe. Vyskytuje se tam více než 150 druhů, ale až dosud měla zahradnický význam pouze luštěnice trnitá (*Cleome hassleriana*). Má sice nápadné vrcholy s velkými a pestrými pavoučími květy, ale lepkavé listy, nepříjemné aroma a ostnitě stonky jí ubírají na půvabu. V nedávné době byla vyšlechtěna řada hybridních kultivarů. I když nejsou tak okázalé, zbavily se vlastností, které planou luštěnici trnitou vyřazovaly ze hry.

Nejlепším z těchto kultivarů je ‚Señorita Rosalita‘. Je kompaktnější a větvi se vhodněji než jiné kultivary a tvoří tak soudržný, keřovitý porost. Rostliny nemají ostny, listy nelepí a po nepříjemné vůni není ani stopy. Zatímco kultivary *C. hassleriana* mají sklon tvořit jen málo vysokých lodyh zakončených velkým květenstvím – v každém z nich trvá dlouho, než se květy jeden po druhém otevrou –, ‚Señorita Rosalita‘ má takových květenství mnohem více. Jsou menší, ale otevírání květů na sebe navazuje a nová květenství vyrůstají nad starými.

Celkový výsledek je takový, že rostlina plná barev krásně kvete až do podzimu, lépe se hodí do moderní zahrady a více vyhovuje potřebám moderních zahradníků. V Německu vyšlechtili celou sérii kultivarů Señorita a v současnosti se nabízejí dvě barvy. Květy odrůdy ‚Señorita Blanca‘ jsou bílé s růžovým nádechem a vyrůstají na světle růžových stopkách, zatímco květy odrůdy ‚Señorita Rosalita‘ jsou růžové a vyrůstají na tmavě růžových stopkách. Rostlinám ze série Señorita nevádí ani studenější léto, ani horko a vlhko. Jsou dostatečně kompaktní, aby udělaly dojem ve velkých nádobách, a výjimečně dlouhé období květu z nich dělá ideální rostliny na malé plochy. Tyto rostliny jsou sterilní, takže nečekejte, že vypadnou a vyklíčí semena. **GR**

Luštěnice pilovitá

Cleome serrulata ‚Solo‘

Hlavní znaky Kvete od léta do podzimu; snese sucho; láká včely a motýly

Výška 60 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Luštěnice *C. serrulata* je menší a drobnější než dobře známá luštěnice trnitá (*C. hassleriana*) a její kultivar *C. serrulata* ‚Solo‘ tvoří na statných, beztrnných lodyhách nádherná květenství světle růžových až bílých kvítků, z nichž vyčnívá střapatá, karmínová tyčinka. Je to rychle rostoucí rostlina, která rozkvetne deset týdnů po výsevu a kvete dlouho. Pěstuje se snadno. Stačí ji vysít na záhon. Tyto kompaktní letničky mají žlutozelené listy, upřednostňují plné slunce a dobře zvládají sucho. Rovněž tolerují škůdce, pozoruhodně se jim vyhýbají choroby a nejlépe si vedou, když se nehnojí nebo hnojí jen málo.

‚Solo‘ je vlastně kultivar planě rostoucí rostliny, která se vyskytuje na planinách, v horských údolích a ve stepích na západě Severní Ameriky. Kvete od brzkého léta do prvního mrazu. Bude se nahodile množit samovýsevem, čímž vzbudí dojem, že jde o trvalku. Je to dokonalý přírůstek do jakéhokoli okrajového pásu. Zvláště dobře vypadá, když se pěstuje ve velkém v zahradě venkovského stříhu. Kvítka plné nektaru se shlukují v prodloužených hroznech na vrcholech lodyh. Produkují vskutku značné množství nektaru, proto na zahradu vábí včely a jiné opylovače. Jak se lodyhy prodlužují, objevují se nové květy a pod nimi mezitím dozrávají nápadné lusky dlouhé až 10 centimetrů. Semena jsou důležitou potravou holubů a jiných menších ptáků.

C. serrulata byla jednou z mnoha nově objevených rostlin, které v roce 1804 shromáždila výprava Lewise a Clarka. Dnes se hojně pěstuje jako medonosná rostlina, ale s jejím pěstováním začali indiáni. Na jaře jedli mladé listy a z rostliny vařili sirup, kterým léčili bolesti břicha a další nemoci. Také se z ní získávaly pigmenty a barviva, jimiž se zdobila keramika a textilie. **KK**

Alternativy

Cleome ‚Señorita Rosalita‘, *Cleome serrulata*

Ostrožka stračka *Consolida regalis*

Alternativy

Consolida regalis ‚Snow Cloud‘, *Consolida regalis* ‚Cloudy Skies‘, *Consolida regalis* ‚Blue Cloud‘

Hlavní znaky Po mnoho letních týdnů mračna nachových, modrých nebo bílých květů

Výška 60 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ☉ 🌧 **Odolnost** Jednoletá rostlina

Ostrožka je klasickou letničkou venkovských zahrad blíže příbuznou stračce (*Delphinium*), která je vytrvalá. Botanici tyto dva rody oddělují na základě rozdílů ve stavbě květu, zatímco zahradníci si všímají, že ostrožky (*Consolida*) jsou jednoleté a stračky (*Delphinium*) většinou trvalky. Ostrožky se dělí na dvě skupiny. Obě jsou půvabné trvalky, které soustřeďují pozornost na své oslnivě modré květy. Ostrožka zahradní (*C. ajacis*) je rozevlátějšího vzhledu, poněkud méně se větví a má nahloučené, vzpřímené klasy s poloplnými kvítky.

Větvené ostrožky jsou odvozeny od ostrožky stračky (*C. regalis*), kavkazského druhu, z něhož se v Evropě stal polní plevel, ale v současnosti mizí. Rostliny jsou hodně rozvětvené a vzdušnější. Tmavě zelené, štíhlé stonky dorůstají výšky 60 centimetrů. Vypadají subtilně, ale ve skutečnosti jsou pevné. Jednoduché květy jsou rozmístěny podél stonku a vytvářejí dojem, že nad listy poletuje hejno drobných motýlků. U planých rostlin bývají květy spíše nachově modré. U zahradních selekcí jsou 25 milimetrů velké, tmavě modré, světle modré a bílé. ‚Blue Cloud‘ má sytě tmavomodrou, velmi výraznou barvu a velmi dobře se kombinuje s robustnějšími letničkami a vyjímá se vedle trvalek.

Kvete v létě, ale když se semena vysejí na podzim a do nástupu zimy se stačí vytvořit listová růžice, začíná kvést na přelomu jara a léta a kvete mnoho týdnů. Rostliny vyseté na jaře kvetou později a nemají tolik kvítků. Na vzhled *C. regalis* mají zásadní dopad pěstební podmínky. Na úrodných půdách a slunném stanovišti s občasnou zálivkou jsou výsledky ve srovnání s rostlinami, které byly ponechány svému osudu na méně vhodném stanovišti, velmi působivé. Koncem léta, zvláště je-li horko a sucho, může trpět plísněmi. **GR**

Krásnoočko barevné

Coreopsis tinctoria

Hlavní znaky Kvete od léta do podzimu; láká pestrou paletu hmyzích opylovačů

Výška 90 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tato drobná letnička připomínající sluníčko je oblíbená díky nápadným, jasně žlutým květům s kaštanovým nebo hnědým středem. Patří do čeledi hvězdnicovitých. Střed má už zmíněný tmavočervený nádech. Zdá se, že *C. tinctoria* raší velmi vitálně, rychle se objeví záplava tenkých, rozvětvených stonků a hladkých, úzkých listů. Když plně rozkvetne, je to rej barev. Kvete pak většinu léta a podzimu. Krásnoočko se dosud často prodává jako luční kvítí, ale stává se z něj stále oblíbenější zahradní rostlina a lze ji využít jako snaživého obyvatele okrajových pásů, svahů a nádob. Vypadá hezky i jako řezaná květina.

C. tinctoria pochází z travnatých oblastí Spojených států a je státní květinou Floridy. Nyní se však vyskytuje v mnoha dalších oblastech po celém území Spojených států. Rostlina vyhledává plné slunce, ale může růst také v polostínu. Snadno se pěstuje ze semen. Lze vysévat přímo na záhon, v oblastech s mírnými zimami na podzim, v chladnějších oblastech na jaře. Roste poměrně rychle a obvykle sama vysemeňuje, takže v následujícím roce znovu vyraší a může se z ní stát plevel. Velmi si ji oblíbili hmyzí opylovači včetně včel a motýlů.

Mezi krásnoočky se vyskytují i vytrvalé druhy a obě skupiny si oblíbili šlechtitelé, přinejmenším novátorská šlechtitelská stanice Terra Nova z amerického státu Oregon. Existuje ohromné množství různých odrůd v nej-různějších barvách, například série kultivarů Lemonade a *C. tinctoria* ‚Roulette‘ od britské společnosti Thompson & Morgan. Tyto rostliny mají výrazné kaštanové květy se žlutými tygrími pruhy. U některých lze stěží poznat, že jde o krásnoočko, ale obecně platí, že jsou stejně okouzující a nenáročné jako základní druh. **GR**

Alternativy

Coreopsis tinctoria ‚Mahogany Midget‘, *Coreopsis* ‚Ruby Frost‘, *Coreopsis* ‚Jethro Tull‘, *Coreopsis* ‚Cosmic Eye‘

Krásenka sírožlutá *Cosmos sulphureus* ,Polidor‘

Hlavní znaky Barvou hýřící, osvěžující letní a podzimní květy; vhodná na záhony, do nádob i jako řezaná květina; láká volně žijící živočichy **Výška** 30–60 cm **Šířka** 30 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tato zářivá hvězda rostlinného světa nepřestává kvést ani v letní výhni, kdy by jiné letničky rychle vysemenily a uvadly. Jak lze očekávat, krásenka sírožlutá (*C. sulphureus*) pochází z oblasti se suchým podnebím, jakou je například Mexiko, kde upoutala španělské dobyvatele, kteří její semena přivezli do Evropy. Planá rostlina může vyrůst až do výšky člověka, ale moderní odrůdy, například ‚Polidor‘, jsou kompaktnější a pyšně se pestřejší paletou ohnivých, zářivých odstínů oranžové, červené a žluté na pozadí úhledných složených listů, což z nich činí žhavé kandidáty vstupu do soudobé zahrady a jejich barevných schémat. Kromě toho, že její květy prokazují od brzkého léta do pozdního podzimu vytrvalost maratónského běžce, tyto miskovité, 5–7 centimetrů široké květy lákají včely a motýly. Stejně jako její sestřenice krásenka zpeřená (*Cosmos bipinnatus*) netrpí škůdci, není náchylná k chorobám a ochotně vyrůstá ze semen. Květy řežte v chladu časného rána a sklízujte je pravidelně. **GS**

Alternativy

Cosmos sulphureus, *Cosmos sulphureus*, ‚Ladybird Dwarf Red‘, *Cosmos sulphureus*, ‚Klondyke Mixed‘

Krásenka zpeřená *Cosmos bipinnatus* série Sonata

Hlavní znaky Kompaktní; hojně a vytrvale kvete od léta do podzimu; čtyři různé barvy
Výška 60 cm **Šířka** 40 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Krásenka zpeřená byla dovezena z Mexika roku 1799. Je to vysoká rostlina se svěže zelenými listy a půvabnými květy připomínajícími kopretinu. Mají jasně žlutý střed a červené, růžové nebo bílé korunní lístky. Problém je, že když tyto velké rostliny dospějí, snadno je poláme vítr. Květy jsou řídké rozptýlené po rostlině a výsledkem jsou statné zelené rostliny chudé na květy. Byly vyšlechtěny nižší a rozvětvenější kultivary, z nichž je nejlepší série Sonata. Rostliny jsou oproti starším kultivarům sotva poloviční, takže mohou růst téměř na jakémkoli osluněném stanovišti. Také mají více květů a méně listů. V létě začínají kvést dříve, a pokud se odstraňují zvadlé květy, kvete dlouho do podzimu. Objevují se čtyři barvy: ‚Sonata Carmine‘ je sytě karmínově červená, ‚Sonata Pink‘ (na obr. vpravo) je světle růžová, ‚Sonata Pink Blush‘ je sytě růžová s fuchsiově růžovým prstencem kolem středu a ‚Sonata White‘ (na obr. vpravo nahoře) je čistě bílá. **GR**

Alternativy

Cosmos bipinnatus série Cosino, *Cosmos bipinnatus* série Gazebo

Cosmos bipinnatus série Sonata má tu správnou velikost, aby krásně vyplnila mezeru na letním záhonu. ➔

Tykev obecná *Cucurbita pepo*

Hlavní znaky Fascinující letní plody, které usušené vydrží celou věčnost; dlouhé vegetační období

Výška 6 m **Šířka** 1,2–1,5 m

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Okrasné tykve jsou skvělou možností, jak přitáhnout k zahradničení děti. Když tykve utrhnete a necháte dozrát, jejich pestré tvary (hvězda, kyj, turban), barvy, vzory (jednobarevné, kropenaté, pruhované) a struktury (hladké, stroupkaté, žebrované) spolehlivě zaujmou. Z některých větších tykvo- vých plodů lze vydlabat a vyřezat naběračky a ptačí budky. Okrasné tykve se budou spokojeně plazit po otevřených, slunných stanovištích, ale jsou to rostliny, které zabírají veškerý prostor ve svém okolí a jejich semena, mají větší sklon k nerovnoměrnému dozrávání než semena tykví zapěstovaných ke šplhání. Skvěle zamaskují ošklivá místa, zkrášlí dřevo, bambus, kovovou rouru či oblouk, z něhož budou plody svůdně viset v úrovni očí. I když jsou příbuznými jedlých tykví, jejich tvrdá semena nejsou k jídlu. Na jaře vysévejte v pařeňšti nebo skleníku jednotlivě do květináčů a po „ledových mužích“ přesaďte rostliny na záhon. Plody sklízíte, když jsou tvrdé a zbarvení dosahuje nejvyšší intenzity. Dva týdny je skladujte v teplé místnosti nebo skleníku, aby dozrály. GS

Alternativy

Cucurbita pepo ‚Crown of Thorns‘, *Cucurbita pepo* ‚Harrowsmith Select‘, *Cucurbita pepo* ‚Small Fruited Mix‘

Hlazenec ohnivý *Cuphea ignea*

Hlavní znaky Stálezelený keř, který špatně snáší mráz; výrazné trubkovité květy a dlouhé období květu

Výška 60 cm **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H1c

Když rostlinu vysejete, už v prvním roce se objeví květy, takže tento stálezelený keř lze pěstovat v nádobách jako letničku. Pochází z Mexika a Jamajky a v zahradách se pěstuje od roku 1845. Ze všech 260 příslušníků rodu *Cuphea* nejčastěji narazíte na *C. ignea*. Doutníkovité květy z něj dělají atraktivní kousek. Navíc má jasně červené lodyhy a špičaté, lesklé, zelené listy s bílým pruhem podél hlavní žíly, která se větví do méně výrazných žilek. Nápadné květy tvoří červená trubička dlouhá kolem 25 milimetrů, která se na vrcholu ohrnuje a odkrývá nachový vnitřek trubičky. Horní pysk tohoto okraje je zářivě bílý a výsledkem je, že květ, ač poměrně elegantní, připomíná doutník s popelem na špičce. V oblastech s teplým podnebím květy snášejí i venkovní počasí, v chladnějších oblastech se rostlina někdy pěstuje v zimních zahradách a sklenících. Tam, kde rostliny nejsou dostatečně otužilé, aby zvládly místní klima, se spíše pěstují v nádobách jako letničky. Lze je vypěstovat ze semen nebo řízků. GR

Alternativy

Cuphea ignea ‚Dynamite‘, *Cuphea ignea* ‚Matchmaker Pink‘, *Cuphea hyssopifolia*, *Cuphea viscosissima*

🌱 *Cucurbita pepo* je druh nabízející i takovéto pestré okrasné tykve, které lze vypěstovat ze semen.

Užanka líbezná *Cynoglossum amabile*

Hlavní znaky Blankytně modré květy

Výška 40–60 cm **Šířka** 20 cm

Stanoviště ○ ●

Odolnost RHS H5

Je relativně málo rostlin s květy, které mají tak jasnou, čistou modrou barvu bez příměsí nachové nebo červené. Mnohé z těchto rostlin nalezneme v čeledi brutnákovitých. Na rozdíl od brutnáku jsou květy užanky líbezné neboli „čínské pomněnky“ půvabně blankytně modré, což s ních dělá dobré společníce rostlin, které se pohybují na jiné barevné škále. Dokonce jim to sluší i s šarlatovou a oranžovou. Ve volné přírodě roste na loukách, v lesích, podél cest a na březích řek v S'-čchuanu, Jün-nanu a dalších jihočínských provinciích. Ve svém přirozeném habitatu se chová jako vytrvalá bylina, ale dožívá se poměrně nízkého věku. Rostliny obvykle rostou vzpřímeně a mají kopinaté, mírně sivé, sametové listy měkké na dotek. Jednotlivé květy jsou drobné (12 mm), ale když se květenství rozvíjí, vypadají nádherně. Užanka líbezná se snadno pěstuje a vyhovuje jí dobře propustná půda a slunce nebo polostín. Je zdrojem krásných a trvanlivých fezaných květů. GR

Alternativy

Borago officinalis, *Echium vulgare* ‚Blue Bedder‘

Jiřina *Dahlia* ‚Harlequin‘

Hlavní znaky Kvete od léta do podzimu; vhodná do kytice fezaných květů; láká včely a motýly

Výška 30–45 cm **Šířka** 40 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H2

Existují tisíce kultivarů jiřin, nicméně ‚Harlequin‘ má nesporně atraktivní květy. Barva vnitřních, sekundárních korunních lístků tohoto plného květu kontrastuje s barvou hlavního květu. Takovému typu květu se říká „límečkový“. Tyto keřovité, ale kompaktní rostliny se středně zelenými listy kvetou v široké škále dvoubarevných kombinací. ‚Harlequin‘ byl vyšlechtěn v Nizozemsku a podobně jako jiné jiřiny je technicky vzato trvalkou, ale obvykle se pěstuje jako letnička. Kvete celé léto až do podzimu. Slabý mráz mu nevádí. „Límečkový“ typ květu vyžaduje hodně pozornosti. Chcete-li uchovat čistotu květů, musíte osivo zbavit „nežádoucích“ semen jiných typů. Kromě toho, že se ‚Harlequin‘ využívá jako záhonová rostlina, dobře se pěstuje také ve velkých nádobách a vypadá působivě, když ho lemují poléhavá lobelka. Jiřiny potřebují hodně intenzivního slunečního svitu, aby v květu dosáhly maxima svých možností. Příspěsobí se různým půdním typům. TS

Alternativy

Dahlia ‚Yankee Doodle Dandy‘, *Dahlia* ‚Figaro White‘

Hvozdík vousatý *Dianthus barbatus* ,Green Trick‘

Hlavní znaky Kvete od léta do podzimu; trvanlivé řezané květy

Výška 45 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H4

D. barbatus, 'Green Trick' opravdu vytahuje z rukávu jistý trik. Tato rostlina s osobitě vyhlížejícími načechranými bambulkami vlastně vůbec není květinou, ale trsem vysokých, rovných stonků s dlouhými, úzkými listy zakončených střapatou koulí velmi jemných drobných korunních lístků. Roste bujně a celé léto a dlouho do podzimu tvoří ony zvláštní „květy“. Svěží zelená barva z ní dělá vhodný doplněk okrajových pásů, kde hezky kontrastuje například s tlumenou oranžovou řebříčku *Achillea* 'Terracotta' nebo tmavě nachovou jirínou odrůdy 'Summer Night'. Lze ji pěstovat i v nádobách, kde lze téhož kontrastu dosáhnout s begónií odrůdy 'Non-stop Orange' či nachovými petuniemi. O 'Green Trick' se často mluví jako o karafiátu, ale ve skutečnosti jde o hvozdík vousatý, který byl původně vyšlechtěn pro trh s řezanými květinami. Řezaný materiál poskytuje několik týdnů. Tvorbu nových květů podporí odstraňování těch uvadlých. Pěstuje-li se v nádobě, měl by se pravidelně zalévat, ale obecně vzato se pěstuje snadno. Vhodnou dobou k namnožení je pozdní léto. JS

Alternativy

= 'Tamarisou', *Zinnia elegans*, 'Envy', *Nicotiana* 'Lime Green'

Hvozdík *Dianthus* × *barbatus* ,Diabunda Purple Picotee‘

Hlavní znaky Kvete na jaře, v létě a na podzim; příjemně vonící květy; dobré řezané květiny; láká včely a motýly

Výška 20–30 cm **Šířka** 20–30 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H5

Velmi oblíbený hvozdík vousatý, vhodný do venkovských zahrad, i do vázy, prodělal úpravu zevnějšku. Křížením s hvozdíkem čínským (*Dianthus chinensis*) šlechtitelé ze společnosti Syngenta získali nádhernou rostlinu s aspiracemi šampióna zahradnických soutěží. *D.* × *barbatus*, 'Diabunda Purple Picotee' se pěstuje kvůli jarním, letním a podzimním květům na kompaktní rostlině, která vyžaduje jen málo pozornosti. Květy s rozštěpeným bílým okrajem mají nachový střed, opět se zubatým okrajem, což představuje dokonalé spojení dvou barev. Jednotlivé kvítky jsou větší než u tradičního hvozdíku vousatého, ale rostliny jsou kompaktnější. Každý nový sukcesivní květní stonek je o trochu vyšší než předchozí, takže odkvetlé kvítky zůstávají skryty a není nutné je odstraňovat. Jde o skvělou rostlinu do okrajových pásů venkovských zahrad, ale také ji lze pěstovat v nádobách. Velké porosty tohoto hvozdíku jsou působivé. Název odrůdy vychází z rodového jména *Dianthus* a schopnosti rostliny hojně (angl. *abundantly*) kvést, odtud tedy „di-abunda“. MP

Alternativy

Dianthus 'Doris', *Dianthus* 'Gran's Favorite'

Dichondra stříbrná (Stříbrný déšť)

Dichondra argentea ‚Silver Falls‘

Hlavní znaky Dlouhý vodopád třpytivých stříbřitých listů a stonků

Výška 5–7,5 cm **Šířka** 90–180 cm

Stanoviště ☉ 🌧 **Odolnost** RHS H1c

Každý zahradník, který by rád vytvořil živý obraz a promíchal své letničky tak, aby dosáhl toho nejskvostnějšího dojmu, jistě ocení stříbřité listy. Poslouží jako zklidňující nárazníkové pásmo, když se spolu sváří dvě barvy, třeba oranžová a růžová, a také dodá nové tóny a vzory chladnému a elegantnímu schématu, které je celé laděné do běla. Drobné, ledvinovité lístky *D. argentea* ‚Silver Falls‘ vypadají spíše jako stříbrné než sivé. Jemné chloupky na povrchu způsobují, že listy odrážejí světlo, což je ve světě rostlin dosti ojedinělý jev. Na rozdíl od listů nejsou zelenožluté až bílé jarní kvítky nijak nápadné.

Růstový habitus odrůdy ‚Silver Falls‘ je výjimečný: dlouhé vlečky listů splývají z košů a vysokých květináčů přímo dolů, na rozdíl od mnohem nepoddajnějšího smilu řapíkatého (*Helichrysum petiolare*), který na zemi vytváří pěkné koberce. Jestliže „stříbrnému dešti“ dovolíte dosáhnout země, rychle vytvoří kořeny a rozroste se v hustý stříbřitý koberec. Zakořeněné stonky můžete ustříhnout a podarovat jimi jiné nadšence. Zahradnictví na jaře prodávají rostliny vypěstované v květináči, ale pokud jich potřebujete větší množství, brzy na jaře můžete zasít do pařeniště nebo ve skleníku a vypěstovat si vlastní sazenice.

Jak lze očekávat u rostliny, která pochází z pouštních oblastí na jihozápadě Spojených států, ‚Silver Falls‘ velmi dobře snáší sucho. Chloupkatý povrch brání vysušování listů. Když tu a tam zapomenete zalít, rostlina se s tím určitě vyrovná, ale nejkvalitnější rostliny vypěstujete, jestliže je zalijete dříve, než listy zvadnou. Zkuste ‚Silver Falls‘ pěstovat samostatně v závěsném koši nebo jako podrost a doplněk rostliny s klenutými stonky a s květy ve výrazně teplých barvách, jakou je například *Begonia* ‚Dragon Wing Red‘. Případně udržujte nadvládu chladných barev s přispěním vějířovky nezlomné (*Scaevola aemula*). **GS**

Alternativy

Dichondra sericea ‚Emerald Falls‘, *Helichrysum petiolare* ‚Silver Mist‘

Náprstník červený

Digitalis purpurea f. albiflora

Hlavní znaky Ve vrcholícím létě statné svíce zvonkovitých květů

Výška 90–150 cm Šířka 60 cm

Stanoviště ●● Odolnost RHS H7

Tato bělokvětá forma náprstníku často povznáší výstavní zahrady na květinové výstavě v londýnské Chelsea, ale v „opravdových“ zahradách ji potkáme jen vzácně. Je to škoda, protože rostlina si zaslouží, aby se pěstovala více. Uprostřed léta vytváří nad růžicemi velkých, chlupatých, tmavozelených listů elegantní svíce bílých zvonkovitých květů. Tak jako u většiny náprstníků květy *D. purpurea f. albifolia* se tvoří pouze na jedné straně lodyhy.

Náprstníky se ve volné přírodě vyskytují ve světlých lesích a na zarostlých mezích, proto v zahradě prospívají na stinných stanovištích a jsou obzvláště vhodné k prosvětlení tmavších koutů. Jsou stejně tak doma v zahradách venkovského stříhu, jako na těch moderněji upravených. Vypadají zvláště přitažlivě, když se pěstují mezi stálezelenými keři, jako jsou zimostrázy (buxusy), což působí vytříbeně a svěže. Měly by být jedním z hlavních prvků přírodní zahrady a také bílé zahrady, kde lze pěstovat mezi jinými bílé kvetoucími rostlinami, například česneky odrůdy ‚Mount Everest‘.

D. purpurea f. albifolia je dvouletá rostlina nebo krátkověká trvalka. Pokud se mu daří, měl by volně vysemenovat, ale pokud chcete mít každý rok jistotu, koncem jara ho vysejte v pařeništi. Pokvete v následujícím roce. Náprstníky prospívají na vlhkých, humózních půdách a dávají přednost mírnému zastínění. Květy zbožňují včely a jsou vhodné do vázy. Jakmile rostliny odkvetou, uřízněte vrcholy, abyste podpořili růst postranních výhonů, a koncem sezóny se snad dočkáte druhé vlny květů. Nezapomínejte, že rostlina je jedovatá. Dalšími náprstníky červenými je skupina kultivarů Excelsior, která má květy pastelových barev od krémově bílé až po růžovou a nachovou a může dorůstat výšky 2 metry. *D. purpurea* skupina Foxy má syté červené, růžové, světle žluté nebo bílé květy hojně poseté kaštanovými skvrnkami. **VP**

Alternativy

Digitalis purpurea skupina Excelsior, *Digitalis purpurea* skupina Foxy

Náprstník červený *Digitalis purpurea* ,Sutton's Apricot'

Hlavní znaky Kvete v létě; neobvyklá barva květu; vhodná jako řezaná květina; láká včely a motýly
Výška 90–120 cm **Šířka** 45 cm
Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H7

,Sutton's Apricot' má dva rysy, díky nimž si získal oblibu: jedinečnou meruňkově růžovou barvu, nevídanou až do šedesátých let 20. století, kdy se objevil na scéně, a nízký, robustní habitus, který vyhovuje otevřeným zahradám vystaveným rozmarům počasí. Tento náprstník je považován za kvintesenci rostliny z britské venkovské zahrady a udržuje si popularitu už řadu generací. Náprstníky jsou obvykle dvouleté rostliny nebo krátkověké trvalky a kvetou druhý rok po výsevu, ale šlechtitelé ve Spojených státech nedávno přišli s odrůdami kvetoucími jako letničky. Rostliny kvetou až dva měsíce. Pokud se po odkvětu odstraní hlavní lodyha, vyrazí postranní výhony a doba květu se prodlouží. Nové rostliny snadno vypěstujete ze semen, která sama vypadávají. ,Sutton's Apricot' vyšlechtila britská společnost Sutton Seeds, která vznikla již roku 1806. Kultivar je laureátem Ceny za vynikající zahradní vlastnosti, kterou uděluje britská Královská zahradnická společnost. TS

Alternativy

Digitalis purpurea skupina Excelsior, *Digitalis purpurea* skupina Foxy, *Digitalis purpurea* série Dalmation

Hadinec obecný *Echium vulgare* ,Blue Bedder'

Hlavní znaky Kvete celé léto; láká motýly, mûry a včely
Výška 30 cm **Šířka** 45 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H7

,Blue Bedder' je nízká, větvičí se forma hadince obecného (*E. vulgare*), která bohatě a dlouho kvete. Hadinec obecný je dvouletá rostlina původní na většině území Evropy a západní a střední Asie. Druh se také běžně vyskytuje v Severní Americe. Nejspokojenější je na otevřených stanovištích vystavených větru a slunci, objevuje se na cestách a mezi štěrkem a kamením. Květy se vynořují z báze naježených, zavinutých listenů postupně jeden nad druhým a poslední květ vyrůstá na samotném vrcholu. Když květy uvadají, získávají růžovou barvu. *E. vulgare* ,Blue Bedder' zajímavě kontrastuje s oranžovými měsíčky. Obě rostliny budou zaměstnány samovýsevem, díky němuž se v následujícím roce znovu objeví. Vyzkoušejte hadinec s dalšími letničkami vyzývajícími slunce, jako jsou ostálka (*Zinnia*) a sluncovka kalifornská. Tak jako jiné otužilé letničky – chrpy a hlaváče – i *E. vulgare* ,Blue Bedder' lze vysévat na podzim, aby rostliny byly na jaře větší a kvetly dříve. GS

Alternativy

Echium vulgare ,Pink Bedder', *Echium vulgare* ,White Bedder'

Máčka obrovská *Eryngium giganteum*

Hlavní znaky Robustní, ale zvládnutelné rostliny působivé stříbrné barvy

Výška 75–120 cm **Šířka** 75 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H7

Existuje více než 200 druhů rodu *Eryngium*. Rostou po celém světě a v nejrůznějším klimatu. Všechny jsou osobité, ale máčka obrovská (*E. giganteum*) je jednou z nejvýraznějších. Ve volné přírodě roste na Kavkaze, mezi Černým a Kaspickým mořem. Tato dvouletá rostlina se pěstuje v zahradách už od roku 1820. Do popředí se dostala, když britská zahradní expertka Ellen Willmottová založila ve Warley Place v hrabství Essex pozoruhodnou zahradu. V prvním roce *E. giganteum* vytváří růžici zelených, eliptických listů, které jsou na okraji pravidelně zubaté. V následujícím roce vyrážejí lodyhy nesoucí květy v nápadných a působivých květenstvích: okruží z nepravidelně zubatých listenů pod každým květenstvím ztuhne, a jak stárne, svěží zelená se mění ve stříbrnou; z tohoto lůžka vyrůstá zaoblené květenství s jednotlivými kvítky, které vypadá jako modrozelené. Willmottová zvolila nezvyklý způsob propagace této rostliny. Při návštěvě jiné zahrady rozsypala podél cesty tajně semena. Další rok vykvetly záhadné stříbrné rostliny, které majitelům zahrady připomely její návštěvu. GR

Alternativy

Jde o jediný dvouletý druh máčky (*Eryngium*).

Trýzel *Erysimum* ‚Apricot Twist‘

Hlavní znaky Kvete od brzkého jara do léta; sladká, lehce stíplavá vůně; láká včely

Výška 45 cm **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H4

Trýzel *Erysimum* ‚Apricot Twist‘ rychle vytvoří nízký kulovitý trs dřevnatých stonků. Má úzké, nepravidelně zubaté, stříbřité zelené listy. Tyto listy přes zimu neopadávají, takže vytvářejí půvabné pozadí bohatým shlukům jemně meruňkových květů. Začátkem jara se vyklubou z tmavě červených pupat a tato kombinace červené a oranžové je velmi atraktivní. Shluky květů se nádherně ladí s tulipány, třeba s odrůdami ‚Brown Sugar‘, ‚Apricot Foxx‘ nebo ‚National Velvet‘, a trýzel bude v květu ještě dlouho poté, co tulipány odkvetou. V polovině léta, kdy zůstanou jen květy na vrcholu lodyh, trýzel asi o třetinu zastříhnete. Díky tomu znovu obrazí a často později ještě jednou rozkvetne. Dalším půvabným rysem ‚Apricot Twist‘ je, že každý květ postupem času mírně mění barvu, proto na rostlině najdete vedle sebe různé odstíny oranžové. To je u trýzelů běžné. Existují dokonce odrůdy, například ‚Plant World Lemon‘, které mají v jednom trsu květy úplně odlišných barev, což vypadá vskutku úchvatně. JS

Alternativy

Erysimum ‚Plant World Lemon‘

Trýzel

Erysimum série Sugar Rush

Hlavní znaky Kompaktní a bohatě kvetoucí rostliny; kvete na podzim a na jaře

Výška 30–35 cm **Šířka** 30–35 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H4

I když jsou barvy tradičních kultivarů trýzele – a mnohé se pěstují už více než století – půvabné a vůně téměř omamná, trýzel je velká rostlina, která musí dlouho růst, než koncem jara rozkvetne. Toto období zasahuje do okamžiku, kdy se obvykle přesazují ven letní květiny, což řada zahradníků pokládá za nepraktické. Všechny tradiční trýzele navíc potřebují odbobí, kdy je chladněji, protože chladné počasí spouští tvorbu květních pupenů; jinými slovy rozkvetou, když skončí zima.

Erysimum série Sugar Rush nic takového nevyžaduje, proto se první květy objevují na podzim, další se tu a tam otevrou, když se v zimě oteplí, a doba květu dosahuje na jaře svého vrcholu dříve, než je tomu u starších odrůd.

Kultivary ‚Sugar Rush‘ jsou poměrně nízké, ale nikoli přizemní. Výjimečně dobře se rozvětvují a výsledkem je záplava květů na rostlinách nižšího vzrůstu. Květy rovněž příjemně voní, a protože kvetou jak na podzim, tak na jaře, jejich hodnota značně stoupá. Semena (nebo rostliny) lze obvykle sehnat jako směsici šesti barev: ‚Sugar Rush Bronze‘, ‚Sugar Rush Orange‘, ‚Sugar Rush Primrose‘, ‚Sugar Rush Purple Bicolor‘, ‚Sugar Rush Red‘ a ‚Sugar Rush Yellow‘, ale občas narazíte i na další barvy. Pěstujte je spolu s violkami a nízkými cibulovinami, jako jsou šafrány (krokusy), nízké tulipány a zakrslé narcisy. Trýzele jsou někde uváděny pod starým vědeckým jménem *Cheiranthus cheiri*. GR

Alternativy

Erysimum série Bounty, *Erysimum* série Treasure, *Erysimum* série Sunset, *Erysimum* série Bedder,

Sluncovka kalifornská

Eschscholzia californica série Thai Silk

Hlavní znaky Kvete v létě; mělce dělené modrozelené listy; vynikající do barevných pásů

Výška 20 cm **Šířka** 15 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Sluncovka kalifornská pochází ze Spojených států a Mexika. Je to běžně rozšířená planá rostlina a státní květina Kalifornie. Nedávná šlechtitelská činnost rozšířila škálu barev a tvarů květu a proměnila tuto květinu téměř k nepoznání. *E. californica* série Thai Silk znamenala poměrně výrazný skok. Má velké, poloplné, nařasené květy mnoha různých barev. Květy se otevírají na slunci, nezřídka mají průměr až 5 centimetrů a vyskytují se v pestré paletě jasných a pastelových barev včetně červené, růžové, oranžové, žluté a krémové. Úchvatná struktura korunních lístků a zvlněný tvar květu inspirovaly nizozemské šlechtitele – společnost Sahin Seeds (nyní součást společnosti Takii) – k tomu, aby tuto odrůdu pojmenovali

E. californica 'Thai Silk'. První barva spatřila světlo světa v roce 1994, další barvy v vylepšení přibývaly až do roku 2010. Je to nositelka Ceny za vynikající zahradní vlastnosti britské Královské zahradnické společnosti.

Sluncovka vytváří dlouhý a silný hlavní kořen. Kvůli riziku poškození tohoto kořene je nejlepší vysévat rovnou na místo, kde má rostlina kvést. Nicméně tento kořen je užitečný tím, že rostlinu zásobuje vláhou v období sucha. Sluncovka se obvykle pěstuje jako letnička, vysévá se na jaře, jakmile pomine nebezpečí jarních mrazíků, a kvete v průběhu letních měsíců. V teplých oblastech ji lze vysít koncem léta nebo na podzim, aby přezimovala a začátkem léta rozkvetla. TS

Alternativy

Eschscholzia californica 'Mission Bells', *Eschscholzia californica* 'Jelly Beans'

Pryšec třezalkovitý

Euphorbia hypericifolia ‚Diamond Frost‘

Hlavní znaky Hojnost bílých kvítků; drobné zelené listy; rostlina do nádoby, závěsného koše nebo okrajového pásu **Výška** 30–45 cm **Šířka** 25–30 cm
Stanoviště ☉ ● **Odolnost** RHS H2

Tento drobný a neobvyklý příbuzný pryšce nádherného neboli „vánoční hvězdy“ by neměl být opomenut žádným experimentujícím zahradníkem. Mračno bílých kvítků se vznáší nad houževnatými stonky se zelenými lístky jako první sněhové vločky. V tomto množství jsou opravdu působivé. Obvykle se pěstuje jako letnička, ale ve vlidnějším klimatu je vytrvalý. Tento šampion zahradnických soutěží má kupolovitý habitus. Pokvete od jara přes léto až do prvního mrazu.

Původní planý druh je doma v tropech a subtropích amerického kontinentu, ale *E. hypericifolia* ‚Diamond Frost‘ se vyznačuje řadou vylepšení: prospívá v jakékoli dobře propustné půdě, vyhovuje mu plné slunce či polostín

a pro srnčí zvěř a zajíce je nepoživatelný. Všechny pryšce vylučují mléčnou tekutinu, jež může mít dráždivé účinky.

Hezky tvarovaná nádoba, v níž soliterně roste pryšec *E. hypericifolia* ‚Diamond Frost‘, určitě upoutá pozornost. Ve smíšeném porostu skvěle kontrastuje s dužnatějšími květy nebo listy, ale také třeba s rostlinami, které mají špičaté listy. Působivá může být dračinka (*Cordyline*) s růžovými listy, například ‚Pink Passion‘, obklopená ‚Diamond Frost‘. Využijte ‚Diamond Frost‘ jako podrost do nádob s keři, které kvetou na jaře, například kaméliemi, a nádoby budou zajímavé i v létě. Další možností je zasadit tento pryšec v popředí okrajového pásu – rostliny by měly být 25 až 30 centimetrů od sebe – a on se o sebe postará sám, aniž by vyžadoval prothrávání. MP

Alternativy

= ‚Inneuphe‘. *Euphorbia griffithii* ‚Dixter‘, *Euphorbia rigida*, *Gypsophila elegans*

Vyvinutec klubkatý *Evolvulus glomeratus*

Hlavní znaky Poléhavé rostliny s jasně modrými talířkovitými květy, které kvetou celé léto
Výška 30–45 cm **Šířka** 60–90 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

Čeledi svlačcovitých dominují popínavé rostliny s ovíjivým stonkem, z nichž některé jsou důvěrně známými zahradními plevely. Vyvinutec (*Evolvulus*) je však plazivý a nemá ovíjivý stoněk. Rod *Evolvulus* sdružuje asi stovku druhů, které jsou doma od severu Spojených států až po jižní Argentinu, ale pouze jeden nebo dva z nich se pěstují v zahradách. Panuje určitá nejistota, zda *E. glomeratus* a *E. pilosus* náhodou nejsou tentýž druh, protože vypadají velmi podobně.

Tato plazivá, bohatě větvená, stálezelená rostlina má slabě stříbřité listy a talířkovité, 25 milimetrů velké květy, které mají nachový nádech a vypadají mírně zkrabaceně. Má také úhledné, 25 milimetrů široké listy. Směrem ke

špičce se rozšiřují a ožívují je stříbřité chloupky. Shluky květů vyrůstají na vrcholech výhonů a v paždí listů.

Doba květu je dlouhá. Každý modrý, okrouhlý, téměř plochý květ má bílý střed. Na rozdíl od planých druhů, které mohou procházet fázemi, kdy jsou na květy chudé, květy kultivarů, například odrůdy ‚Hawaiian Blue Eyes‘, se otevírají se stejnou četností po celou sezónu. Květy mají sklon zavírat se na noc a za pošmourých dní.

Plazivý habitus, větvení stonků a modré květy dělají z tohoto kultivaru ideální rostlinu do závěsných košů a velkých nádob. Kvetě tak bohatě, že není potřeba odstraňovat uvadlé květy. **GR**

Alternativy

Syn. *Evolvulus pilosus*, *Evolvulus glomeratus*, ‚Hawaiian Blue Eyes‘, *Evolvulus*, ‚Blue My Mind‘

Svíčkovec Lindheimerův

Gaura lindheimeri

Alternativy

Gaura lindheimeri ‚Whirling Butterflies‘, *Gaura lindheimeri* ‚The Bride‘, *Gaura lindheimeri* ‚Siskiyou Pink‘

Hlavní znaky Kvete od pozdního jara až do podzimu; dobře snáší sucho

Výška 1 m **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H4

Od chvíle, kdy se poprvé objevil na scéně, slaví *G. lindheimeri* velký úspěch. Jde spíše o křehkou než nápadnou rostlinu, ale stala se základem stavebním kamenem mnoha zahradních návrhů. Štíhlé stonky kráší růžovo-bílé květy, které svým tvarem připomínají motýla a kupí se nad keřovitým habitem s úzkými listy. Rostlina rychle dorůstá v trsy a od pozdního jara kvete řadu měsíců.

G. lindheimeri lze snadno vypěstovat ze semen a za rok dosáhne takové výšky, aby mohl nasadit do květu. Dobře se vyjímá ve volnějších formacích, například ve venkovských zahradách, a lze ho s úspěchem pěstovat také v květináčích. Vzpřímený, chomáčovitý tvar květních stonků rovněž velmi dobře ladí s okrasnými trávami. Doplňuje je o jasnou barvu a ve vánku se připojuje k jejich vlnění. Není to nic překvapivého, protože svíčkovec pochází z préríí na jihu Severní Ameriky.

G. lindheimeri si hodně oblíbili šlechtitelé. Rostlina je průměrně otužilá, ale hlavně v zimě špatně snáší podmáčená stanoviště. Také jí nesvědčí výsev do těžkých půd, kde často vzejde až téměř po roce. Pokud jí nenabízíte podobné podmínky, pěstuje se velmi snadno a nemá mnoho potíží se škůdci nebo chorobami. V současnosti se na trhu vyskytuje mnoho různých kultivarů. Všechny mají květy buď bílé, nebo v některém z odstínů růžové, dosahují podobné výšky a mají i podobný tvar. Jen málokterý se ovšem začal prosazovat jako kvalitní alternativa původního planého druhu. ‚Siskiyou Pink‘ je hezká odrůda s jasně růžovými květy, kdežto ‚Crimson Butterflies‘ a ‚Passionate Pink‘ jsou kompaktnější. ‚Rosyjane‘ má nádherné růžové květy s jinobarevným okrajem, zatímco ‚Corrie’s Gold‘ má žluté žíhané listy. ‚The Bride‘ i ‚Whirling Butterflies‘ mají téměř úplně bílé květy. **JS**

Gazánie

Gazania ‚Gazoo Red with Ring‘

Hlavní znaky Kvete od začátku léta do podzimu; milují ji motýli

Výška 30 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H2

Co se týká oslnivých jihoafrických gazánií, šlechtitelé udělali v posledních letech veliké pokroky. Kultivary jsou dnes kompaktnější, mají větší květy a jsou schopny otevřít i při nižší intenzitě slunečního svitu. *Gazania* ‚Gazoo Red with Ring‘ je modelovým příkladem těchto vlastností. Nicméně zahradníci, kteří stojí o to, aby návštěvníci zkamenneli úžasem při pohledu na koberec exotických květů, by měli pěstovat své gazánie tam, kde mohou zachytit každý sluneční paprsek, protože to zůstává nejspolehlivější metodou, jak dosáhnout nejlepších výsledků.

Korunní lístky gazánie mohou být pruhované, nebo mají jednolitý odstín červené, nachové, oranžové, bronzové, bílé, růžové a žluté. Některé kultivary, třeba právě ‚Gazoo Red with Ring‘, mají kolem středu výrazný tmavý prstenec, který květu přidává na dramatickosti. I když se pěstují hlavně jako letničky, gazánie je schopna přezimovat. Dospělou rostlinu můžete vyrýt, nebo ji přenést dovnitř v květináči, kde přes léto kvetla. Pokud pro ni máte dobré místo, koncem léta můžete odebrat kořenové řízky. V oblastech, kde nemrzne, ‚Gazoo Red with Ring‘ bude stále pěkná a pokvete celoročně, ale nezamlouvá se jí horko doprovázené vysokou vlhkostí vzduchu. Lze ji vypěstovat ze semen, která na jaře vysejete, případně si můžete začátkem léta koupit mladé rostliny v květináči.

Rostlině se daří na suchých, vyprahlých půdách, na kamenných zídkách a mezi štěrkem, oblázky a balvany. Terakotové květináče jí budou svědčit více než umělohmotné, protože propouštějí vzduch a snižují pravděpodobnost přemokření. Vystříhávejte odkvetlé květy, abyste uchovali pěkný vzhled rostliny a povzbudili tvorbu dalších květů. ‚Gazoo Red with Ring‘ vypadá velkolepě s jinými suchomilnými rostlinami, například vedle šruch (*Portulaca*) a dužnatých listů echeverie. Nedávejte jí žádného vysokého souseda, který by mohl stínit. GS

Alternativy

Gazania série Kiss, *Gazania* série Daybreak, *Gazania* série Talent, *Gazania* série Dynastar

Pestrovka kulovitá *Gomphrena globosa*

Hlavní znaky Výjimečně dobře snáší horko a vlhko; v létě trvanlivá květenství

Výška 20–60 cm **Šířka** 15–25 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Z devadesáti druhů rodu *Gomphrena* se v zahradách pěstují pouze dva nebo tři a z nich jediné pestrovku kulovitou (*G. globosa*) uvidíte častěji. Pestrovka kulovitá roste planě v Panamě a Guatemale a uchytila se také v některých částech Texasu a Louisiany. Je to spíše vzpřímená, ale hodně větvená letnička. Má velmi zajímavé kulovité květenství tvořené jednotlivými drobnými kvítky, které se dlouhou dobu postupně otevírají. Rostlina obvykle začíná kvést už jako mladá. Květy se objevují nad světlými, spíše drsnými listy. Květy planě rostoucí rostliny jsou většinou čistě růžovofialové, ale u rostlin pěstovaných v zahradách mají celou škálu odstínů a bývají i dvoubarevné nebo bílé. Při vylepšování rostliny se uplatňují dva přístupy. Šlechtitelé přicházejí s nízkými, větvenými odrůdami, jako je třeba série Buddy, aby se daly pěstovat v květináčích a v létě ve větších nádobách. Zároveň se pozornost upírá k řezaným květům: karmínová, oranžová, červená, světle růžová a bílá série QIS vydrží ve váze i bez výživy až dva týdny. **GR**

Alternativy

Gomphrena haageana

Hamelie otevřená *Hamelia patens*

Hlavní znaky Jasně oranžové, trubkovité květy; láká kolibříky a motýly

Výška 90 cm **Šířka** 80 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

Existuje asi čtyřicet druhů rodu *Hamelia*, který patří do čeledi mořenovitých, ale jediné *H. patens* se běžně pěstuje. Ve volné přírodě ji nalezneme v subtropických oblastech od Floridy po Argentinu. Je to velký, hustý, stále zelený keř, ale může se pěstovat v nádobě jako letnička. Na červených stoncích vyrůstají vějíře slabě chloupkatých, jasně zelených listů s bledými žilkami. Květy seskupené v trsech na vrcholech výhonů se předvedou ve dvou fázích. Trubkovité květy jsou asi 25 milimetrů dlouhé, jasně oranžové až červené. Nečekaně dlouho zůstávají zavřené a k barevné podívané přispívají hlavně tyto nerozvítené květy. Když se blíží chvíle otevření, zbarvují se více do oranžova. Jakmile se květy konečně otevřou, jsou jasně oranžové, a když se objeví žlutooranžový vnitřek trubičky, připomíná to záblesk světla. Poté co květy odkvetou, na jejich místě dozrávají drobné, šťavnaté a jedlé bobule s množstvím semen. Buď můžete hned vysít tato semena, nebo si na počátku zahradnické sezóny kupte řízky či mladé rostliny. **GR**

Alternativy

Hamelia ventricosa

Slunečnice roční

Helianthus annuus ‚Italian White‘

Hlavní znaky Osobité barvy květu; snadno se pěstuje; rostlina s tradicí; vhodná do okrajového pásu; odrůda dává kvalitní řezané květy **Výška** 1,2–1,5 m **Šířka** 25–30 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tradiční odrůda *Helianthus annuus* ‚Italian White‘ prošla a získala si oblibu díky svým osobitým krémověbílým květům. Korunní lístky jsou často na bázi žluté, což vyvolává dojem, že čokoládově zbarvené květní lůžko obklopuje žlutý prstenec. Květy, některé až o průměru 8–10 centimetrů, jsou hojné a vyrůstají na větvících se, houževnatých stoncích. ‚Italian White‘ se může pěstovat v pozadí okrajového pásu a bude ozdobou zahrady. Její světlé, oslnivé květy ožíví i ten nejkaldnější den. Kromě toho řezané květy dlouho vydrží ve váze a skvěle se doplňují například se stračkami (*Delphinium*). Má-li vám kvést celé léto, vysévejte ji ve čtrnáctidenních intervalech od jara do konce léta. Rostliny vykvetou asi šedesát dní po vysetí a míra samovýsevu by měla zajistit další pokolení. Ve Spojených státech vysévají ‚Italian White‘ na přírodních loukách, aby motýli a včely měli pyl. Květní lůžka se zralými semeny jsou vítaným zdrojem potravy pro ptáky, kteří se živí semeny. TS

Alternativy

Helianthus annuus ‚Vanilla Ice‘, *Helianthus annuus* ‚Fantasia‘

Slunečnice roční

Helianthus annuus ‚Solar Flash‘

Hlavní znaky Osobité barvy květu; kompaktní, keřovitý habitus; vhodná do okrajového pásu nebo patia; řezané květy bez pylu **Výška** 60–75 cm **Šířka** 40 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

H. annuus ‚Solar Flash‘ je jeden ze zástupců nové generace slunečnic vyšlechtěných, aby měly nízký, hustý habitus a dlouhé období květu. Je ideální do velkých nádob a záhonů dodržujících určité prostorové schéma. Dalším z výrazných rysů ‚Solar Flash‘ jsou velmi osobité květy: bronzovo-kaštanové se žlutými vrcholy korunních lístků a čokoládovým květním lůžkem. Tato nápadná slunečnice patří k nové generaci odrůd s více stonky, u nichž velké vrcholové květenství, přibližně o průměru 18 centimetrů, následuje řada postranních výhonů nesoucích menší květní úbory, čímž se doba květu prodlužuje na několik týdnů. Aby toho bylo dosaženo, musí se po odkvětu odstranit vrcholový úbor, a tím se podpoří tvorba dalších úborů na postranních výhonech. Květy ‚Solar Flash‘ lze také řezat do vázy. Postrádají pyl, což znamená, že okolí vázy nebudete mít oлеpené. Vysévejte koncem jara a výsev zopakujte o dva až tři týdny později. Potom by slunečnice měla kvést od konce léta do prvních podzimních mrazíků. TS

Alternativy

Helianthus annuus ‚Suntastic Yellow‘

Slunečnice roční

Helianthus annuus ‚Suntastic Yellow‘

Hlavní znaky Kvete v létě; snadno se pěstuje; ideální do květináčů nebo okrajových pásů; láká včely a jiný hmyz

Výška 25–60 cm **Šířka** 40 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Slunečnice jsou nádherné letničky s veselými květy jasné barvy. Můžete vybírat ze stovek odrůd: vysoké, prostřední na řezané květy a nízké k pěstování v květináčích. Problémem nejnižších odrůd je, že doba květu není příliš dlouhá, což lze v případě rostliny pěstované v nádobě považovat za dosti mrzuté. Nicméně jedna z nedávno vyšlechtěných nízkých odrůd vyvolává značné pozdvižení. Kultivary série Suntastic byly vyšlechtěny, aby kvetly nejméně osm až devět týdnů. Je toho dosaženo díky habitu s více stonky. Jinými slovy po vrcholovém květním úboru následují úbory na velkém množství postranních výhonů, což prodlužuje dobu květu. U květů série Suntastic narazíme na mnoho různých barev, ale nejoblíbenější je žlutý květ s černým lůžkem. Vyšlechtila ji francouzská společnost Clause a roku 2014 získala ocenění organizace All-America Selections.

Podle podmínek může výška rostliny poněkud kolísat a průměr květu se pohybuje mezi 13 a 15 centimetry. ‚Suntastic Yellow‘ má spíše jednoduchý než plný květ a je to všestranný kultivar, který se může pěstovat v nádobě i na záhonu. Jedna rostlina vytvoří za sezónu až dvacet květů. Existuje samozřejmě mnoho jiných kvalitních nízkých odrůd slunečnice – s jednoduchými, poloplnými i plnými květy –, ale není pochyb, že série Suntastic je opravdovým šlechtitelským průlomem.

Slunečnice potřebují plné slunce, aby maximálně využily potenciál svých květů, zato jsou poměrně tolerantní, co se týká půdy. Nízké odrůdy lze vysévat v pokojových podmínkách a potom je přesadit, aby brzy kvetly, nebo je koncem jara můžete vysít rovnou na záhon a ony pokvetou celou druhou polovinu léta. Jakmile květy začnou vadnout, odstraňte je, abyste podpořili nový obrst. **TS**

Alternativy

Helianthus annuus ‚Ms. Mars‘, *Helianthus annuus* ‚Teddy Bear‘, *Helianthus annuus* ‚Waooh‘, *Helianthus annuus* ‚Sunspot‘, *Helianthus annuus* ‚Solar Flash‘

Slunečnice roční

Helianthus annuus, 'Valentine'

Hlavní znaky Hezké, světle citronové květy s černým lůžkem; středně vysoké, rozvětvené rostliny; dlouhá letní sezóna **Výška** 1,5 m **Šířka** 40 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Ze sedmdesáti nebo osmdesáti planých druhů slunečnic je jen několik málo jednoletých a z nich se zdaleka nejčastěji pěstuje slunečnice roční (*H. annuus*). Ta má také nejvíce kultivarů. Slunečnice roční je původní v Severní a Střední Americe. Její květenství tvarem připomínají květní úbor sedmikrásky. Objevují se jednotlivě nebo v malém počtu na vzpřímených lodyhách. Dužnaté, drsné listy mají téměř srdčitý tvar. Květenství tvoří žluté korunní lístky, které obklopují nahnědlé květní lůžko, kde po odkvětu dozrají velká, dobře známá slunečnicová semena.

Během let vzniklo mnoho set kultivarů, jejichž škála je impozantní – od odrůd lámajících výškové rekordy po nízké kultivary do nádob. Některé jsou rozvětvené, jiné mají jedno ohromné květenství. Řada z nich slouží jako zdroj řezaných květů a nevytváří tudíž pyl, aby nešpinily nábytek a nevyvolávaly alergické reakce. Objevila se i nečekaná paleta nových barev a dvoubarevných kombinací – od sytých a ohnivých po mdlé a pastelové – a jedním z nich je *H. annuus* 'Valentine'. Dorůstá výšky asi 1,5 metru. Již odspodu se bohatě větví a tvoří 15 centimetrů velká květenství s citronově žlutými korunními lístky, jež získávají směrem k černému středu sytější odstín. 'Valentine' je ideální do zadní části osluněných okrajových pásů zahrady. Má nádhernou, jemnou barvu, a po pravidelném odstraňování zvadlých květů vytvoří hodnotné a dlouhodobě kvetoucí pozadí jiným letničkám.

'Valentine' je také dobrá jako řezaná květina (přestože nepatří mezi kultivary bez pylu). Květní stvol uřízněte, když se první jeden nebo dva korunní lístky začínají rozvíjet, většinu listů úplně odstraňte a stonky postavte do vody obohacené o výživu pro řezané květy. Pokud vyséváte semena do květináče, dbejte, aby rostlina příliš nevyschla nebo ji nádoba neomezovala, což by značně zpomalilo růst. GR

Alternativy

Helianthus annuus 'Full Sun', *Helianthus annuus* 'Italian White', *Helianthus annuus* 'Pacino', *Helianthus annuus* 'Teddy Bear', *Helianthus annuus* 'Velvet Queen'

Slunečnice roční *Helianthus annuus* ,American Giant‘

Hlavní znaky Jedna z nejvyšších slunečnic; velká květenství; přitahuje na zahradu volně žijící živočichy

Výška 4,2–4,8 m **Šířka** 60–90 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Mladé i staré zahradníky láká jedna věc – pustit se do pěstování některé z obřích slunečnic. Mohou si vybrat z řady odrůd, ale k tomuto účelu je jednou z nejvhodnějších dobře známý kultivar *H. annuus*, ‚American Giant‘, který může dosáhnout výšky kolem 5 metrů. Vytváří silné, pevné, rozvětvené stvolky s velkými listy a velkými žlutými květními úbory, které mají tmavohnědá lůžka. Tyto květy mohou mít průměr až 28 centimetrů. I když jsou stvolky tuhé, bez určité opory se rostlina neobejde, především ve větrných oblastech. Z tohoto důvodu se ‚American Giant‘ často pěstuje u osluněných zdí nebo plotů. Rostliny velmi rychle rostou a navzdory své výšce začínají kvést už šedesát pět nebo sedmdesát dní po výsevu. ‚American Giant‘ je velmi přívětivý vůči volně žijícím živočichům. Pro motýly a včely produkuje pyl a nektar a ptáci živí se semeny si po odkvětu pochutnají na slunečnicových semínkách. Často na něj narazíme ve volné přírodě, kde v souladu se svou přirozeností vysemeňuje. **TS**

Alternativy

Helianthus annuus, ‚Kong‘, *Helianthus annuus*, ‚Russian Giant‘

Večernice vonná *Hesperis matronalis*

Hlavní znaky Vonné letní květy; láká na zahradu volně žijící živočichy

Výška 90 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H7

Tato oblíbená dvouletka nebo krátkověká trvalka je velmi důležitým prvkem klasické venkovské zahrady. Pěstuje se kvůli bohaté vůni i hojnosti působivých květů. Patří do čeledi brukvovitých stejně jako trýzel a obě tyto rostliny spolu dobře ladí, protože večernice vonná (*H. matronalis*) přebírá na přelomu jara a léta od trýzele štafetu vůni a květů a ubíhá s ní k vrcholícímu létu. *Hesperis* je ve starořecký ženský tvar výrazu pro večernici, tj. planetu Venuši pozorovanou večer. Název rostliny odráží fakt, že její vůně, která připomíná hřebíček, sílí za soumraku. Zajímavé je, že bělokvětá forma je nejaromatictější. Večernice ochotně vysemeňuje a vytváří na stinných místech husté porosty s levandulově modrými, nachovými, růžovými a bílými květy, které v divočejších částech zahrady vypadají stejně nádherně jako náprstníky. V 17. století byla rostlina zavlečena na území dnešních Spojených států a zplněla tam. V některých federálních státech se však stala plevelnou rostlinou a její pěstování je omezováno. **GS**

Alternativy

Hesperis matronalis, ‚Alba‘, *Hesperis matronalis*, ‚Alba Plena‘

Hesperis matronalis je už dlouho oblíbená díky vůni hřebíčku, kterou provoní večerní zahradu. ➡

Hunemanie zemědýmolistá

Hunnemannia fumariifolia ‚Sunlite‘

Hlavní znaky Jasně žluté, tulipánovité květy; úhledně dělené modrozelené listy

Výška 40–45 cm **Šířka** 40–45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

Čeď makovitých čítá kolem 200 druhů. U všech lze snadno poznat, že jsou příbuznými máku, a o to hůře se určuje, kde končí jeden druh a začíná druhý. Ve volné přírodě však roste vytrvale pouze rod *Hunnemannia*. Je blízkým příbuzným sluncovky kalifornské (*Eschscholzia californica*) a keřovitého dendromeconu (*Dendromecon*). Domovem *H. fumariifolia* jsou vysoko položená místa suchých mexických hor. Je to rostlina s jásavými květy žlutými jako slunce. Ve svém přirozeném prostředí je to krátkověká trvalka s tlustým, ale křehkým kořenem. V zahradách se však obvykle pěstuje jako letnička. Ze zajímavých modrozelených, dělených listů s úzkými úkrojky se vynořují vysoké stonky, z nichž každý nese jeden květ výrazně

tulipánovitého tvaru se čtyřmi korunními lístky (odtud anglický název *tulip poppy*). Ty mají někdy mírně žřasené okraje, ale také nádhernou, jasnou, žlutou barvu slunce.

Bohužel je dost těžké pěstovat ji v zahradě jako trvalku. Vyžaduje výjimečně dobrou propustnost půdy, celodenní sluneční svit a půdu poměrně chudou na živiny; vlhké a blátivé počasí může spustit hnilobný proces. Proto se *H. fumariifolia* nejčastěji pěstuje jako letnička, která se vysévá na jaře. Nemusí se tudíž potýkat s náročnými zimními podmínkami. Rychle roste, a pokud se vyseje koncem jara, může rozkvést už za šest týdnů. *H. fumariifolia* ‚Sunlite‘ je výjimečně krásná forma. Od planých rostlin se liší tím, že má ještě jednu řadu čtyř korunních lístků; ale buďte opatrní, protože i rostliny bez těchto korunních lístků se někdy prodávají jako ‚Sunlite‘. GR

Alternativy

Eschscholzia californica, *Dendromecon rigida*

Netýkavka

Impatiens série Sunpatiens

Hlavní znaky Jásavé, oslnivé květy; svěže zelené listy

Výška 40–120 cm **Šířka** 40–91 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS1c

Tu a tam dojde v oboru šlechtění květin k něčemu, co zahradníkovi doslova vyrazí dech, a právě to se stalo v případě *Impatiens* série Sunpatiens. Vzešla z křížení jedné odrůdy netýkavky Hawkerovy s jedním planě rostoucím druhem, ale teprve před několika málo lety se opravdu prosadila. Má velké květy v jasných, působivých barvách, které odolávají rozmarům počasí, a lesklé zelené listy, které jsou u některých kultivarů žíhané, a to všechno na pěkné, keřovité rostlině. Na rozdíl od své populární sestřence netýkavky Wallerovy (*Impatiens walleriana*), kterou v některých částech světa nedávno zdecimovala plíseň, Sunpatiens touto chorobou netrpí, a proto její věhlas roste. Rostlina prospívá na slunci

nebo v polostínu a je dosti odolná vůči poškození deštěm a větrem, především díky tlustým listům a korunním lístkům, které jsou pro tento druh typické. Technicky vzato Sunpatiens jsou částečně otužilé trvalky, ale obvykle se pěstují jako letničky. Budou nepřetržitě kvést od poloviny léta do prvního mrazu, aniž by bylo nutné odstraňovat uvadlé květy.

Mezi kultivary Sunpatiens lze rozpoznat tři skupiny: kompaktní odrůdy jsou vhodné do květináčů a větších nádob, rozkladité odrůdy jsou ideální do závěsných košů a na zem do souvislých kobereců, bujně rostoucí odrůdy se s oblibou využívají v krajinné architektuře a jako výplň rozsáhlejších okrajových pásů. Mají-li poslední dvě skupiny dostatek tepla a slunce, mohou se rozrůst do překvapivě výšky a šířky, proto sázejte a plánujte uvážlivě. **TS**

Alternativy

Impatiens série Divine, *Impatiens* série Florific

Netýkavka Hawkerova

Impatiens hawkeri ‚Florific Sweet Orange‘

Hlavní znaky Květina pěstovaná ze semen; kvete od léta do prvního mrazu; rostlina do košů, do nádob a na záhony **Výška** 25–35 cm **Šířka** 30–40 cm **Stanoviště** ● ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tato odrůda netýkavky Hawkerovy, která se pěstuje ze semen a není náchylná k plísňovým chorobám, má všechny parametry šampiona. *I. hawkeri* ‚Florific Sweet Orange‘ navíc obohacuje sérii Florific o dvoubarevné květy. Kvete od léta až do prvního mrazu. Velký květ – 5 centimetrů v průměru – ve dvou tónech broskvově růžové s tmavšími oranžovými skvrnami se hezky vyjí- má nad tmavými listy, což představuje působivou kombinaci. Jestliže oranžová není vaše oblíbená barva, série Florific nabízí také květy v odstínech červené, bílé, levandulové a růžové nad zelenými nebo bronzovými listy. Rodové jméno *Impatiens* je odvozeno z latinského výrazu, který znamená „nedůtklivý“, a odtud pochází český název netýkavka. Když se dotknete zralých lusků se semeny, prudce se roztrhnou, což je pro děti trvalým zdrojem zábavy.

Pěstuje se jako letnička. Rozkvetne v létě. Je pro ni přirozené bohatě se větvit, proto jí dopřejte dostatek prostoru, zhruba 25–30 cm mezi rostlinami, aby se při pěstování na záhonu vytvořil velkolepý koberec. Lze ji také využít v nádobách a závěsných koších. I když se série Florific skvěle hodí na špatně osaditelná zastíněná místa, můžete ji pěstovat i ve slunných částech zahrady, nicméně v horku dává přednost lehkému stínu. Nejvhodnější je odložit přesazení, dokud se teploty trvale nedrží nad 7 °C, protože nižší teploty mohou zabránit zakořenění. Během vegetačního období rostlinu stále udržujte ve vlhku.

Souvislé porosty *I. hawkeri* ‚Florific Sweet Orange‘ vypadají na záhonu nádherně, ale lze je ještě vylepšit pozadím ze stříbřitých listů, například molice (rýmovníku) *Plectranthus argentatus*, která dobře snáší stín, nebo jemnými paprsky soliterně rostoucího jednoletého šedozeleného prosa sličného (*Panicum elegans*) kultivaru ‚Frosted Explosion‘. **MP**

Alternativy

Impatiens omeiana, *Impatiens niamniensis*

Izotoma ramenní

Isotoma axillaris

Hlavní znaky Kupolovitý trs jemných listů posetý záplavou hvězdicovitých květů
Výška 30 cm **Šířka** 30 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

Teplomilná australská trvalka *I. axillaris* se v chladnějším podnebí obvykle pěstuje jako letnička. Je citlivá na mraz, proto ji na jaře vysadíte, teprve až zcela pomine nebezpečí mrazu. *I. axillaris* se prodává též pod názvem *Laurentia*, protože dříve byla klasifikována jako *Laurentia axillaris*. Někdy se prodává i jako *Solenopsis axillaris* nebo „australský zvonek“.

Na této rostlině se od léta do podzimu objevuje hojnost drobných, 4 centimetry velkých, aromatických, hvězdicovitých, světle až sytých modrých (příležitostně bílých) květů. Rostlina má atraktivní kupolovitý tvar a jemné, úzké listy. Ve své rodné Austrálii se *I. axillaris* roste na kamenitých stanovištích, proto nepřekvapí, že má ráda dobře propustné půdy (jakéhokoli typu) a plné slunce a dobře se vyrovnává se suchem. Jakožto pomalu rostoucí, hustá rostlina se hodí do okrajového pásu nebo k pokrytí zídky či skalky. Lze ji pěstovat i v nádobě, aby se mohla pochlubit svým osobitým, kupolovitým habitem. Na jaře si v zahradnických centrech obstarejte zakořeněné rostliny, nebo je vypěstujte ze semen, abyste měli širší výběr odrůd. S výsevem začněte brzy, už koncem zimy vysévejte ve vyhřívané množné, abyste v létě měli květy. Zaštipněte mladé rostliny, aby se ještě více zahustily, ale buďte opatrní, protože šťáva může dráždit pokožku. Rostliny se samy zbavují odkvetlých květů, ale když je budete pravidelně protrhávat, pokvetou ještě hojněji.

I. axillaris ‚Blue Star‘ (na obr.) je okouzující kultivar s kopečkem blankytně modrých, hvězdicovitých květů. Květy ‚Stargazer Mixed‘ jsou bílé, růžové a nachové a večer voní, kdežto série Avant Garde obsahuje uniformní, bujně hybridy F1 s květy v odstínech modré, růžové a fialové. Mezi další oblíbené kultivary patří ‚Indigo Star‘, kompaktní odrůda s jasně fialovými květy, a ‚White Star‘, bujná odrůda s bílými květy. **VP**

Alternativy

Isotoma axillaris ‚Blue Star‘, *Isotoma axillaris* ‚Stargazer Mixed‘

Libora měnivá *Lantana camara* série Landmark

Hlavní znaky Kvete v létě a na podzim; láká kolibříky, včely a motýly; aromatická

Výška 90 cm **Šířka** 90 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

Libory ze série kultivarů Landmark rostou rychle, tvoří kupolovité trsy velkých listů s nepravidelně zubatými okraji a hlubokými žilkami. Květenství se objevují nad listy i mezi nimi. Nejprve se kolem pupenů vytvoří sva-tozář drobných kvítků, které se záhy otevrou do podoby malých koulí v jasných barvách, jimiž libora proslula. V jednotlivých květenstvích se tyto barvy často mísí, takže na vrcholu květenství se může objevit shluk žlutých květů, které obklopují růžové nebo oranžové, všechny ve svěžích odstínech. Užívají si teplo a slunce, a proto se ideálně hodí do oblastí s horkým či vlhkým podnebím. Překvapivě dobře však rostou a kvetou i v mírnějším klimatu, nicméně vyžadují dobře propustnou půdu. Rostliny ze série Landmark mají dlouhé stonky a vzpřímený habitus, takže jsou dostatečně velké k vyplnění okrajových pásů, zvláště ve společnosti jiných rostlin jasných barev, třeba třapatka *Echinacea* ‚Marmalade‘. Pokud se nemíchají s příliš subtilní rostlinou, mohou se pěstovat i v květináči. JS

Alternativy

Lantana camara ‚Miss Huff‘, *Lantana camara* série Lucky

Slézovec tříměsíční *Lavatera trimestris* série Beauty

Hlavní znaky Kvete v létě; zdroj řezaných i sušených květin; láká motýly a včely

Výška 60–90 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H1c

Pohled na slézovec byl sice vždy velmi působivý, ale než se objevily odrůdy, jako je například odborníky oceňovaná série Beauty, křehký a vysoký stonk a spíše slabý růst vedly k tomu, že rostliny snadno poškozoval vítr a další rozmary počasí. To se změnilo, když šlechtitelé přišli se sérií kultivarů Beauty, nízkými rostlinami s hustým habitem a k tomu s velkými květy. Rostlina skvěle vyplní okrajové pásy svěžími barvami. Jestliže přezimuje v pokojových podmínkách, může se pěstovat jako dvouletka, ale častěji se pěstuje jako letnička, protože kvete už dvanáct týdnů po výsevu. Velké květy, které vyrůstají jednotlivě, jsou nádherné. Dosahují průměru až 10 centimetrů a korunní lístky se vyznačují jasným, přirozeným leskem. Lze je využít v jednodruhovém porostu nebo do barevných pásů. Na rozdíl od některých jiných druhů si slézovec libuje v přesazování, proto ho na jaře můžete začít pěstovat doma a po přesazení ven brzy pokvete. Další možnosti je vysít ho venku, kde rozkvetne na přelomu jara a léta. TS

Alternativy

Lavatera trimestris ‚Mont Blanc‘, *Lavatera trimestris* ‚Parade‘

Lvoušek lví ucho *Leonotis leonurus*

Hlavní znaky Kvete v létě a na podzim; láká včely, motýly a ptáky

Výška 2 m **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Pokud zahradníci zatouží vytvořit výrazný, exoticky vyhlížející pás nebo chtějí své výsadby oživit, mohl by pro ně být *L. leonurus* ideální volbou. Přesleny elegantně zakřivených, trubkovitých, oranžových květů vyrůstají podél silných lodyh, které celé léto až do podzimu neustále tvoří další květy. Zastaví je až první mráz. Jak je typické pro příslušníky čeledi hluchavkovitých, do níž rostlina patří, *L. leonurus* má čtyřhranný stonek, který je vzhledem k jeho štíhlému habitu překvapivě silný. Má dlouhé, úzké, chlupaté listy s výraznou žilnatinou, které rostlině propůjčují určitou osobitost. Jásavá barva květu se může hravě měřit s barevností jiných jihoafrických rodáků, třeba mnohokvětů (kniphofii). Jde navíc o nečekaně všestrannou rostlinu, která hezky vynikne třeba s kalokvětém (*Agapanthus*), v záhonu jirín nebo i se skromnými letničkami, jako jsou chrpy a krásenky. Může být obklopena i velikými, vějířovitými listy skočce obecného (*Ricinus communis*) a její předností je i to, že ji lze snadno vypěstovat ze semen. JS

Alternativy

Leonotis leonurus var. *alba*

Mokřadka Douglasova *Limnanthes douglasii*

Hlavní znaky Bohatá na nektar; květy se žlutým středem a bílými okraji; láká hmyz

Výška 15 cm **Šířka** 20 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Na západě Spojených států, hlavně v Kalifornii, roste sedm druhů rodu *Limnanthes*. Vyskytují se většinou podél pobřeží nebo v jeho blízkosti. Většinou je nalezneme na slunných, ale podmáčených stanovištích, v mokřadech nebo u vodních nádrží; některé druhy jsou dnes zařazeny mezi ohrožené. Mokřadka Douglasova je pojmenována po sběrateli rostlin Davidu Douglasovi. Je to plazivá, někdy i vzpřímenější letnička se svěže zelenými, mírně dužnatými, složenými listy, které tvoří působivé pozadí široce rozevřeným miskovitým květům o průměru 25 milimetrů. Každý květ se vyznačuje žloutkově žlutým středem a výrazným bílým okrajem. Květy sladce voní a jsou bohaté na nektar; oblíbily si je včely a pestřenky. Už z tohoto důvodu stojí za to mokřadku Douglasovu pěstovat, protože larvy pestřenek požírají mšice. Velmi sporadicky lze spatřit poddruhy, které mají květy úplně žluté nebo úplně bílé, a existuje také krásná varieta s růžovými žilkami a květy, které vadnutím získávají světle růžový odstín. GR

Alternativy

Limnanthes douglasii subsp. *nivea*

Lobelka modrá

Lobelia erinus ‚Super Star‘

Hlavní znaky Velké, zajímavé, dvoubarevné květy; rozkladitý, poléhavý habitus

Výška 10 cm Šířka 40 cm

Stanoviště ☉ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tento relativní nováček je příhodně pojmenovaný a nepochybně upoutá oko pozorovatele. Květy *L. erinus* ‚Super Star‘ jsou sytě indigově modré s velkým bílým okem, které je větší a jasněji odlišené než u předchozích odrůd lobelky. Pochází z jižní Afriky a v průběhu let na ní šlechtitelé hodně zapracovali, aby získali poléhavé a vzpřímené formy, které dnes známe a milujeme. ‚Super Star‘ vyšlechtili v Německu a momentálně je dostupná pouze jako rostlina vypěstovaná z řízků získaných z tkáňové kultury. To pomáhá udržet osobité zbarvení květu. Také se prozrazuje názor, že rostliny jsou vitálnější než ty vypěstované ze semen, a tudíž pokvetou od poloviny léta až do prvního podzimního mrazu. Rozsáhlý výzkum prokázal,

že rostliny vypěstované z řízků lépe snášejí horké počasí než odrůdy běžně pěstované ze semen.

Růstový habitus ‚Super Star‘ je polopoléhavý, díky čemuž rostliny vypadají v nádobách nahuštěně, přestože se kvetoucí výhonky plazí až 40 centimetrů. To je opět výhoda oproti odrůdám pěstovaným ze semen, které jsou koncem vegetačního období spíše prořídle a vytáhlé. Lobelka je vhodná k pěstování v nádobách a závěsných koších, ale zároveň může růst také jako pokryvná rostlina v květinovém okrajovém pásu. Když se ‚Super Star‘ pěstuje s *Impatiens* série Sunpatiens nebo jinými netýkavkami Hawkerovými, vypadá vskutku působivě. Pěstování je velice snadné. Potřebuje pouze trvale vlhkou půdu a koncem sezóny přihnout tekutým hnojivem. TS

Alternativy

= ‚Weslosu‘, *Lobelia erinus* ‚Richardii‘, *Lobelia erinus* ‚Fountain Mix‘, *Lobelia erinus* ‚Sapphire‘

Tařicovka přímořská

Lobularia maritima ‚Snow Princess‘

Hlavní znaky Všestranná odrůda; osobitá vůně; květy se objeví už za šest týdnů; snadno se pěstuje

Výška 10–20 cm **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H7

Bohatě kvetoucí kultivar *L. maritima* ‚Snow Princess‘, který dobře snáší horko, netvoří semena; pěstuje se z řízků nebo se pořízují sazenice. K dalším kultivarům patří ‚Snow Carpet‘ a ‚Snow Crystals‘. Tařicovka přímořská, také známá jako laločnice přímořská, je kompaktní, rozvětvená a nízká, což z ní dělá ideální pokrývnou rostlinu.

Tařicovka přímořská je velmi oblíbená pro svou medovou vůni a schopnost přizpůsobit se formálnímu i neformálnímu pěstebnímu schématu. Rostlinu lze využít jako úhlednou obrubu okrajového pásu, jako součást červeno-modro-bílého zahradního schématu i do volně uspořádaných porostů v zahradě venkovského stříhu. Bílá barva je stále zdaleka nejoblíbenější a existuje mnoho

bílých kultivarů, které pro amatérského zahradníka vykonají stejnou práci. Tařicovka přímořská vypadá elegantně i v moderních nebo městských zahradách, jako podsadba tvarovaných nebo solitérních rostlin. Dobře se vyjímá i v závěsných koších, malých květináčích či na skalce. Může se začít pěstovat uvnitř a později přesadit ven, nebo ji lze vysít přímo do půdy zbavené plevele. Pokvete už šest týdnů po výsevu. Prospívá na plném slunci nebo v polostínu a přiláká na zahradu motýly, včely a další opylovače. Jestliže ji budete dobře zalévat, pokvete celé léto, ale když ji necháte na suchu, vysílí ji to. Technicky vzato je *L. maritima* křehká trvalka, ale běžnější je, že se každý rok znovu vypěstuje jako letnička, aby měla správný, úhledný tvar a bohatě kvetla. TS

Alternativy

= ‚Inlbusopr‘. *Lobularia maritima* ‚Wonderland White‘, *Lobularia maritima* ‚Aphrodite White‘

Měsíčnice roční *Lunaria annua*

Hlavní znaky Atraktivní lusky; aromatické květy; láká včely, motýly, mýry a jiné živočichy

Výška 75–90 cm **Šířka** 30–45 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H7

Každá rostlina, která nabízí, že bude během roku zajímavá hned dvakrát, určitě sklídí ovoce. Taková je i měsíčnice roční. Přezimující rostliny začínají kvést brzy na jaře, vytvářejí hroznovitá květenství aromatických, šerfíkově zbarvených, čtyřčetných květů, která kvetou několik týdnů. Po nich koncem léta následují zaoblené, ploché šešulky. Obě chlopně šešulek se odloupnou, semena vypadnou a zůstanou stříbřité kotoučky. Jsou velmi atraktivní a rostlina jim vděčí za lidový název „cigánčiny peníze“. Vědecké rodové jméno *Lunaria* se vztahuje k měsíčkovitému tvaru lusků, které zůstávají na rostlině celou zimu společně s poněkud drsnými, světlezelenými bazálními listy. Měsíčnice roční lze skvěle využít v mírně zalesněných oblastech, kde ji lze přimět ke zplnění. Patří do okrajových pásů v zahradách venkovského stříhu, ale zaujme i v zimní zahradě. Nechte ji vysemenit mezi svídkami, jejichž barevné letorosty blýskavou krásu světlých šešulí ještě umocní. Aromatické květy můžete ustrihnout a těšit se z nich uvnitř domu spolu s jiným jarním kvítím. **MP**

Alternativy

Lunaria rediviva

Kejklířka *Mimulus* série Maximus

Hlavní znaky Květy mnoha barev; často se světlými skvrnami; velmi rychle nasazuje do květu

Výška 30 cm **Šířka** 40 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H3

Kejklířky (*Mimulus*), tyto jásavě barevné rostliny, lidé znají už velice dlouho. Kdysi byly považovány za příbuzné neuvěřitelně podobných dračíků (*Penstemon*) a hledíků (*Antirrhinum*), ale ze současného výzkumu vyplývá, že to tak zcela jistě není. Kultivary série Maximus dosahují výšky kolem 30 centimetrů a mají tlusté lodyhy s lesklými listy. Laločnaté, trubkovité květy se otevírají v paždí listů a mají 5 centimetrů v průměru. Jsou tudíž dvakrát větší než květy jiných kejklířek. Květy se objevují v pestré paletě barev a velmi rychle začínají kvést. Jakmile se den prodlouží na dvanáct a půl hodiny, rozkvetou i malé rostliny, nesmíte je však trápit suchem. Přestože jsou rostliny ze série Maximus vytrvalé, obvykle se pěstují jako letničky, protože po výsevu velmi rychle dospívají a vykvétají. Anglickým a japonským šlechtitelům se podařilo vyvinout nižší, bohatě větvené rostliny s květy v široké škále barev, které mohou být jak jednobarevné, tak i s velkými skvrnami. **GR**

Alternativy

Mimulus série Magic, *Mimulus* série Mystic

Molučenka hladká *Moluccella laevis*

Hlavní znaky Impozantní letní svíce se zelenými listeny; zbožňují ji aranžéři květin

Výška 90 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tato vzpřímená letnička, známá též jako širokokalich či „irské zvonky“, nepochází z Irska, ale ze západní Asie včetně Turecka a Sýrie. Existuje písemná zmínka, že *M. laevis* pěstoval zahradník skotského krále Jakuba VI. už v roce 1570. Tehdy se považovala za symbol štěstí. Dnes se s ní setkáme především jako s podomácku pěstovanou řezanou květinou. Z balíčku semen vám vyroste spousta nádherných hroznovitých květenství, která lze využít jak zelená, tak sušená k aranžování; ta mají krásnou slámovou barvu a dodávají aranžmá strukturu a zajímavost.

Rostliny kvetou koncem léta. To, co z dálky vypadá jako zelené, škeblíkové květy, jsou ve skutečnosti listeny; skutečný květ se dvěma pysky je bílý nebo světle růžový a bezpečně se ukrývá ve světlezeleném, zvoncovitém kalichu. Molučenka patří do čeledi hluchavkovitých. Její vůně nejvíce připomíná vanilku. Má-li krásnit zahradu, vyzkoušejte ji jako součást záhonů nebo okrajových pásů laděných do zelena a přidejte k ní převislé, zelené střípce laskavce a zelenou ostálku (cínii) kultivaru „Envy“.

Jestliže vyséváte rovnou do prochládné země, pěstování ze semen může být ošemetné, proto semenům dopřejte letmý start a vložte je na týden do chladničky. Na jaře je pak za optimální teploty vysejte v pařeništi nebo skleníku. Výsevem do standardního sadbovače nebo malých květináčů předejdete poškození hlavního kořene při přesazování. Jestliže se rostliny chystáte sklízet jako řezané květiny, po „ledových mužích“ je vysadte do řady. Pěstujte je na místě chráněném před přímým sluncem a v horkých dnech je vydatně zalévejte. Na otevřených, větrných stanovištích budou potřebovat oporu.

Květní lodyhy jsou duté, proto je aranžéři často vyztužují drátem. Jestliže chcete lodyhy s květy sušit, sklíďte je za suchého počasí, na přelomu léta a podzimu. Potom je vzhůru nohama zavěste na dobře větraném místě. GS

Alternativy

Helichrysum bracteatum, *Limonium platyphyllum*

Pomněnka lesní *Myosotis sylvatica* ‚Royal Blue‘

Hlavní znaky Na jaře a začátkem léta drobné, sytě modré květy; úžasný protějšek jarních záhonových květin

Výška 30 cm **Šířka** 15 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** USDA 6²

Jestliže se pomněnka lesní (*M. sylvatica*) vysadí ve velkém, na jaře a začátkem léta se rozroste v koberec pěkných drobných kvítků. Pomněnkové odstíny modré, bílé nebo růžové jsou dokonalým doplňkem tulipánů, trýzelů a na jaře kvetoucích keřů. I když mnoho pomněnek je blankytně modrých, *M. sylvatica* ‚Royal Blue‘ má sytě modré květy, které se tyčí nad růžici sivě zelených, mírně chloupkatých listů. Kvete brzy a bohatě a díky výšce kolem 30 centimetrů je vyšší než ostatní kultivary. Modrá barva je v zahradě užitečná; ‚Royal Blue‘ využijte jako podsadbu vyšších tulipánů, které jsou bílé, žluté, oranžové, růžové nebo červené. Skvěle se vyjímá na záhonech, v okrajových pásích a na skalkách, ale i ve spárách dlažby. I když dvouletá pomněnka na záhonech ochotně vysemeňuje, aby vám na určité ploše spolehlivě kvetla, záhon po odkvětu zrušte a na podzim rostliny znovu vysadte. Nebo lze vysít pomněnku na záhon v létě, aby vykvetla příští rok. Pomněnka lesní se ve volné přírodě vyskytuje v lesích, ‚Royal Blue‘ dobře poroste na slunci a v lehkém stínu. **VP**

Alternativy

Myosotis sylvatica ‚Blue Ball‘, *Myosotis sylvatica* ‚Ultramarine‘, *Myosotis sylvatica* ‚Sylva Blue‘

Hledíkovka *Nemesia* ‚Sweet Lady‘

Hlavní znaky Od léta do podzimu sladce vonící květy; ideální do nádob

Výška 30 cm **Šířka** 20 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Najít voňavou květinu pro ty nejmenší plochy je skutečná výzva, zvláště když se jedná o okenní truhlíky nebo patio, ale takový kultivar opravdu existuje. Hledíkovka je drobná, nenápadná rostlina sloužící jako výplň košů, která poněkud připomíná ostruhatku (diascii). Série kultivarů Lady sdružuje tři vonné odrůdy, z nichž právě ‚Sweet Lady‘ kvete nejdéle, dva a více měsíců. Její plané formy se vyskytují v horách na jihu Afriky. Aby se mohly stát dobrými zahradními rostlinami, postrádají správný habitus a správné květy v dostatečném množství, ale série Lady byla vyšlechtěna, aby intenzivně voněla a okázaleji kvetla. Vyzkoušejte ‚Sweet Lady‘ v jednodruhových závěsných koších a květináčích; tři mladé rostliny vyplní nádobu o průměru 30 centimetrů. Další možností je využít hledíkovku společně s jinými rostlinami jako výplň nějaké nádoby a lze ji pěstovat i na skalce nebo v okrajovém pásu s dobře propustnou půdou. I když jde o částečně odolnou trvalku, nejhodnější je nakládat s ní jako s letničkou; každý rok si pořídte sazenice. **LD**

Alternativy

Nemesia ‚Vanilla Lady‘, *Nemesia* ‚Scented Lady‘, *Nemesia* ‚Sweet Scented‘

● *Myosotis sylvatica* ‚Royal Blue‘ to pod vysokými tulipány, jako je například tato odrůda ‚Angelique‘, opravdu sluší.

Hajnička Menziesova

Nemophila menziesii

Hlavní znaky Blankytně modré, vzhůru hledící květy s bílým středem; nízká, často rozkladitá rostlina

Výška 20 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Na západě a jihu Spojených států, hlavně v Kalifornii, roste planě jedenáct druhů hajniček. Jsou to nádherné, drobné letničky. Ve volné přírodě často kvetou v květnu, ale v zahradách až v létě. Zdaleka nejvíce se pěstuje *N. menziesii*. Rostliny mohou být vzpřímené nebo rozkladité a mají spíše dužnaté než křehké lodyhy, které nesou úhledné, světlezelené, mírně chloupkaté, široce dělené listy. Květy mají talířkovitý tvar a jsou 4 centimetry velké. Vyrůstají jednotlivě nad listy na poměrně dlouhých lodyhách. Každý květ má nádhernou, blankytně modrou barvu a bílý střed, z něhož trčí tmavomodré tyčinky. Příbuzná *N. maculata* má bílé květy s pěti sytě modrými skvrnami rozmístěnými podél okraje.

Rodové jméno *Nemophila* pochází z řeckého výrazu, „milující les“, a třebaže rostlina bude prospívat na slunných místech, často snese i polostín. Podmáčené půdy snáší lépe než většina letniček, zato na suchých půdách se jí nebude dařit. Když vysejete na jaře, květy budete mít v létě. V oblastech s vlidnějším podnebím vysévejte koncem léta a na podzim a květy budou příští jaro. Vyplatí se vysévat na místě, kde rostliny pokvetou, protože špatně zvládají přesazování. Jestliže se rostlině dobře daří, obvykle sama vysemeňuje a nalézá si v zahradě svá oblíbená stanoviště: ráda roste v polostínu ve spárách dlažby. *N. menziesii* se rovněž skvěle hodí k pěstování v květináčích uvnitř bezmrazé zimní zahrady. Koncem léta do květináče, v němž má kvést, řídce vysejte několik semen. **GR**

Alternativy

Nemophila maculata, *Nemophila aphylla*, *Nemophila parviflora*, *Nemophila pulchella*

Tabák proměnlivý

Nicotiana mutabilis

Hlavní znaky Různobarevné květy; rostlina do okrajových pásů v zahradách venkovského stříhu; láká kolibříky a můry **Výška** 90–150 cm **Šířka** 45–60 cm
Stanoviště ○ ● **Odolnost** USDA 10

Tento zvláštní příbuzný okrasného tabáku křídlatého (*N. alata*) je plný překvapení. Z mírně chloupkatých a lepivých bazálních listů vyrůstá množství houževnatých lodyh, které se větví a dodávají rostlině keřovitý vzhled. Každý postranní výhon nese mnoho květů, které jsou 25 milimetrů široké, mají trubkovitý tvar a na vrcholu trubky se otevírá věnec korunních lístků. Když se květ otevře, je čistě bílý, ale postupně mění barvu ze světle růžové na sytě růžovou a nakonec je nachový, vystřídá tedy překvapivě tři různé barvy. Druhový přívlastek *mutabilis* znamená „proměnlivý“, což je narážka na zmíněnou pozoruhodnou vlastnost.

N. mutabilis byl dovezen z jižní Brazílie, kde ho mají v oblíbené kolibříci a můry. Bohužel postrádá výrazné večerní aroma,

jímž se tak často vyznačují jeho blízcí příbuzní. Někteří odborníci tvrdí, že mdlá vůně je o něco intenzivnější u tmavěji růžových květů. *N. mutabilis* bude vypadat atraktivně, když ho vypěstujete před nachovolistou rují vlasatou *Cotinus cogggria* ‚Royal Purple‘ nebo jakoukoli jinou rostlinou s nachovými listy. Může tak nejlépe projevít svou schopnost kvést ve třech různých barvách. Rostlina kvete celé léto a pokračuje v tom až do prvního mrazu. Pozdvihne každý okrajový pás v zahradě venkovského stříhu. Dopřejte však rostlině dostatek prostoru, aby mohla vyrůst hojnost květů. *N. mutabilis* se nejlépe daří na plně osluněných nebo lehce zastíněných stanovištích s jakoukoli dobře propustnou půdou. Jednotlivé květy odkvétají s grácií, takže rostlinu nehydří a nemusíte je pravidelně odstraňovat. **MP**

Alternativy

Nicotiana sylvestris, *Nicotiana langsdorfii*, *Nicotiana obtusifolia*, *Nicotiana alata*

Tabák lesní

Nicotiana sylvestris

Hlavní znaky Statná rostlina s hojností letních květů; výrazné aroma

Výška 1,5–2 m **Šířka** 60–90 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** USDA 9

Existují dvě odlišné formy rodu *Nicotiana*. Druh pěstovaný kvůli tabákovým listům, tabák virginický (*N. tabacum*), neroste nikde ve volné přírodě a má se za to, že jde o starobylého zahradního křížence, kdežto okrasnější druhy rostou planě v teplejších oblastech Austrálie a Severní a Jižní Ameriky. Od této druhé skupiny je odvozeno mnoho zahradních rostlin.

Nízké a středně vysoké kultivary v široké škále barev jsou odvozeny hlavně od tabáku křídlatého (*N. alata*), ale nejpůsobivější, co se týká vzrůstu, okrasnosti a vůně, je tabák *N. sylvestris*. Roste planě v Argentině, obvykle na částečně zastíněných místech. Statné, vzpřímené lodyhy dosahují výšky 1,5 až 2 metry a nesou velké, lepkavé,

tmavozelené, vejčité listy, které jsou až 35 centimetrů dlouhé. Lodyhy končí hustým hroznem protáhlých, bílých, převíslých květů, které mají trubicovitý tvar a rozevírají se do pěti laloků. Květy nejsou pouze nápadné a krásné, ale také silně aromatické, zvláště večer a v noci, kdy lákají mýry, které je opylují. Na rozdíl od květů některých jiných druhů květy *N. sylvestris* často zůstávají otevřené i během dne.

Tuto vysokou statnou rostlinu pěstujte v pozadí okrajových pásů nebo v rohu patia, kde se za vlahých večerů můžete těšit z její vůně. Obvykle se vysévá za teplých jarních dní a potom se přesazuje. V oblastech s vlídným podnebím se může vysít na podzim, rostliny přečkají zimu a koncem jara a v létě se předvedou ještě působivěji. Kultivar ‚Only the Lonely‘ se nijak neliší od základního druhu. **GR**

Alternativy

Nicotiana ‚Fragrant Cloud‘, *Nicotiana* série Perfume

Pobřežka metlovitá

Nierembergia scoparia ‚Mont Blanc‘

Hlavní znaky Dlouhá sezóna bílých květů; kompaktní rostlina s tmavými listy

Výška 15 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Pobřežka je poměrně nečekaný příslušník čeledi lilkovitých. Tento rod zahrnuje kolem dvaceti druhů. Některé jsou mírně dřevnatější, a třebaže *N. scoparia* je ve své podstatě trvalka, obvykle se pěstuje jako letnička. Ve svém přirozeném prostředí v Brazílii, Uruguayi a Argentíně *N. scoparia* roste plazivě a má krátké, tmavé, úzké listy, které se podobají listům janovce (*Cytisus*).

N. scoparia se směrem k vrcholu lodyh hustě větví a na konci každého z postranních výhonů se otevírá jediný miskovitý nebo trubkovitý květ. Každý je 25 milimetrů dlouhý a bílý a směrem ke středu mění odstín na slabě sivě nachový. Ze širšího středu vybíhá několik tmavých žilek; uprostřed každého květu je jasně žlutá hvězda.

Pěstované formy se liší ve dvou věcech; mohou být nižší a rozvětvenější, dokonce hustě a kompaktní, a květy se mohou vyskytovat v různých barvách. Kultivar ‚Mont Blanc‘, vyšlechtěný v Japonsku, dospívá v překvapivě krásnou rostlinu dosahující výšky pouhých 15 centimetrů, ale rozrůstající se do šířky 30 centimetrů. Vytváří kupolovité trsy drobných, tmavozelených listů a ty jsou ideálním podkladem čistě bílých květů se zlatými středy, které se vynořují z listoví, jako by k němu byly přilepené. Díky nádhernému růstovému habitu je ‚Mont Blanc‘ ideální obrubou všude tam, kam svítí slunce. Bude působně přetekat přes okraj nízkého vyvýšeného záhonu. Sluší jí to také na okraji nádoby umístěné na slunném místě. GR

Alternativy

Nierembergia scoparia ‚Purple Robe‘

Černucha španělská *Nigella hispanica* ‚Midnight‘

Hlavní znaky Kvete od brzkého jara do poloviny léta; láká včely; květy a souplodí měchýřků jsou vhodné do vázy **Výška** 75 cm **Šířka** 30 cm
Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Na květech této rostliny je cosi téměř nadpozemského. Okamžitě upoutají svou barvou, protože mají syté, sametově nachové kalichy. Pohled z blízka si zaslouží také pavoukovitý tvar tyčinek a souplodí měchýřků. Když květ odkvete, oko se může pást pohledem na prazvláštních tmavě nachových souplodích.

N. hispanica ‚Midnight‘ se vyznačuje velmi jemnými, zpeřenými listy, proto do chvíle, kdy předvede své krásné květy, může být zaměňována s fenyklem obecným (*Foeniculum vulgare*). I když je černucha španělská mnohem nižší než fenykl, i ona se rozrůstá v keřovitou rostlinu a tak jako fenykl volně vysemeňuje po zahradě. Je tak krásná, že obvykle nikomu nevádí, pokud se z roku na rok znovu a znovu objevuje na nejrůznějších místech.

N. hispanica pokvete od brzkého jara, zvláště když na podzim předešlého roku vysemení, a pro včely je začátkem sezóny vítaným zdrojem potravy. Tradičně se pěstuje v zahradách venkovského stříhu ve společnosti dalších letniček, jako jsou chrpy a zlateně osenní, ale rostlinu lze také pěstovat v popředí smíšeného okrajového pásu společně s trvalkami a trávami. Sem se neformální vzhled a krásné květy skvěle hodí. Jestliže nemůžete odrůdu ‚Midnight‘ sehnat nebo pokud byste raději světlejší a jasnější barvu, máte na výběr z hrstky jiných kultivarů. Patří k nim například *N. hispanica* ‚African Bride‘, která má působivé čisté bílé květy s černými středy. *N. damascena* ‚Miss Jekyll‘ má dvě vrstvy kališních lístků ve světlejším odstínu modré. Směs semen, třeba *N. damascena* ‚Persian Jewels‘, obsahuje celou škálu barev. *N. papillosa* ‚Delft Blue‘ má krásně vzorované světlemodré květy, které prý svou barvou připomínají tradiční keramiku z nizozemského Delftu. Všechny tyto černuchy se snadno pěstují ze semen. Stačí je vysít do hlíny tam, kde je chcete mít. Co se týká druhu půdy, nejsou nijak vybíravé. JS

Alternativy

Nigella damascena ‚Miss Jekyll‘, *Nigella damascena* ‚Persian Jewels‘, *Nigella sativa*

Bazalka africká

Ocimum × *africanum* ‚Pesto Perpetuo‘

Hlavní znaky Kompaktní, choulostivá rostlina;

krásné, žíhané, jedlé listy

Výška 60 cm Šířka 30 cm

Stanoviště ○ Odolnost USDA 11

Tato bazalka je obzvláště dekorativní. Má krásné, krémově žíhané listy, které rostou vzhůru v téměř pyramidálním tvaru. Z drobných rostlin, které zaberou jen velmi málo místa, získáte spoustu listů; tato rostlina se dokonale hodí na okraj okenních truhlíků nebo k samostatnému pěstování ve vysokém květináči. Rostlina si udrží svůj tvar celé léto a obohatí moderní zahradu dotekem elegance. Dokud je nerozemnete, vlastně ani nemusíte poznat, že jde o bazalku, nicméně listy jsou opravdu jedlé a každá rostlina dává slušnou úrodu. Další lákadlem ‚Perpetuo‘ je to, že nekvete ani nevytváří semena. Ani kvetoucí forma bazalky sama o sobě neztrácí na kráse, nicméně ztrácí na velikosti a kvalitě listů. Tato selekce vkládá veškerou energii do soustavné tvorby hustého listoví na vzpřímených lodyhách. Listy mají typickou nasládlou bazalkovou chuť – pikantní se špetkou citronové příchuti.

‚Perpetuo‘ objevil jakožto sport (zmutovaný výhon) na odrůdě *O. × africanum*, ‚Lesbos‘ Pierre Bennerup pracující pro společnost Sunny Border Nurseries z Connecticutu ve Spojených státech. Rostlina z tohoto jediného výhonu byla patentována, namnožena a ve velkém distribuována. Získala si oblibu jako kuchyňská bylina. Čerstvou i sušenou bazalkou se ochucují různé druhy masa, zeleninové pokrmy, polévky, saláty a dezerty. Připravuje se z ní i klasické italské pesto. Čerstvé listy se mohou zamrazit, abyste je mohli využít k vaření i v zimě. Listy rozmixujte s olivovým olejem na kaši a pastu potom zamraďte ve formě na výrobu ledových kostek. Druhou možností je nechat bazalku přezimovat uvnitř na nějakém teplém a světlém místě.

Mladé rostliny odrůdy ‚Perpetuo‘ je nejhodnější pořídit na přelomu jara a léta. S výsevem na zahradu však počkejte o týden nebo dva déle než u jiných choulostivých rostlin, protože bazalka bude s největší pravděpodobností za chladného počasí strádat. GS

Alternativy

= ‚Perpetuo‘, *Ocimum* × *africanum*, ‚Siam Queen‘, *Ocimum* ‚African Blue‘, *Ocimum basilicum*, ‚Dark Opal‘

Dobromysl

Origanum ‚Kent Beauty‘

Hlavní znaky Růžové, překrývající se listeny

Výška 60 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○

Odolnost USDA 8

Rostliny z čeledi hluchavkovitých jsou proslulé aroma- tickými listy a rod *Origanum* patří k těm, které se pěstují nejčastěji. Všechny druhy rodu *Origanum* jsou nízké vytrvalé byliny nebo keříky s tenkými větvičkami, které pocházejí z horských oblastí kolem Středozemního moře a východní Asie. Už od časů starověkého Egypta se pěstovaly pro kulinářské účely (oregano a majoránka) nebo jako léčivé byliny a jsou nesmírně rozmanité.

Dobře známé oregano (dobromysl obecná) a majoránka jsou vytrvalé byliny se zelenými lístky a drobnými nafialovělými nebo narůžovělými kvítky ve štíhlých klasech. *Origanum* ‚Kent Beauty‘ je jiné. Vytváří krásný, větvený, hustý, poléhavý keřík. Houževnaté stonky lemují stříbřitě uspořádané, tuhé, vejčité, namodralé lístky se stříbřitými žilkami. Nejpůsobivější jsou však květenství: nikoli jednotlivé kvítky, které jsou drobné a bledě šeríkovorůžové, ale velká listová struktura, která se nachází za nimi – listen dlouhý a široký 2 centimetry. Během léta a podzimu se tyto překrývající se listeny sdružují do převislých květenství připomínajících chmelové hlávky. Nejprve jsou světlezelené, potom zbělají, a když dozrají a protáhnou se do délky 5 centimetrů, jsou růžové. Právě tato květenství s listeny dodávají rostlině její přitažlivost.

Dobromysl ‚Kent Beauty‘ je kříženec řeckého *O. scabrum* a tureckého *O. rotundifolia*. Všimla si jí Elizabeth Strangmanová, která se asi nejvíce proslavila jako průkopnice šlechtění čemeřice (*Helleborus*). Objevila se jako náhodný semenáč v její pěstitelské stanici v anglickém Kentu. Je to překvapivě otužilá a přízpůsobivá rostlina. Obvykle roste na sutiích jako trvalka, ale také se každý rok pěstuje z řízků jako letnička. Prospívá v okenních truhlících a v závěsných koších. **GR**

Alternativy

Origanum rotundifolium ‚Barbara Tingey‘, *Origanum* ‚Buckland‘

Paprška velkokvětá

Orlaya grandiflora

Hlavní znaky Kvete v létě a na podzim; láká pestrou společnost hmyzích opylovačů; trvanlivé řezané květy

Výška 60 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Paprška velkokvětá je drobná a nevysoká rostlina, nicméně svým kouzlem si získala přízeň zahradníků, zahradních designerů a floristů. Listy jsou samy o sobě působné – složené z drobných lístků a svěže zelené – a propůjčují rostlině rozevlátý, kapradovitý a velmi vzdušný vzhled. Když se objeví bílé květy, rostlině to sluší ještě více. Jednotlivé drobné kvítky jsou v okolíku nádherně a vyváženě uspořádány a společně vytvářejí výjimečné ploché květenství připomínající krajku. Díky nenucené eleganci se rostlina hodí k pěstování na neformálně vedených plochách, například v tradičních venkovských nebo štěrkových zahradách nebo podél okrajového pásu, kde listy paprsky umějí zakrýt ostré kraje cestičky.

O. grandiflora vábí opylovače stejně jako ostatní příslušníci čeledi miříkovitých a má i své vlastní hmyzí příznivce, například pestřenky, samotáňské vosičky a nejrůznější mouchy. Občas se zapomíná, že všechny druhy hmyzu jsou důležitými opylovači. Klidně můžete přistihnout i nějakého pavoučka, jak se spouští z okraje květenství, aby si našel potravu.

O. grandiflora lze pěstovat ze semen, ale není to nejsnazší. Třebaže za příhodných podmínek volně veseňuje, při výsevu uvnitř může být náladová. Všechna semena vzejdou jen zřídka a ani dobu potřebnou k vyklíčení nelze předem odhadnout, takže zahradníci musejí být trpěliví. V oblastech, kde není na přezimování částečně otužilé rostliny příliš chladno, je pravděpodobně jednodušší vysít na podzim semena přímo do půdy. V chladnějších oblastech by se mělo vysévat na jaře. *O. grandiflora* pěstujte s hlaváči, například hlaváčem tma vonachovým (*Scabiosa atropurpurea*) odrůdy ‚Black Cat‘, sytě červeným hvozdíkem *Dianthus cruentus* nebo tmavě nachovou chrpou polní odrůdy ‚Black Ball‘. Tato kombinace bude dobře vypadat i v případě řezaných květů. JS

Alternativy

Ammi majus, *Ammi visnaga*, ‚Casablanca‘, *Anthriscus sylvestris*, ‚Ravenswing‘

Paprskovka

Osteospermum série Serenity

Hlavní znaky Rostlina, která od léta do podzimu

bohatě kvete exotickými odstíny

Výška 35 cm Šířka 50 cm

Stanoviště ○ Odolnost USDA 10

Tyto slavné „kapské kopretiny“, dříve známé jako *Dimorphotheca*, patří mezi rostlinami k těm nejvděčnejším, protože i při nedostatku vláhy a bez péče budou od léta do podzimu předvádět záplavu zářivých květů. Tradičně se pěstují ze semen. Šlechtitelé rostlin učinili v posledních letech velké pokroky a přišli s kompaktnějšími rostlinami s růžovými, nachovými i bílými květy. Avšak ty opravdu nejjemnější a nejsobitější barvy nacházíme u rostlin pěstovaných z řízků, třeba u paprskovek ze série kultivarů Serenity. Některé kultivary, například ‚Serenity Bronze‘ (na obr.), mají bronzové korunní lístky, které směrem do středu získávají nachovorůžový odstín, a jak stárnou, mění barvu na sytější růžovou. Jednou z posledních a zároveň nejžádanějších selekcí je ‚Blue Eyed Beauty‘, dvoubarevná rostlina, u níž zářivě žluté korunní lístky kontrastují s nachovým květním lůžkem. Kultivary, které mají v názvu „Magic“, například ‚Serenity Sunset Magic‘, mění při otevírání květu barvu; v uvedeném případě z bledě žluté přes broskvové tóny až po růžovou.

Přestože komerční pěstitelé používají regulátory růstu, aby omezili výšku rostliny, ‚Serenity Bronze‘ se větví přirozeně a rostlina má kompaktní, kupolovitý habitus. Když nabere sílu, můžete počítat s tím, že květy překryjí listy. Jediná rostlina dokáže vyplnit květináč o průměru 30 centimetrů. Každý květ vydrží přibližně týden. Přestože není nezbytné, vystříhávání odkvetlých květů zajistí, že rostlině to bude stále slušet. Floristické nůžky s úzkými čepelemi pronikají do zahuštěného prostoru mezi výhony lépe než širší zahradnické nůžky. Brzy na jaře lze zakoupit sazenice vypěstované z řízků, nechat je povyrůst a potom přesadit, nebo lze v létě pořídit dospělejší rostliny. Chcete-li, aby rostliny přezimovaly, přeneste je před prvním mrazem do chladné, dobře osvětlené místnosti. **GS**

Alternativy

Osteospermum ‚Akila‘, *Osteospermum* ‚Falling Stars‘,

Osteospermum ‚Passion Mixed‘

Proso sličné

Panicum elegans ‚Frosted Explosion‘

Hlavní znaky Úchvatná forma rostliny původem ze Severní Ameriky; trvanlivá květenství

Výška 60–75 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

‚Frosted Explosion‘ je okouzující a zdobná okrasná tráva, ať už ji využijete ve fázi, kdy se na vrcholech stonků právě vynořily střapce se zelenými semeny, nebo po oné, „explozi“, kdy se nad rostlinou vznáší mračno dlouhých lat. Jde o poměrně nový kultivar, spřízněný s planě rostoucím severoamerickým prosem prutnatým (*Panicum virgatum*), ale zahradníci a aranžéři květin si ho rychle oblíbili.

V zahradě roste jako jednoletá tráva a brzy na jaře tvoří květenství, která záhonům a okrajovým pásům dodávají pohyb a strukturu. Mlhovina lat s nachově zabarvenými klásky obklopuje velké květy, například třapatky (rudbeckii), a vyvolává dojem, že se v okrajových pásech vznášejí. Každá rostlina vytváří více než dvacet stébel, takže rostlině nedá příliš práce zaujmout. Nejedná se o vysokou okrasnou travu a stonky jsou spíše rozvolněné, proto vysazujte s širokými mezerami. Mezi rostlinami v nádobách vypadá efektně byť jen jediný exemplář ‚Frosted Explosion‘. Proměnlivost klásků dodává rostlině na zajímavosti jak v průběhu sezóny, tak v různých částech dne, kdy jsou postříbřené ranní rosou nebo zalité sluncem.

Řezané stonky jsou v kytici i ve váze vynikajícím doplňkem jiných řezaných květin, například hrachoru vonného. Jemný zelený závoj nabízí modernější vzhled než tradiční sprška bílých kvítků šateru (*Gypsophila*). Laty s klásky lze s úspěchem využít při aranžování ze suchých rostlin; sdružení pěstitelů řezaných květin Association of Specialty Cut Flower Growers zvolilo ‚Frosted Explosion‘ nejlepší sušenou rostlinou roku 2010.

Semena je nejlhodnější vysít brzy na jaře ve skleníku a na přelomu jara a léta přesadit, protože pokud se proso vyseje rovnou na záhon, semenáčky se pak obtížně rozeznávají od plevele. Může se stát, že mladé rostliny zakořeňují v květináči nebo sadbovači pomalu, ale jakmile se přesadí, ztracený čas rychle doženou a uprostřed léta spustí ohňostroj. GS

Alternativy

Briza maxima, *Lagurus ovatus*, *Panicum virgatum* ‚Heavy Metal‘, *Panicum virgatum* ‚Rehbraun‘

Mák proměnlivý *Papaver commutatum* ,Ladybird‘

Hlavní znaky Levné a veselé letní květy; vhodný na záhony, do nádob i do vázy

Výška 45 cm **Šířka** 15 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Jen málo rostlin dostalo tak příhodné jméno jako odrůda jednoletého máku *P. commutatum*, 'Ladybird' („slunéčko sedmitečné“). Čtyři oslnivě karmínové korunní lístky zdobí poblíž báze velké černé skvrny a ve slunci září jako nalakované. Květy o průměru 8 centimetrů nejsou tak velké jako květy vytrvalého máku východního (*P. orientale*), *P. commutatum*, 'Ladybird' je ovšem tak výjimečný, že velikost květu nehraje roli. Je příbuzným včelího máku a s přispěním jednoho druhu zavlečeného z Ruska ho v roce 1876 vyšlechtil William Thompson, zakladatel společnosti Thompson & Morgan Seed Company, 'Ladybird' je statný a vzpřímený. Každá rostlina postupně vytvoří nejméně dvacet květů, které rychle odkvétají. Hodí se na obrubu okrajového pásu, kde posílí atmosféru klasické venkovské zahrady, nebo na louku. Po výsevu se o ni nemusíte starat, což je ideální, chcete-li své děti vylákat na čerstvý vzduch a dopřát jim zážitek, radost a uspokojení z toho, že si samy něco vypěstovaly. **GS**

Alternativy

Papaver rhoeas, *Papaver nudicaule*, *Papaver orientale*, 'Cedric Morris'

Pětkovec kopinatý *Pentas lanceolata* série New Look

Hlavní znaky Shluky barevných hvězdčovitých květů; láká motýly a kolibříky

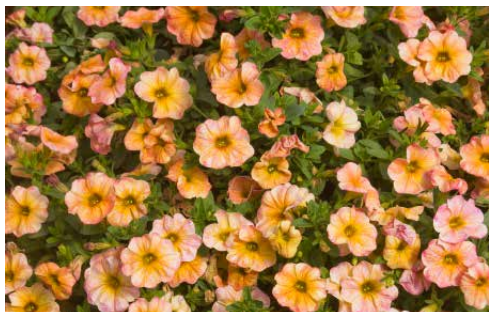
Výška 25 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 10

Tento druh náležející do čeledi mořenovitých vyniká působivými květy a tím, že přitahuje motýly. Pětkovec kopinatý (*P. lanceolata*) je původní v některých oblastech východní Afriky a Jemenu a zplaněl také na Floridě. Lesklé, špičaté listy s hlubokou žilnatinou tvoří hezké pozadí velkým, hustým shlukům drobných květů. Každý z pěticípých kvítků je pouze 12 milimetrů velký, ale celkový dojem je velmi barvitý. Šlechtitelé vyšlechtili rostliny s různými barvami květu na úhlednějších a hustějších formách, které lze využít na letní záhon nebo do květináče. Květy pětkovců kopinatých ze série kultivarů New Look se objevují v červené, fialové, růžové a bílé barvě. Květy mají někdy bílý střed. V oblastech, kde nikdy nemrzne, série New Look pokvete téměř celoročně, protože drobné kvítky vykvétají jeden za druhým a totéž platí o jednotlivých květenstvích. **GR**

Alternativy

Pentas lanceolata série Butterfly, *Pentas lanceolata* série Graffiti, *Pentas lanceolata* série Kaleidoscope

Petchoa

Petchoa série SuperCal

Hlavní znaky Poléhavé nebo vzpřímené rostliny; trubkovité květy; široká škála barev a vzorů

Výška 30 cm **Šířka** 35 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9

Calibrachoa a *Petunia* jsou dva blízké příbuzné rody, které možná překvapivě patří do čeledi lilkovitých. Zatímco petunie si zahradníci oblíbili už v 19. století, *Calibrachoa* s drobnějšími květy se začala více pěstovat teprve v devadesátých letech 20. století. Japonští šlechtitelé si předsevzali, že udělají další krok a vypěstují mezirodového křížence. *Petchoa* série SuperCal v sobě spojuje nejlepší vlastnosti obou rodů. Rostliny jsou barevné, bujné a objevují se v široké škále barev a dvoubarevných kombinací. Kvetou brzy, vedou si dobře v chladných podmínkách a tolerují široké pásmo kyselosti půdy. Rostliny nezvykle dobře snášejí deštivé počasí – květy odolávají dešti a po lijáku se rychle vzpamatují. Zvládnou také slabý mraz nebo palčivé letní slunce. Vzpřímené selekce, například ‚SuperCal Artistic Rose‘, jsou vhodnější jako výplň nádob, zatímco poléhavé odrůdy, například ‚SuperCal Pink Ice‘ raději pěstujte na okrajích nádob nebo v závěsných koších. **GR**

Alternativy

Calibrachoa Million Bells Terracotta = ‚Sunbelkist‘, *Petunia* ‚African Sunset‘

Petunie obnažená

Petunia exserta

Hlavní znaky Kvetे od léta do podzimu; láká kolibříky

Výška 30–60 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9

Tato vzácná petunie byla objevena a pojmenována teprve roku 1987 a v rodné Brazílii už téměř vyhynula. Naštěstí byla získána semena, takže *P. exserta* – jediná opravdová červená petunie – bude i nadále přežívat v zahradách. Kvetе hojně. Má 6 centimetrů dlouhé trubkovité květy, z jejichž hrdla trčí žluté tyčinky. Rostlina vytváří vzpřímeně rostoucí kupolovitý trs. Její lodyhy se půvabně proplétají se svými sousedkami. Jde zároveň o příklad rostliny, která vyvinula úzký vztah se svým opylovačem. Zatímco jiné petunie v noci voní, aby přivábily můry, tato nearomatická petunie cílí na kolibříky, kteří nemají čich a projevují nápadnou náklonnost k červeným květům. Je překvapivé, že *P. exserta* dospěla až na okraj vyhynutí, protože rušivé působení člověka ji nijak zvlášť neohrožuje. Problém je, že se kříží s jinými petuniemi v takové míře, že mizí jakožto unikátní rostlinný druh. Značně vstřícná je vůči své sestřenci *P. axillaris*. **KK**

Alternativy

Žádné nejsou, protože jde o jediný planý druh petunie s nefalšovanými červenými květy.

Petúnie *Petunia* ‚Crazytunia Pulse‘

Hlavní znaky Kvete celé léto; velmi zajímavé barvy a jejich kombinace

Výška 25 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9

U rostliny s tak osobitým názvem byste očekávali cosi neobyčejného a tato nová generace petúnií nezkame. Vypěstovali ji němečtí šlechtitelé ze společnosti Westhoff. Dodnes existuje více než tucet selekcí, které představují nejžádanější z dostupných barev a tvarů. Byly vyšlechtěny, aby vzdorovaly slunci a dešti. Jsou bujné, a přesto se vyznačují kompaktním habitem. Uprostřed nemají žádné holé stonky. ‚Crazytunia Pulse‘ (na obr.) má hvězdicovitý vzor, který přináší výraznou kombinaci tmavě nachové se zlatou. ‚Crazytunia Green with Envy‘ je půvabná směsice zelené a růžové; květ začíná s růžovými stříkanci na citronově zeleném pozadí, a jak stárne, růžová získává převahu. ‚Crazytunia Black Mamba‘ nevykazuje proměnlivost starších odrůd; černá nijak nebledne ani se neobjevují nepravidelné pruhy. Ze středu ‚Crazytunia Mandeville‘ paprscitě vycházejí ohnivé barvy. ‚Crazytunia Wedgwood Blue‘ je ušedlejší; na každém korunním lístku má modré stříkance a uprostřed zůstává patrná bílá hvězda. GS

Alternativy

Petunia série Shock Wave, *Petunia* Priscilla = ‚Kerpril‘, *Petunia* ‚Phantom‘

Petúnie *Petunia* ‚Priscilla‘

Hlavní znaky Úhledná, polopoléhavá rostlina; levandulovo-slézové, aromatické, plné květy s tmavou žilnatinou **Výška** 30 cm **Šířka** 90 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9

Plané jihoamerické petúnie – se svými nachovými, červenými nebo bílými květy – jsou neučesané a roztroušeně rostoucí, a přestože mohou krásně vonět, tvoří příliš málo květů na příliš vytáhlých lodyhách, takže nesplňují požadavky současných zahradníků. Proto se šlechtitelé rostlin pustili do jejich vylepšování. Kultivar ‚Priscilla‘, patřící do série Tumbelina, vypěstovali v anglickém hrabství Cambridgeshire a představili ho světu v roce 1997. Má mnoho specifických vlastností. Jednotlivé květy jsou plné, takže rostlina kvete déle než jedinci s běžnějšími, jednoduchými květy. Každý květ má světlý odstín levandulovo-slézové, švestkově fialové žilky a výraznou vůni. Doba květu je dlouhá, nezřídka od brzkého léta hluboko do podzimu, a celou tu dobu jsou květy rovnoměrně rozptýlené. Dalšími příjemně vonícími rostlinami v sérii jsou ‚Angela‘ s většími květy ve starorůžové barvě a sytější modrá ‚Belinda‘, ‚Joanna‘ má velmi světlý odstín šerfíkovo-slézové a tmavší střed a ‚Melissa‘ je bílá s citronovými podtóny. GR

Alternativy

= ‚Kerpril‘. *Petunia hybrida* ‚Angela‘, *Petunia hybrida* ‚Belinda‘, *Petunia hybrida* ‚Damsen Ripple‘, *Petunia hybrida* ‚Eliza‘

Plamenka Drummondova

Phlox drummondii ‚Moody Blues‘

Hlavní znaky Osobité modré květy; květy jsou aromatické; vhodná do kytic; láká opylovače

Výška 25 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Plamenka Drummondova (*P. drummondii*) je původní v centrálních a východních oblastech Texasu a zplaněla v mnoha státech amerického jihovýchodu. Druh nese jméno skotského přírodovědce Thomase Drummonda, který strávil téměř dva roky, od roku 1833 až do své smrti, zkoumáním texaského rostlinstva. Poslal přes půl světa více než 700 exemplářů rostlin, které v Texasu získal. Plamenku poslal do Anglie v roce 1835 a pokládali ji tam za exotický druh.

Plamenka je jednou z mála rostlin, které mají květy ve všech barvách duhy, což by mohlo vysvětlovat její neuchtající oblibu. Mezi dostupnými jednoletými plamenkami není nouze o jednotlivé barvy a jejich kombinace, ale vzhledem k tomu, že existuje pouze omezený počet letniček v jakémkoli odstínu modré, stojí za to vyhledat ‚Moody Blues‘, jak kvůli její barvě, tak kvůli jemné vůni. Květy se objevují v různých modrých odstínech a příležitostně jsou i bílé. S bílou barvou šlechtitelé nic nesvedou – je to geneticky daný rys této rostliny, nicméně neodrazuje od pěstování této rostliny v neformálně vedených záhonech, nádobách nebo mezerách okrajových pásů.

Středně velké květy (25 milimetrů v průměru) vyrůstají ve vrcholových svazečcích na kompaktních, rozvětvených rostlinách, které kvetou od poloviny léta až do podzimu. Rostliny se výborně hodí k pěstování v zahradách venkovského stříhu a lákají motýly a další hmyzí opylovače. ‚Moody Blues‘ to velmi sluší vedle zlatých aksamitníků, s nimiž její barvy působivě kontrastují. Jako řezaná květina vydrží ve váze celkem dlouho, ačkoli stonky jsou krátké, a tudíž vhodnější do menších vázaných kytic. Plamenku Drummondovu lze vypěstovat ze semen, pokud je vysejete uvnitř a rostliny pak přesadíte. Semena však můžete rovněž vysít přímo do půdy na místě, kde rostlina pokvete. TS

Alternativy

Phlox série Promise, *Phlox* ‚Summer Majesty Hybrid Mixed‘, *Phlox* ‚Dwarf Beauty Mixed‘, *Phlox* ‚Tapestry Mixed‘

Molice

Plectranthus ‚Mona Lavender‘

Hlavní znaky Kvete na podzim; od jara

do podzimu listy

Výška 60 cm Šířka 60 cm

Stanoviště ● ● Odolnost USDA 11

Molice (*Plectranthus*) je tropická rostlina příbuzná mátě. Nejznámějšími zástupci tohoto rodu jsou pokojovka *P. verticillatus*, kulinářská bylina *P. amboinicus*, zvaná „mexický tymián“ nebo „kubánské oregano“, a hrnková letnička *P. argentatus*. Většina druhů molice se pěstuje kvůli listům, a tak je *Plectranthus* ‚Mona Lavender‘ znatelným vybočením, protože tím nejzajímavějším, co může předvést, jsou oslnivé květy. I když má atraktivní dvoubarevné listy (shora tmavozelené a vespod svěže fialové), veškerou pozornost na sebe strhne teprve ve chvíli, kdy se na podzim, když se dny krátí, vrhne se do květu. Její nepřehlédnutelné levandulově zbarvené klasy se vzdáleně podobají květenství pochvatce šišákovitého, ale jsou mohutnější, připomínají šerík nebo komuli (*Buddleja*).

‚Mona Lavender‘ se poměrně snadno pěstuje. Jako všechny molice upřednostňuje stín, ale dokáže prospívat s menším množstvím vláhly než jiné běžné stínomilné rostliny, například netýkavky nebo pochvatce šišákovité. Jestliže v oblastech, kde nemrzne, roste v zemi jako trvalka, docela dobře snáší sucho, ale jinde ji pěstujte jako záhonovou letničku. ‚Mona Lavender‘ je dokonce schopna přizpůsobit se té nejobávanější zahradní kombinaci, suchému stínu. V nádobě tvoří vzpřímený, bujný a hustý keř, který je 60 centimetrů vysoký i široký. Květy se objevují dlouho – až do prvního mrazu –, a pokud rostlinu přenesete dovnitř, aby přezimovala jako pokojovka, a budete odstraňovat uvadlé květy, pokvete bez přestávky až do jara. Jako je tomu u většiny příslušníků jejího rodu, ‚Mona Lavender‘ se snadno množí řízků, které ve vodě ochotně tvoří kořínky, což otevírá druhou cestu k přezimování opečovávaného exempláře.

Škůdci a choroby napadají tuto úžasnou rostlinu jen vzácně. Jde o křížence *P. sacculus* a *P. hilliardiae*. Vyšlechtit ji zahradnický expert Roger Jacques v proslulé Národní botanické zahradě Kirstenbosch v Kapském Městě. První ‚Mona Lavender‘ spatřila světlo světa v roce 2002 a je stále dostupnější. KK

Alternativy

= ‚Plepalila‘. *Plectranthus* ‚Velvet Elvis‘, *Plectranthus zuluensis*, *Plectranthus ecklonii*

Molice stříbrná

Plectranthus argentatus, 'Silver Shield'

Hlavní znaky Letní listy a květy; výrazná rostlina působivého vzhledu; láká včely a motýly

Výška 90 cm **Šířka** 90 cm

Stanoviště ☉ ● ● **Odolnost** USDA 11

P. argentatus, 'Silver Shield' se pěstuje hlavně kvůli listům, a to jako letnička či choulolistá trvalka. Její stříbřité listy – 5 až 10 centimetrů dlouhé – s vroubkovaným okrajem vyrůstají vstřícně na čtyřhranných lodyhách. Listy i lodyhy pokrývají myriády zploštělých chloupků, jež zachycují vzduch a budí dojem sametového lesku. Později během léta se objevují elegantní, vzpřímené vrcholové klasy tvořené drobnými, trubkovitými, namodralými kvítky obalujícími lodyhy. Tyto kvítky milují včely. Na rozdíl od mnoha jejích příbuzných z početné čeledi hluchavkovitých má 'Silver Shield' jen slabě aromatické listy.

Tato bujná rostlina původem z Austrálie představuje dramatický protiklad subtropických rostlin. Její stříbřité listy dokonale zvýrazňují jasnější zářivé barvy. Zkuste ji pěstovat

vedle pestrých listů dosny (*Canna*) odrůdy 'Durban' nebo mezi oslnivými jiřinami s nachovými listy, například odrůdami 'Bishop of Canterbury' (sytě nachová) a 'Bishop of Llandaff' (jasně červená), jejichž barvy bude zklidňovat. Sucho snáší průměrně, ale nesnáší podmáčenou půdu, lze ji tudíž pěstovat ve velkých nádobách. Snadno se množí řízků či výsevem a pravidelné zaštipování nových výhonků povzbudí vytvoření kompaktnějšího habitu, který bude dobře ladit s bílým nebo modrým kalokvětém (*Agapanthus*). Na zastíněných stanovištích zkuste umístit 'Silver Shield' mezi bílé či modré hortenzie, případně v létě dopřejte zklidňující účinek jejich stříbřitých listů veselým, zlatavě zbarveným, stálezeleným rostlinám s žíhanými listy, jako je například *Choisya ternata*, 'Sundance'. **MP**

Alternativy

Plectranthus ciliatus, 'Sasha', *Plectranthus oertendahlii*, 'Lime Light', *Plectranthus madagascariensis*, 'Variegated Mintleaf'

Šrucha zelná

Portulaca oleracea série Rio

Hlavní znaky Velké, jasně zbarvené, exotické květy; vyžaduje jen málo péče; do jisté míry snese sucho

Výška 10–20 cm **Šířka** 30–40 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

P. oleracea série Rio přináší exotické, tropicky vyhlížející květy mnoha různých barev. Díky své schopnosti snést určitou míru sucha nabízí „nízkoúdržbové“ řešení, jak rozjasnit horká, suchá, osluněná místa, jako jsou břehy nebo rozpálené patio.

Tato série je výstupem šlechtitelského programu, který byl zahájen v Kostarice roku 2002 a kladl si za cíl vypěstovat rostliny s většími květy ve více barvách a s vylepšeným růstovým habitem srovnatelným s jinými druhy šruch. Jedním z rodičů byla šrucha zelná (*P. oleracea*) neboli portulák, rostlina původem z Indie, jejíž dužnaté listy jsou, jak je obecně známo, jedlé; druhým je šrucha velkokvětá (*P. grandiflora*). V této sérii kultivarů nalezneme šest barev: „Rio Rose“ (růžová;

na obr.), „Rio Orange“ (oranžová), „Rio Scarlet“ (šarlatová), „Rio Apricot“ (meruňková), „Rio White“ (bílá) a „Rio Yellow“ (žlutá).

Pětičetné květy (4 centimetry v průměru) se otevírají celé léto se sluncem. Každý květ vydrží jen jediný den a potom ho nahradí další, proto rostlina zůstane pěkná, i když se nebudete věnovat nezáživnému vystřihávání zvadlých květů. Rostlina se drží při zemi, díky čemuž je ideální volbou pro rostlinné koberce v osluněných okrajových pásích a také bude půvabně přerůstat přes hranu závěsného koše nebo stojící nádoby. Už na začátku vyšťipněte vrcholy výhonků a rostliny pak budou hezčí. Odolávají suchu, protože zadržují vodu v dužnatých listech, ale ve vlhkých půdách nebo v nádobách se smíšenou výsadbou, které jsou špatně odvodněné nebo zamokřené, může trpět hnilobou. TS

Alternativy

Portulaca oleracea ‚Lazy Days Mix‘, *Portulaca oleracea* ‚Sundaze Mix‘, *Portulaca oleracea* ‚Sundial Mix‘

Skočec obecný *Ricinus communis* ‚Impala‘

Hlavní znaky Exemplář exotické rostliny; vhodný do nádob a na záhony

Výška 1,2–1,5 m **Šířka** 1,2 m

Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Věnují-li zahradníci čas pěstování rostlin ze semen, vyplatí se hledat ty nejlepší odrůdy. *R. communis* ‚Impala‘ na sebe určitě strhne pozornost a velké listy této odrůdy skočce obecného se ve srovnání se zelenými nebo bronzovými listy jeho bratranců vyznačují tím nejsytějším odstínem nachově červené. Kromě toho ostnitě tobolek, které následují po krémově žlutých květech, jsou ještě okázalejší, protože mají sytý odstín kaštanově červené. Rostlina je kompaktní a hodně se větví. Nepěstuje-li se ve teplém podnebí bez mrazu, sotva dosáhne výšky ramen. Je původní ve Středomoří, východní Africe a Indii, ale v tropických oblastech i jinde je dnes obecně rozšířená a pěstuje se jako okrasná rostlina. Vypadá velkolepě mezi jinými rostlinami, které se pěstují kvůli velkým a působivě tvarovaným listům. Zaměřte se na kontrasty ve tvaru a struktuře listů a pěstujte společně s touto rostlinou úzkolisté dračinky (*Cordyline*), lenovníky (*Phormium*) a dosny *Canna*, *Tropicanna Gold* a kolem báze pochvatec šišákovitý a oplsteň (irezínu). Obal tobolek je jedovatý. **GS**

Alternativy

Ricinus communis ‚Carmencita‘, *Ricinus communis* ‚Zanzibarensis‘

Třapatka srstnatá *Rudbeckia hirta* ‚Prairie Sun‘

Hlavní znaky Kvete v létě a na podzim; dlouhé květní lodyhy vhodné jako řezané květiny; kořeny mají léčivé účinky **Výška** 60–75 cm **Šířka** 40 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** USDA 9

R. hirta ‚Prairie Sun‘, laureáta zlaté medaile organizace All-America Selections, vyšlechtila Benary, německá semenářská společnost s dlouhou tradicí. Cílem šlechtění bylo vypěstovat kultivar třapatky (rudbeckie), který dlouho pokvete a bude vhodný doprostřed nebo do pozadí okrajového pásu. Tou dobou byly k dispozici některé velmi dobré odrůdy, ale většinou pozdě dozrávaly a kvetly na podzim. Benary přišla s odrůdou, která kvete mnohem dříve (už dvanáct týdnů po výsevu) a vydrží kvést až do podzimu. Rostlinu kultivaru ‚Prairie Sun‘ zcela zastihují velké květy o průměru až 13 centimetrů. Květ je zlatožlutý, korunní lístky jsou na vrcholech světle žluté a střed květu je zelený. Jsou to skvělé rostliny do okrajových pásů a do velkých nádob a krásný doplněk modrých nestařců a lobelek. Třapatka (rudbeckie) se snadno pěstuje a květy lákají motýly a jiné hmyzí opylovače. Řezané květiny dlouho vydrží a lze je také usušit. **TS**

Alternativy

Rudbeckia hirta ‚Cappuccino‘, *Rudbeckia hirta* ‚Rustic Dwarfs‘, *Rudbeckia hirta* ‚Moreno‘, *Rudbeckia hirta* ‚Toto‘

Třapatka srstnatá

Rudbeckia hirta ‚Indian Summer‘

Hlavní znaky Krásné, trvanlivé květy; dobrá řezaná květina; láká včely a motýly

Výška 60 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9

Tato odrůda třapatky (rudbeckie) srstnaté má nepravé květy větší než vaše ruka s nataženými prsty a je schopna kvést od časného léta až do prvního mrazu, proto jistě nepřekvapí, že patří k nejoblíbenějším rostlinám. Spojuje v sobě robustnost, díky níž snáší vysoké teploty a sucho a nízké nároky na pěstování, proto tato selekce rostliny planě rostoucí na východě a v centrální části Spojených států sklídila ovoce na obou březích Atlantiku, mimo jiné získala ocenění organizace All-America Selections a Cenu za vynikající zahradní vlastnosti od britské Královské zahradnické společnosti.

Tento rod nese jméno švédského botanika Olofa Rudbecka; druhový přívlastek *hirta* se vztahuje k jemným chloupkům na lodyhách. Kultivary nabízejí větší květy a kvetou déle; některé verze mají červené či bronzové květy, ale právě sytá žlutá *R. hirta* ‚Indian Summer‘ na podzim tak skvěle ladí s okrasnými trávami a hvězdicemi (*Aster*).

Každý květ je trvanlivý a odolává dešti, částečně díky vyklenutému květnímu lůžku a lesklým korunním lístkům, které velmi účinně odvádějí vlhkost. Rostlina je oblíbeným zdrojem nektaru pro motýly a zalíbila se také aranžérům květin. Při výšce kolem 60 centimetrů lze do vázy uříznout dostatečně dlouhé lodyhy, které není třeba zbavovat tolika neotevřených pupat. ‚Indian Summer‘ je známá především jako polooutužilá letnička, ale ve skutečnosti se jedná o krátkověkou trvalku. Brzy na jaře vysévejte ve skleníku nebo si nechte poslat poštou sazenice. To může být nákladnější, ale pokud nedisponujete vyhřívanou pěstírnou sazenic nebo vyhřívaným skleníkem, kde byste rostliny vypěstovali, zase ušetříte na účtu za teplo. Sazenice rychle vyrostou, a pokud jsou v malých květináčích (8 centimetrů v průměru) nebo sadbovači jednotlivě, při přesazování netrpí. Další možností je zakoupit po „ledových mužích“ mladé rostliny s pupaty. **GS**

Alternativy

Rudbeckia hirta ‚Cherry Brandy‘, *Rudbeckia hirta* ‚Cherokee Sunset‘, *Rudbeckia hirta* ‚Chim Chiminee‘

Jazylka chobotnatá *Salpiglossis sinuata* ‚Bolero‘

Hlavní znaky Kvete v létě; velké, exotické, trubkovité

květy; květy jsou aromatické

Výška 30–45 cm **Šířka** 20–30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 11

Tento druh pochází z Chile a jeho květy lidi vždy fascinovaly. Inspirovaly i český název „jazylka“. Semenářské společnosti nabízejí balíčky se směsí semen, z nichž vyrostou rostliny s modrými, světlefialovými, růžovými, červenými, oranžovými nebo žlutými květy. Jestliže chcete jen jednu barvu, vypěstujte si je v květináči a potom přesadte rostliny s květy žádané barvy, případně vyhledejte specializované dodavatele, kteří někdy nabízejí rostliny s modrými květy samostatně.

‚Bolero‘ je hybrid F2 známý svými velkými, nápadnými, trubkovitými květy, které se objevují v mnoha barvách včetně modré (na obr.). Květy jsou zajímavě zkrášené žilkami a panašováním v kontrastním odstínu modré a květní lodyhy jsou v letních měsících často řezány do váz a kytic. ‚Bolero‘ začíná kvést pozoruhodně brzy, už deset týdnů po výsevu, a pokračuje v tom celé léto až do prvního mrazu. Květy jsou slabě aromatické a kvůli své příjemné vůni se často pěstují v nádobách v patiu. ‚Bolero‘ byla vyšlechtěna ve Spojených státech společností Bodger Seeds z kalifornského Lompoc Valley. V předchozím období šlechtitelé věnovali jazylkám jen málo pozornosti, proto kultivar ‚Bolero‘ vzbudil okamžitý zájem a brzy se začal pěstovat po celém světě.

Třebaže se rostliny pěstují jako letničky, z botanického hlediska jde o krátkověké trvalky. Jazylkám se nejlépe daří na plném slunci, ale vysoká teplota může brzdit růst. Rostliny se stejně dobře vyjímají v okrajových pásích i patiu; můžete je pěstovat v zimní zahradě nebo v květináči na dobře osvětleném kuchyňském parapetu. Venkovní rostliny obvykle potřebují oporu, protože stonky nejsou příliš pevné, ale jestliže mladé rostlině vysoké kolem 15 centimetrů zaštipnete vrchol hlavní lodyhy, rostlinu to přiměje k tomu, aby se více zahustila. Následně podle potřeby aplikujte vyvážené hnojivo a zalévejte. TS

Alternativy

Salpiglossis sinuata F1 ‚Royale Mix‘, *Salpiglossis sinuata* ‚Burlisque‘, *Salpiglossis sinuata* ‚Superbissima‘

Šalvěj šarlatová *Salvia coccinea* ,Summer Jewel Pink‘

Hlavní znaky Jedinečná, jemně růžová barva; kvete bez přerušení dlouhou dobu; aromatické listy
Výška 45 cm Šířka 30–40 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

V mnoha zahradách po celém světě uvidíte šalvěj zářivou (*Salvia splendens*), která do nich vnese jasnou barvu a více-méně nevyžaduje žádnou péči. *S. coccinea*, Summer Jewel Pink‘ je relativním nováčkem, ale mnozí jsou přesvědčeni, že tento držitel ocenění organizace All-America Selections je dokonce ještě lepší. Má atraktivní mušlově růžové květy, kompaktnější růstový habitus, díky němuž lépe vzdoruje rozmarům počasí, a navíc aromatické listy. Summer Jewel Pink‘ rychle nasazuje do květu a kvete bez přestávky a dlouho na lodyhách s více květy. Na záhonech, v okrajových pásech nebo velkých nádobách, v rámci zahradního schématu založeného na pastelových barvách, dobře ladí s jemným modrým odstínem nestařců. Rostliny jsou také vhodné do neformální, přírodní zahrady, protože dlouho kvetou a nektar uvnitř květů přitahuje včely, motýly a někde i kolibříky. Vysévejte začátkem sezóny a před přesazením rostlinu zaštipněte, abyste podpořili bohaté větvení. TS

Alternativy

Salvia coccinea, Summer Jewel White‘, *Salvia coccinea*, Summer Jewel Red‘, *Salvia coccinea*, Hummingbird Mixed‘

Šalvěj pomoučená *Salvia farinacea* ,Victoria Blue‘

Hlavní znaky Kvete od léta do prvního mrazu; láká včely a motýly; vhodná jako řezaná nebo sušená květina
Výška 40–60 cm Šířka 30–40 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** USDA 10

Tato nápadná odrůda šalvěje s nachovými květy má vzpřímený habitus, proto je ideální, když se pěstuje mezi nízkými rostlinami. Klasy se skládají z drobných modrých kvítků nahlučených kolem lodyhy, které se vynořují z pomoučeného kalichu, čímž vzniká jemný kontrast dvou barevných tónů. Úzké, tmavozelené listy jsou vespod pokryté bílými chloupky, čímž je *S. farinacea*, Victoria Blue‘ ideální solitérní rostlinou ve schématu květinového záhonu, kde pokvete celé léto až do prvního mrazu. Doma je i v okrajových pásech zahrad ve venkovském stylu, kde ji lze pěstovat jednotlivě i ve skupinách. Dokonce se pěstuje pouze kvůli řezaným květům, protože květní lodyhy se dají usušit na zimní aranžmá. Díky vzpřímenému habitu je ideální centrální rostlinou do nádoby. Modrá doplňuje teplé odstíny – červenou, oranžovou a žlutou –, a vypadá hezky i s chladnějšími odstíny růžové a s bílou. Kompaktnější odrůdou šalvěje pomoučené je šampiónka, Fairy Queen‘ s modro-bíle kvetoucími klasy. MP

Alternativy

Salvia elegans, *Salvia microphylla*, Cerro Potosí‘, *Salvia officinalis*, Purpurascens‘

Šalvěj zahradní
Salvia viridis var. *comata*
,Claryssa Mixed‘

Hlavní znaky Jásavé klasy z listenů, které zkrášlí zahradu, vázu, kytici i aranžmá ze sušených rostlin; láká užitečný hmyz **Výška** 45 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Když se v osmdesátých letech 20. století poprvé objevila *S. viridis* var. *comata*, 'Claryssa Mixed', znamenala výrazný průlom. Byla nižší, bohatě větvená a sytější zbarvená než starší odrůdy aromatických šalvějí. Jednou z mnoha jejich předností je to, co při letném pohledu vypadá jako vrcholový hrozen květů v půvabných odstínech modré, růžové a bílé s tmavěji zbarvenou žilnatinou. Jedná se však o barevné listeny. V zahradách venkovského stříhu se může vysévat podél cestiček, aby vytvořila pestrý „živý plot“, nebo ji lze vysít ve velkých mezerách okrajových pásů, kde bude magnetem pro včely a motýly. „Claryssa Mixed“ je vynikající i jako řezaná a sušená rostlina. Můžeme ji pěstovat v sadbovačích ve skleniku a poté rozsadit po zahradě, kde pěstujeme rostliny k řezu, abychom brzy v sezóně získali kvetoucí klasy. Lze ji také na jaře vysévat přímo do země. Listeny této šalvěje příjemně voní a v minulosti se přidávaly do likérů posilujících potenci. Mají též protizánětlivé účinky. GS

Alternativy

Syn. *Salvia horminum*, *Salvia horminum*, 'Bouquet Mixed', *Salvia horminum*, 'Blue Denim'

Šalvěj
Salvia guaranitica
,Black and Blue‘

Hlavní znaky Rychle roste; slabě aromatické listeny; láká včely, motýly a kolibříky

Výška 1,2 m **Šířka** 90 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9–10

Jednou z nejstatnějších a nejnápadnějších z onoho množství nejrůznějších šalvějí je *S. guaranitica*, 'Black and Blue'. Tato hustě rostoucí šalvěj se slabě aromatickými listeny zkrášlí konec léta a podzim vysokými, štíhlými klasy modrých květů s vyčnívajícím horním pyskem, které vyrůstají z černých kalichů, což této odrůdě dalo jméno. 'Black and Blue' roste ve velkých, vzpřímených trsech. Na jejich silných, větvičích se lodyhách se až do prvního mrazu objevuje spolehlivá zásoba květů. 'Black and Blue' milují včely stejně jako všechny šalvěje, ale délka úzkého květu brání některým druhům hmyzu proniknout dovnitř. Zvláště čmeláci se proto uchylují k „loupeži“ nektaru. Vykoušou na bázi květu otvor, kterým se k němu dostanou. Šalvěje mají nejrůznější tvary a velikosti a pocházejí z nejrůznějších částí světa. Šalvěj *S. guaranitica* a její kultivary pocházejí z Jižní Ameriky, proto nejsou tak otužilé jako některé jiné druhy a musíte je chránit i před tou nejmírnější zimou. JS

Alternativy

Salvia, 'Amistad', *Salvia*, 'Purple Majesty', *Salvia guaranitica*, 'Blue Enigma', *Salvia*, 'Wendy's Wish'

Hlaváč tmavonachový

Scabiosa atropurpurea ‚Chile Black‘

Hlavní znaky Vyčnívající, aromatické letní květy ke zkrášlení zahrady i k řezu; láká volně žijící živočichy
Výška 90 cm **Šířka** 45 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 10

Tato rostlina pocházející z oblasti Středozemního moře se začala pěstovat koncem 16. století, je však překvapující, kolik zahradníků se dosud blíže neseznámilo s jedinečnými vlastnostmi hlaváčů. Hlaváč tmavonachový proslul záplavou květů, která se rozlévá vůkol celé léto, a pokud nepřijdou silnější mrazy, klidně až do zimy. Můžete ho trhat celé náruče a jeho květy naplnit každou vázu v domě. Květy nabízejí pestrou paletu barev od čistě bílé přes modrou a fialovou až po růžovou, rubínovou, světlefialovou a velmi sytou nachově švestkovou, která ve stínu vypadá jako černá. Tímto posledním případem je *S. atropurpurea* ‚Chile Black‘. Jak květy stárnou, vynořují se drobné fialové tyčinky. Květy šíří tu nejlibější medovou vůni, které včely, motýli a další divoce žijící tvorové nejsou s to odolat.

Každý květ vydrží ve vodě přibližně týden a stejně jako v případě hrachoru vonného (*Lathyrus odoratus*), čím víc květů utrhnete, tím více nových se objeví. Je však dobré nechat některá květenství, aby tu a tam vytvořila semena. Ty si můžete uschovat jako pojistku, protože ‚Chile Black‘ úspěšně přezimuje pouze ve vlídném podnebí a na dobře propustných půdách. Navíc vrcholy se zralými semeny mají svou nevtíravou krásu a můžete je utrhnout a zkrášlit jimi interiér, nebo je nechte na zahradě a na semenech si pochutnají hladoví ptáci.

Semena se mohou na jaře vysít v pokojových podmínkách a zhruba o měsíc později se rostliny přesadí na záhony. Další možností je ve druhé polovině jara vysévat přímo na pozemku, kde rostliny pokvetou. Vysévejte do rovného řádku, pak snadno rozeznáte ‚Chile Black‘ od mladých rostlin jednoletých plevelů. Potrvá asi deset až dvanáct týdnů od výsevu, než se objeví první netrpklivě očekávané květy. Tato rostlina je sice krátkověká trvalka, ale častěji se pěstuje jako letnička. GS

Alternativy

Scabiosa atropurpurea ‚Oxford Blue‘, *Scabiosa atropurpurea* ‚Ace of Spades‘, *Scabiosa atropurpurea* ‚Imperial Mix‘

Vějířovka nezlomná

Scaevola aemula ‚Blue Wonder‘

Hlavní znaky Vějířovité květy na poléhavých lodyhách;

kvete od léta do prvního mrazu; láká včely

Výška 20–45 cm Šířka 30–60 cm

Stanoviště ○ ● Odolnost USDA 11

Díky jedinečně tvarovaným květům si *S. aemula* ‚Blue Wonder‘ svůj český název „vějířovka“ opravdu zaslouží. Pět korunních lístků je připojeno pouze k jedné straně květu a tvoří vějíř. Korunní lístky jsou modré se slabým nádechem nachové, květní lůžko je bělavé a hrdlo žluté. Jednotlivé květy jsou seskupeny do vrcholových klasů, které se stále prodlužují, a celé léto až do prvního mrazu tudíž tvoří jeden květ za druhým. ‚Blue Wonder‘ má krásné zelené listové lodyhy a květní lodyhy, které se směrem ven ohýbají do oblouku až k zemi. To z ní dělá vynikající rostlinu do závěsných košů a nádob, ale také užitečnou záhonovou rostlinu. Květy v klasech na poléhavých lodyhách se vždy otáčejí za sluncem. Zkrátka se za každé situace umějí prodat. U této odrůdy není potřeba odstraňovat uvadlé květy, protože netvoří semena a musí se množit řízkováním.

Třebaže tato rostlina vypadá v závěsném koši působivě i samotná, zkuste doprostřed zasadit jasně červené, růžové, oranžové nebo bílé begónie ze série Nonstop, kolem nich umístěte ‚Blue Wonder‘ a nechte je přepadávat přes okraj koše. Celé léto to bude krásná podívaná, která nevyžaduje příliš péče. Na záhonu můžete tyto modré rostliny proložit nižšími odrůdami, ranějšími formami dosny indické, které porostou solitérně mezi ostatními rostlinami, nebo lze do záhonu vložit obelisk, po němž se bude pnout „černooká Zuzana“, smatavka (thunbergie) křídlatá.

Vějířovka nezlomná pochází z Austrálie. Vyskytuje se na jihovýchodě Queenslandu a v Novém Jižním Walesu. Rostlina byla značně vylepšena. Roste na jakékoli přijatelné půdě, ale nemá ráda podmáčená stanoviště. Budou jí vyhovovat osluněná nebo lehce zastíněná místa. Každé jaro je obvykle potřeba znovu nakoupit mladé rostliny, které se ve velkém pěstují z řízků. **MP**

Alternativy

Scaevola aemula ‚Brilliant‘, *Scaevola aemula* ‚White Wonder‘, *Scaevola aemula* ‚Topaz Pink‘, *Scaevola aemula* ‚Zig Zag‘

Klanokvět zpeřený

Schizanthus pinnatus ‚Hit Parade‘

Hlavní znaky Úhledná rostlina obsypaná pestrými květy, které připomínají motýlky s nádhernými vzory na křídlech

Výška 30 cm Šířka 30 cm

Stanoviště Odolnost USDA 12

Mezi 2600 druhů z čeledi lilkovitých objevíme některé nečekané poklady a *S. pinnatus* je jeden z nejpestřejších. Každý z tučtu jednoletých klanokvětů je zajímavý, ale zahradní formy byly vyšlechtěny ze *S. pinnatus*. Pochází z Chile, ale planě rostoucí populace mizí. Tato spíše křehká rostlina má svěže zelené, vstřícné, dvakrát peřenosečné listy s krátkými a úzkými úkrojky. Letní květy jsou nachové, růžové nebo bílé a koruna je tvořená úzkými laloky stejně jako listy. Někdy mají nachové šmouhy nebo žluté skvrnky, případně obojí.

Schizanthus se pěstuje už od počátku 19. století a od té doby se šlechtí, aby rostliny byly menší, hustější, houževnatější a lépe zvladatelné. U korunních lístků byly kvůli

působivosti vyšlechtěny širší laloky, na nachových šmouhách se objevily skvrnky a žlutý střed se ještě více zvýraznil. Také se značně rozšířil rejstřík barev a barvy se ustálily.

Rostliny *S. pinnatus* ‚Hit Parade‘ jsou úhledné, husté a bohatě se větví, takže květy se vznášejí nad listy v sevrěných latovitých květenstvích. Květy bývají červené, růžové, levandulové a bílé. Všechny mají žlutý střed s nachovým nebo růžovým lemem. ‚Hit Parade‘ se obvykle pěstuje jako chladnomilná jednoletá rostlina – nesnáší letní horka, ale je citlivý na mraz. Semena vysejte koncem léta nebo na podzim, a pokud bude třeba, nechte rostliny přezimovat ve skleníku. V teplejších oblastech se *S. pinnatus* může vypěstovat ze semen i venku. **GR**

Alternativy

Schizanthus série Atlantis, *Schizanthus* ‚Royal Pierrot‘, *Schizanthus pinnatus* ‚Star Parade‘

Aksamitník jemnolistý *Tagetes tenuifolia* ‚Lemon Gem‘

Hlavní znaky Kvete v létě; aromatické, tmavozelené listy; výrazně rozkladitá rostlina; láká motýly

Výška 20 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tyto půvabné drobné rostliny dostaly do vínku menší květy než jejich proslulí bratřenci aksamitník rozkladitý (*T. patula*) a aksamitník vzpřímený (*T. erecta*), ale mají své vlastní osobité kouzlo. *T. tenuifolia* ‚Lemon Gem‘ tvoří záplavu květů velkých pouze 2 centimetry, ale co jim chybí na velikosti, to dohánějí počtem. V polovině léta se rostliny do slova topí v květech. Svým způsobem je to škoda, protože květy zakrývají krásu krajovitých, jemně zpeřených listů. Navíc když o rostlinu zavádíte, ucítíte příjemnou citrusovou vůni, a květy jsou jedlé, přidávají se do salátů a dezertů. Je něco, co této drobné rostlině schází?

‚Lemon Gem‘ je ideální jako obruba okrajových pásů nebo v barevných blocích. Má úžasný, rozkladitý,

kupolovitý růstový habitus, proto se hodí k vyplnění prostoru a velmi mu to sluší s červenou šalvějí nebo modrou petunií. Najde se pro něj místo i ve velkých nádobách.

Jestliže do vašeho zahradního schématu nezapadá citronově žlutá barva, potom si můžete vybrat ze zlatých, mandarinkových a červených dvoubarevných odrůd. *T. tenuifolia* vypadá dobře, i když se pěstuje ve smíšeném porostu. Rostliny rychle rostou a rozkvetou už deset týdnů po výsevu. Snadno se pěstují. Předpěstují se v sadbovači, a jakmile jsou 15 centimetrů vysoké, přesadí se. *T. tenuifolia* nevyžaduje prakticky žádnou péči a tvoří tolik květů, že nepotřebuje, abyste odstraňovali ty zvadlé. Bude-li mít dobré podmínky, pokvete až do prvního mrazu. **TS**

Alternativy

Tagetes tenuifolia ‚Golden Gem‘, *Tagetes tenuifolia* ‚Tangerine Gem‘, *Tagetes tenuifolia* ‚Paprika Gem‘

Aksamitník vzpřímený

Tagetes erecta

Hlavní znaky Kvete v létě; vhodný na záhony, do okrajových pásů i jako řezaná květina; vysoká, výrazná rostlina **Výška** 60–90 cm **Šířka** 30 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 11

Existuje spousta aksamitníků (afrikánů) vyznačujících se neuvěřitelnou pravidelností, co se týká velikosti a barvy květu a růstového habitu, proto je pro mnoho druhů aksamitníku složité nalézt své místo na tomto přeplněném trhu. Existují však dva kultivary aksamitníku vzpřímeného, které nabízejí něco trochu jiného. *T. erecta* ‚Simba‘ (na obr.) má oranžové květy s načechranými korunními lístky, které připomínají lví hřívu. Je to poměrně vysoký kultivar, který může dorůst výšky 90 centimetrů. Sytá oranžová barva se plně projeví, je-li zataženo a pošmourno, a najde uplatnění také tam, kde se porost se spoustou velkých listů pokoušíte vyšperkovat výraznou barvou. *T. erecta* ‚Key Lime‘ má nezvyklé nazelenalé, limetkově žluté květy. Na této barvě je cosi velmi zvláštního: lesknou se téměř duhově, zvláště v podvečer horkého letního dne. Kromě toho je to vynikající řezaná květina, která vydrží ve vodě až tři týdny. Navíc tato odrůda není aromatická, což ocení zahradníci, kteří nepříšli na chuť svérázně vůni aksamitníků. ‚Key Lime‘ vyšlechtila nizozemská společnost Burpee. *T. erecta* ‚Vanilla Ice‘ je kultivar s bílými květy, který může citlivě vyplnit mezery pěstitelského schématu ve studených barvách, například z modrých nebo světlefialových květů.

Aksamitníky vzpřímené jsou vynikajícím pozadím záhonů, okrajových pásů nebo velkých nádob; v závislosti na stanovišti a míře hnojení dorůstají výšky 60 až 90 centimetrů. Rostliny se snadno pěstují. Když se předpěstují v pokojových podmínkách, pokvetou od začátku léta. Jestliže se vysejí rovnou do půdy, začnou kvést ve druhé polovině léta. Semena obvykle rychle vyklíčí a rostliny rostou bujně. Doporučuje se použití univerzálního hnojiva, a dokud rostliny nezakoření, je potřeba zalévat. Zvadlé květy by se měly odstranit, aby se doba květu prodloužila až do podzimu. **TS/LD**

Alternativy

Tagetes erecta ‚Marvel Gold‘, *Tagetes erecta* série Jubilee, *Tagetes erecta* série Climax, *Tagetes erecta* ‚Inca Orange‘

Aksamitník rozkladitý *Tagetes patula* ‚Cinnabar‘

Hlavní znaky Kvete od léta do podzimu; snese sucho; barvou se dosti odchyľuje od typického zbarvení aksamitníku **Výška** 90–120 cm **Šířka** 90 cm
Stanoviště ○ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Aksamitníků si málo vážíme. Vysmíváme se jim, že jsou všude, a ohrnujeme nad nimi nos, že jsou křiklavé, možná se také až příliš snadno pěstují. Nicméně britská zahradní expertka Gertrude Jekyllová se už v roce 1916 projevila jako jejich obdivovatelka: „...vzácnou letničku bychom neměli opomíjet jen proto, že je běžná, že se snadno pěstuje a že se to s nimi přehání... Jestliže rostlina byla nesprávně užívána, není to chyba rostliny, nýbrž všeobecné shovívavosti vůči ubohému způsobu zahradničení.“

T. patula ‚Cinnabar‘ je z jiného těsta. Po této elegantní odrůdě aksamitníku rozkladitého prahnou i ti, kteří jinak afrikány nesnášejí. Je to patricijka mezi plebejci. Byla vyšlechtěna v Great Dixter na jihu Anglie, kde zahradník Christopher Lloyd v potu tváře rok za rokem hledal co nejvyšší rostliny s těmi nejčervenějšími květy. ‚Cinnabar‘ má syté terakotově červené květy s tím nejbledším hořčicově žlutým okrajem. Květy jsou jednoduché, rýhované a vstřícné vůči včelám. Středu dominuje květní lůžko s jásavě žlutými tyčinkami. Rostlina je souměrná, vznešená, bohatě větvená a pružná. Pokud může, vlní se mezi jinými rostlinami. V létě může vhodně vyplnit holá místa, která se objeví v záhonu a okrajovém pásu koncem jara. Ochoťně a spolehlivě kvete od léta až do prvního mrazu. Krásné jsou také jemné, zpeřené listy, které svěže voní po borovicí a kafru. Je to vynikající květina k řezu.

Vytrvale kvetoucí ‚Cinnabar‘ je v určitém směru takřka aksamitník. Není problém vysít ho na jaře venku. Otřepe se po deštích, které provázejí začátek sezóny. Vysměje se suchu na konci léta. Vydrží první slabý podzimní mráz. Bohatě kvete i bez přihnojování, odstraňování uvadlých květů a jiné nadměrné zahradnické péče. Pokud mateřskou rostlinu budete držet stranou ostatních aksamitníků, ze semen vyroste přesná kopie. Netrápí ho téměř žádní škůdci ani choroby a přitahuje hmyzí opylovače. **KK**

Alternativy

Tagetes patula ‚Striped Marvel‘, *Tagetes patula* ‚Tall Scotch Prize‘

Aksamitník rozkladitý *Tagetes patula* ‚Tiger Eyes‘

Hlavní znaky Úhledný aksamitník do nádob a na vyvýšené záhony; láká hmyz; vhodný do polykultury
Výška 20 cm **Šířka** 20 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Aksamitníky rozkladité se objevují v rozmanitých formách, ale *T. patula* ‚Tiger Eyes‘ je jedním z nejosobitějších. Oblibě se těší už hodně dlouho. Má krásné plné květy s chocholovitými, oranžovožlutými středy a kolem ohnutý prstenec mahagonově červených korunních lístků, které se křabatí a odhalují žlutý spodek. Tato rostlina může být pro mladé zahradníky dokonalou průvodkyní prvními krůčky v pěstování záhonových rostlin, protože má velká, štětinatá semena, se kterými se dobře manipuluje (klíčí jako hořčice a řeřicha), rychle roste a kvete bez přestávky. Navíc půvabně olemuje záhon nebo okenní truhlík. Skvěle se vyjímá mezi listovou zeleninou s červenými a zelenými listy, například mezi růžicemi lociky seté (*Lactuca sativa*) odrůdy ‚Salad Bowl‘. Tento aksamitník je silně aromatický, a když se pěstuje vedle rajčat, jeho vůně odpuzuje molice, což z něj dělá ideální rostlinu do polykultury v tradiční venkovské zahradě.

Na jaře vysévejte uvnitř do sadbovačů se substrátem. Mírně přitápějte a substrát udržte vlhký. Až to půjde, jednotlivé rostlinky přesadte (přepichnete), aby měly dost prostoru, a po „ledových mužích“ je vysadte ven. ‚Tiger Eye‘ lze koncem jara rovněž vysít do zahradní půdy, ale rostliny často poškozují plži, takže ve srovnání se sazenicemi z větších květináčů, kterým byl dopřán letný start, budou živořit. K odlákání útočníků lze využít pivní pasti. Noční návnady se světelným zdrojem odhalí pachatele, který pak může být lapen a deportován. Pravidelné odstraňování zvadlých květů udrží spořádaný vzhled rostliny a prodlouží dobu květu. Zvadlé květy lze snadno uštípnout prsty. Je to o mnoho rychlejší (a pohodlnější) než používat aranžérské nebo zahradnické nůžky, ale buďte opatrní, protože listy mohou zhoršit kožní alergie. **GS**

Alternativy

Tagetes patula ‚Sparky Mix‘, *Tagetes patula* ‚Dainty Marietta‘, *Tagetes patula* ‚Bolero‘

Aksamitník rozkladitý

Tagetes patula ‚Harlequin‘

Hlavní znaky Kvete od léta do podzimu; snese sucho; vhodný k pěstování v polykultuře spolu se zeleninou

Výška 90 cm **Šířka** 90 cm

Stanoviště ☉ ● **Odolnost** Jednoletá rostlina

Tento aksamitník, který je starou odrůdou z 19. století, byl nedávno znovu objeven. Aksamitník (afrikán) rozkladitý ve skutečnosti nepochází z Afriky, nýbrž z Mexika jako všechny aksamitníky. Byli to Aztékové, kteří tuto hezkou a k tomu užitečnou rostlinu domestikovali, a dodnes se v její rodné zemi pěstuje nepředstavitelné množství krajových odrůd. Slouží jako léčivky, zdroj barviv a hlavně jako *flor de muertos* („květiny mrtvých“) během oslav Dne mrtvých. Zajímavé je, že aksamitník hraje velice důležitou roli také v náboženském životě Indického subkontinentu, přestože tam byl zavlečen teprve před zhruba 350 lety.

Co se týká *T. patula* ‚Harlequin‘, jeho znovuobjevení souvisí s oživeným zájmem o pěstování jedlých rostlin v zahradách. Aksamitníky se uplatní v komplexní ochraně před škůdci v přírodních kuchyňských zahradách, a třebaže ‚Harlequin‘ vyšel z módy a přestal být komerčně zajímavý, generace drobných pěstitelů ho zachránily jakožto zeleného „posla“. Okouzila je jeho prostá krása a užitečnost. Jeho kořeny zapuzují půdní škůdce, příjemná borová vůně odrazuje mšice a jednoduchý květ přitahuje na jedlou zahradu užitečný hmyz včetně opylovačů. Staromódní krajová odrůda ‚Harlequin‘ je v mnoha směrech ideálem moderní doby: dokonalé spojení pěkného vzhledu a funkce.

Nemusíte mít nutně kuchyňskou zahradu, abyste zatoužili po odrůdě ‚Harlequin‘. Rostlina se bohatě větví a má plno jednoduchých květů se zlatými a mahagonově červenými proužky, které připomínají malé větrníky nebo límce dvorních šašků. Je vyšší než soudobí kříženci aksamitníků. Hojně kvete od léta do prvního mrazu. Proužkování je výraznější za chladnějšího počasí, za extrémních letních teplot jsou květy žlutější. Sluší mu to jak v okrajových pásech, tak v kuchyňských zahradách. Vlní se a vhodně druzí s jinými obyvateli okrajového pásu. **KK**

Alternativy

Tagetes ‚Mr. Majestic‘, *Tagetes* ‚Striped Marvel‘, *Tagetes* ‚Tall Scotch Prize‘, *Tagetes* ‚Villandry‘

Maruška štíhlá

Thymophylla tenuiloba

Hlavní znaky Hojnost jasně žlutých, paprscitých květů; jemně zpeřené, aromatické listy

Výška 30 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 11

Je poněkud matoucí, jestliže botanici pocítí potřebu přejmenovat určitou rostlinu a potom ji přejmenují ještě jednou, neboť výzkum vrhl na věc nové světlo a bylo potřeba celou věc přehodnotit. Výše zmíněné často vede k tomu, že obliba rostliny klesá, protože se na různých místech objevuje pod různými jmény a zahradník je pochopitelně podrážděn. V průběhu let byla *T. tenuiloba* známa jako *Chrysanthemum tenuilobum*, *Dyssodia tenuiloba* a *Hymenatherum tenuilobum*. Všechna jména odkazují ke zpeřeným, vstřícným, úzce laločnatým listům. Třebaže jsou někdy popisovány jako štiplavě aromatické, tyto jasně zelené listy příjemně voní. Tvoří ideální pozadí květům, které se mezi listy vynořují, aby se otevřely.

Paprscité, 12 milimetrů velké květy jasně dokládají, že aksamitník a maruška jsou blízkými příbuznými. Mají jasně žluté, jazýčkovité korunní lístky, které obklopují oranžovožluté květní lůžko. Květy se začínají otevírat počátkem léta, ale koncem léta kvetení může ustát; budete-li rostlinu obskakovat s nůžkami na vystříhávání zvadlých květů a konví plnou vody, obvykle to přispěje k tvorbě pozdních květů. *T. tenuiloba* rychle nasazuje do květu a často sama vysemeňuje. Semenače vzešlé z vypadlých semen obvykle začnou kvést ještě ten rok, ale později, díky čemuž se doba květu prodlouží. Rostlina je ideální do popředí osluněných okrajových pásů a také se hodí k pěstování v závěsných koších nebo na okraji velkých nádob. V malých kyticích květy dlouho vydrží.

Maruška štíhlá je původní v jižním Texasu a na severu Mexika, jako krátkověká trvalka pak roste ve volné přírodě a na zahradách na jihu Spojených států. Častěji se však pěstuje jako letnička vysévaná na jaře. Neobtěžují ji škůdci, vyhovuje jí teplo, slunce a dobře propustná půda, ale nižší teploty a více vlhkosti prodlužují dobu květu. **GR**

Alternativy

Thymophylla tenuiloba, 'Golden Dawn', *Thymophylla pentachaeta*, *Thymophylla pentachaeta* var. *belenidium*

Titonie okrouhlolistá

Tithonia rotundifolia ‚Torch‘

Hlavní znaky Kvete od pozdního léta do podzimu; láká včely a motýly; dobrá řezaná květina; snese sucho

Výška 1,8 m **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Rostliny, které lze snadno vypěstovat ze semen, jsou vždy vynikajícím objevem, zvláště pokud rostou tak rychle a jsou tak atraktivní, jak se to daří během jediného vegetačního období titonii okrouhlolisté. *T. rotundifolia* ‚Torch‘ naroste velmi rychle do značné výšky. Od poloviny léta do prvního podzimního mrazu tvoří velké, jasně oranžové, sukcesivní květy, díky čemuž se dočkáme záře pozdních letních barev, které jsou v tomto období roku vzácné. Výška kolísá v závislosti na stanovišti a počasí, ale obvykle činí nejméně 90 centimetrů a často až 1,8 metru.

Rozvětvené lodyhy pokrývají tmavozelené, srdčité listy, které spolu se sametově oranžovými korunními lístky a půvabnými jasně žlutými květními lůžky, typickými pro rostliny z čeledi hvězdnicovitých, dodávají rostlině její univerzální přitažlivost. Pochází z Mexika. Potřebuje spoustu slunce, aby dobře kvetla, proto jí ve vašem okrajovém pásu vyberte místo, kde se může celý den koupat ve slunečních paprscích. Pěstujte ji s tmavočervenými jiřinami nebo nachovými luštěnicemi (*Cleome*), čímž dosáhnete dramatického napětí, nebo ji dejte dohromady se skočcem obecným (*Ricinus communis*) a třapatkou (rudbeckii) srstnatou odrůdy ‚Cherokee Sunset‘ a získáte vskutku ohnivou kombinaci.

Ve velmi teplém podnebí lze titonii okrouhlolistou vysévat přímo do půdy, v chladnějších oblastech je vhodnější vysít ji na jaře v pokojových podmínkách, a jakmile pomine nebezpečí mrazu, přesadit ji ven. Květy milují včely i motýli. Jde též o zajímavou řezanou květinu, ale při trhání buďte opatrní – lodyhy jsou duté a mohou se lehce poškodit. Jestliže rostlinu pěstujete kvůli řezu, můžete vysévat postupně; na podzim jsou oranžové květy obzvláště vítané. *Tithonia rotundifolia* ‚Fiesta del Sol‘ má všechny vlastnosti odrůdy ‚Torch‘, ale je mnohem nižší (75 cm), proto se lépe hodí na menší plochy nebo do květináčů u paty. V Austrálii a některých částech Afriky je titonie okrouhlolistá považována za invazivní druh. JS

Alternativy

Tithonia rotundifolia ‚Yellow Torch‘, *Tithonia rotundifolia* ‚Fiesta del Sol‘, *Tithonia rotundifolia* ‚Goldfinger‘

Torenie Fournierova

Torenia fournieri

Hlavní znaky Kvete od léta do podzimu; snese stín

Výška 15–30 cm **Šířka** 25–30 cm

Stanoviště ● ● **Odolnost** USDA 10

Torenie je hustě rostoucí letnička známá svou schopností dobře kvést na stinných stanovištích. Vyznačuje se trubkovitými květy zakončenými trubkou se dvěma pysky, které jsou obvykle dvoubarevné. Je příslušníkem čeledi krtičníkovitých. Její jasně zbarvené, výstřední, vzhůru otočené květy se podobají květům hledíků – široce otevřená koruna květu odhaluje půvabný jícen s výraznými prašníky, které se na koncích spojují a vytvářejí orgán připomínající svým tvarem srostlou klíčnou kost kuřete. Včelí navštěvy se v těchto přívětivých květech tetelí blahem a během opylování prašníky lámou.

T. fournieri pochází z Vietnamu, ale většina prodávaných hybridů je výsledkem křížení s dalšími druhy torenií, které jsou původní v subtropických oblastech Asie a Afriky. Snese stín, vysoké teploty a vlhkost. V létě rozjasní krajinářská schémata, protože bohatě kvete i tehdy, když si jiné kvetoucí rostliny vybírají dovolenou. *T. fournieri* roste v oblastech, kde nemrzne, jako trvalka, proto ji můžete odnést dovnitř a nechat přezimovat jako pokojovou rostlinu. Základní druh bývá světle modrý, ale šlechtitelé pilně křížili a vypěstovali pro nás kultivary v široké škále barev včetně modré, levandulové, růžové, bílé a vínové. Bílý kultivar je asi nejelegantnější, protože je čistě bílý se zlatou skvrnou přímo v jícnu, která slouží jako jakási přistávací plocha pro včely.

Snadno se pěstuje ze semen, ale často se nabízejí mladé rostliny. Torenie se sama zbavuje uvadlých květů, kvete bez přestávky až do prvního mrazu a jen vzácně ji ohrožují škůdci a choroby. Může se stát půvabnou obrubou patia a vynikne také v závěsných koších a okenních truhlících, protože tvoří kupolovité trsy, které mohou přepadat před okraj. Ve stinných zahradách se uplatní jako sezónní pokryvná rostlina, protože stonky zakořeňují všude, kde narazí na vlhkou půdu, z čehož mimo jiné plyne, že torenii lze snadno množit řízkováním. **KK**

Alternativy

Torenia fournieri ‚Summer Wave Blue‘, *Torenia fournieri* ‚Clown Blue‘, *Torenia fournieri* ‚Moon Indigo‘

Zvonečkovec modrý

Trachelium caeruleum série Devotion

Hlavní znaky Modré kupole drobných kvítků; trvanlivá řezaná květina; dobrá rostlina do nádob

Výška 45–90 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9

Tento půvabný příbuzný zvonků (*Campanula*) se těší přízni pěstitelů již od viktoriánských dob. *T. caeruleum* roste planě v západním Středomoří (v Portugalsku, Španělsku, na Sicílii a také v Alžírsku a Maroku), na podmáčených nebo stinných místech, obvykle na vápenitých půdách. Při pohledu zblízka je podobnost se zvonky zřejmá: široká, kupolovitá květenství – až 15 centimetrů v průměru – se skládají z velkého množství drobných kvítků, které mají tvar vzhůru otočeného zvonku s pěticípným okrajem. Tyto kvítky bývají spíše světle fialové nebo fialovomodré, nikoli čistě modré. Květenství vyrůstá na silné, vzpřímené lodyze pokryté střídavě uspořádanými, tmavozelenými, špičatými listy, které značně zvedají hodnotu zvonečkovce jakožto řezané květiny. V přírodě *T. caeruleum* roste jako trvalka, ale v zahradách se obvykle pěstuje jako letnička a vysévá se na jaře.

Byly vyšlechtěny dvě formy *T. caeruleum*. V 19. století se pěstovaly, často ve sklenicích, vysoké odrůdy, které se uplatňovaly jako řezané květiny nebo působivé hrnkové rostliny. Dosahovaly výšky 90 centimetrů. V současnosti byly vypěstovány nižší a hustější formy zvonečkovce modrého včetně série kultivarů Devotion, které mají modré, vínové, nachové a bílé květy, dorůstají výšky 45 centimetrů a uplatňují se jako hrnkové rostliny. Tyto odrůdy lze také pěstovat venku na osluněných stanovištích s dobře propustnou půdou a jsou ideální do velkých nádob. Při vysokých teplotách a vysoké vlhkosti vzduchu ale kvetou chabě.

T. caeruleum ‚Lake Michigan‘ – s modrými, nachovými, sytě fialovými a bílými květy – je série kultivarů, která dorůstá výšky 90 centimetrů a uplatňuje se speciálně jako řezaná květina. V případě *T. caeruleum* ‚Hamer Pandora‘ se sytě fialovomodré květy druží s listy, které mají nachový nádech. Jakmile se otevře asi čtvrtina kvítků, uřízněte celou lodyhu. Měla by vydržet kolem dvou týdnů. GR

Alternativy

Trachelium caeruleum ‚Lake Michigan‘, *Trachelium caeruleum* ‚Hamer Pandora‘

Drslenka³ modrá

Trachymene coerulea ‚Blue Lace‘

Hlavní znaky Kupolovitá květenství s téměř modrými kvítky; vhodná jako řezaná květina; láká opylovače

Výška 60 cm **Šířka** 20 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Ačkoli by bylo hezké předstírat, že květy této planě rostoucí australské domorodky jsou modré, ve skutečnosti nikdy čistě modré nejsou. I zahradní kultivary mají květy s lehkých nádechem světle fialové. Rostlina se někdy uvádí pod starým názvem *Didiscus caeruleus*. *T. coerulea* ‚Blue Lace‘ má růžovou a bílou formu, ale maximálně se blíží čistě modré s tím nejbledším levandulovým nádechem. Uprostřed každého kvítku je nachový terč. Patří do početné čeledi mříčkovitých a podobně jako většina jejich příbuzných jako řezaná květina vydrží ve vodě neuvěřitelně dlouho. Dorůstá výšky kolem 60 centimetrů. Listy mají olivový nádech a jsou jemně zpeřené podobně jako listy mrkve. Rostliny se obvykle hojně větví, aniž by vyžadovaly zaštipnutí. Drobné kvítky kvetou celé léto. Nejprve se otevírají podél okraje kupolovitého květenství a potom se postupně otevírají směrem do středu. Okolíky se zavřenými květy mají tmavší odstín. ‚Blue Lace‘ je atraktivní také v nádobách, tím spíše, že květy sladce voní a velmi si je oblíbili pestřenky. **GR**

Alternativy

Trachymene coerulea ‚White Lace‘

Lichořeřišnice větší

Tropaeolum majus série Alaska

Hlavní znaky Jasně zelené listy s bílým panašováním; trubkovité květy v paletě ohnivých barev

Výška 30 cm **Šířka** 50 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** Jednoletá rostlina

Původ lichořeřišnice větší (*T. majus*) je poněkud nejasný. Tato bujně rostoucí jednoletá plazivá a popínavá rostlina zjevně roste planě v jihoamerických Andách od Kolumbie po Bolívii, ale pravděpodobně jde o starodávnoho křížence, který je potomkem tří nebo čtyř původních planých druhů rodu *Tropaeolum*. V zahradách severního mírného pásma se objevila roku 1684. Její dužnaté stonky nesou velké, okrouhlé, jasně zelené listy peprné chuti, které jsou bohaté na vitamín C. Na dlouhých stoncích se celé léto otevírají oranžové, trubkovité květy, po nichž následují velká semena. Květy se často otevírají v zákrytu listů. Lichořeřišnice větší ze série kultivarů Alaska je hustá forma, jejímž dalším zvláštním rysem jsou bíle mramorované a kropenaté listy. U květů této série narazíme na pestrou paletu barev včetně šarlatové, lososové, růžové, zlaté, oranžové, žluté nebo broskvové. Kultivary série Alaska pěstujte na osluněných místech v popředí okrajových pásů, nechte je přepadávat přes hranu nízkých zídek nebo vlnit se přes okraj vyvýšeného záhonu. Také jí to sluší ve vanách a závěsných koších. **GR**

Alternativy

Tropaeolum majus ‚Jewel of Africa‘

Sporýš argentinský *Verbena bonariensis*

Hlavní znaky Celé léto květy moderního vzhledu; vhodný do květinového záhonu i jako řezaná květina; užitečný pro hmyz **Výška** 2,4 m **Šířka** 1,2 m
Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 9

Zahradničení podobně jako mnoho jiných oblastí podléhá módním vlivům a rostliny se mohou během několika let propadnout z pozice novinky, kterou rozhodně musíte mít, na pozici rostliny, která je jen do počtu. Zájem o výjimečné kvality tohoto sporýše, který se tak snadno pěstuje, však nevykazuje žádné známky ochladnutí. Možná je to proto, že se velmi pěkně vyjímá ve společnosti okrasných trav a dalších rostlin, které se vyznačují hojným samovýsevem, například řebříčků (*Achillea*) a zápleváků (*Helonium*). Díky řídicí větvenému habitu *V. bonariensis* můžete v tradičních nebo šterkových zahradách umístit až k hraně okrajového pásu, kde dodá žádanou výšku, aniž by stínil jiným rostlinám. Má jedno z nejdelších období květu, na jaké v rostlinném světě narazíte – od pozdního jara do začátku podzimu –, nicméně mladé rostliny vzešlé z jarního výsevu nabudou opravdovou sílu teprve koncem léta. Včely a motýli si velmi cení drobných nachových kvítků jakožto zdroje nektaru. GS

Alternativy

Verbena bonariensis ‚Lollipop‘, *Verbena bonariensis* ‚Little One‘, *Verbena rigida*

Sporýš mechový *Verbena tenuisecta* ‚Imagination‘

Hlavní znaky Vrcholová květenství tmavých, fialovomodrých květů; hezká rozkladitá rostlina
Výška 20 cm **Šířka** 60 cm
Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 8

Sporýš je pestrý rod sdružující kolem 250 druhů. Patří do něj letničky, trvalky, keřovité druhy, vzpřímené a rozkladité druhy, extrémně otužilé rostliny i choulostivé rostliny. *V. tenuisecta* je pouštní druh z Jižní Ameriky, ale zplaněl také na jihu Spojených států od Floridy přes Texas až do Kalifornie. I když ve volné přírodě roste ve slunečním žáru a v suchých, dobře propustných půdách, v zahradách je přizpůsobivější. *V. tenuisecta* ‚Imagination‘ vyšlechtili v Německu a veřejnosti byl představen roku 1993. Původně panovalo přesvědčení, že jde o hybrid, nicméně rostlina byla vyselektována kvůli sytě fialové barvě květu, velkému množství květů a nízkému, rozkladitému, ale ukázněnému habitu. Květenství vyrůstá na lodyhách z paždí listů a tvoří je až patnáct drobných kvítků. Každý kvítek má pět laloků, které jsou na vrcholu dělené, a uprostřed drobný bílý terč. ‚Imagination‘ je nejhodnější pěstovat v závěsných koších nebo nechat přepadávat přes okraj jiných nádob. Jestliže se pěstuje v osluněných okrajových pásích, vytváří působivé letní koberce. GR

Alternativy

Verbena tenuisecta ‚Decked Out‘, *Verbena tenuisecta* ‚Desert Jewels‘, *Verbena* série Aztec Magic

Sporýš *Verbena* ,Lanai Twister Pink‘

Hlavní znaky Kvete od léta do prvního mrazu; láká včely, motýly a múry; rostlina vhodná na záhon

Výška 25 cm Šířka 30–45 cm

Stanoviště ○ Odolnost USDA 10

Květy ve dvou barevných tónech, jimiž se vyznačuje sporýš ‚Lanai Twister Pink‘, dodají pěstování rostlin vždy trochu lesku. Množství jednotlivých pětičetných kvítků je uspořádáno do kruhu na vrcholu výhonů. Tři korunní lístky mířící ven z kruhu jsou bílé se slabou příměsí růžové, dva lístky mířící do středu jsou sytě růžové. Ze středu květenství vyzývavě vyukují nová poupata. Sběratelka cen *Verbena* série Lanai Twister byla vyšlechtěna, aby kvetla celé léto až do prvního mrazu. Miluje horko, takže by měla mít stanoviště na plném slunci. ‚Lanai Twister Pink‘ je letnička, která se pěstuje z řízků. Velmi jí sluší, přepadává-li přes okraj vysoké nádoby korunované nadýchaným trsem modrého nestařce amerického (*Ageratum houstonianum*) nebo otočníkem (*Heliotropium*) vonícím jako třešňový koláč. Pěstujete-li ji na větší ploše, zkuste k ní přimíchat sytě rubínové listy oplněné *Iresine herbstii*, Brilliantissima. Další barvy přinášejí kultivary Twister Red‘ a Twister Blue‘. Oba mají květy ve dvou barevných tónech. MP

Alternativy

Verbena rigida, *Verbena rigida* f. *ilacina*, ‚Polaris‘, *Verbena*, ‚Seabrooks Lavender‘

Violka *Viola* série Sorbet

Hlavní znaky Květy v pestré paletě kouzelných barev a vzorů na úhledných rostlinách

Výška 15 cm Šířka 20 cm

Stanoviště ○ ● Odolnost Jednoletá rostlina

Violky patří k nejkouzelnějším drobným trvalkám a letničkám. Existuje jich kolem 500 planě rostoucích druhů a tisíců kultivarů; najdeme mezi nimi i několik nízkých keříků. I když se běžně vyskytují v chladnějších oblastech severní polokoule, na několik druhů narazíme také v Jižní Americe a Australasii. V zahradách jsou nejčastěji k vidění ‚macešky‘ a ‚fialky‘ a tyto názvy jsou trochu matoucí. Viola (*Viola*) je jméno celého rodu a výrazem ‚maceška‘ se lidově označují barevné letničky a dvouleté rostliny s drobnými květy, které se v zahradách pěstují ze semen. Macešky vypěstované ze semen, aby kvetly na podzim, na jaře a v létě, jsou většinou úhledné rostliny s tmavě zelenými lodyhami, které končí osobitými pětičetnými květy – jednobarevnými, dvoubarevnými a s hezkými vzory, často s krásnými tmavými vousy. Macešky ze série kultivarů Sorbet vyšlechtili v Japonsku. Patří k nim více než dvě desítky kultivarů ve výjimečně široké škále veselých barev. GR

Alternativy

Viola cornuta série Floral Power, *Viola cornuta* série Penny, *Viola cornuta* série Velour

Violka rohatá *Viola cornuta* série Endurio

Hlavní znaky Kvete na podzim, v zimě a na jaře;
aromatická; rozkladitá, mírně poléhavá

Výška 15 cm **Šířka** 25 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** USDA 7

Violka se prodává jako ozimá záhonová květina, ale většina odrůd opravdu dobře pokvete, teprve když se na jaře začne oteplovat. Violky ze série kultivarů Endurio jsou zvláštní tím, že začnou kvést na podzim a mohou v tom pokračovat, i když teploty poklesnou. V mírném pásmu jsou dokonce schopny kvést v zimě pod lehkou sněhovou pokrývkou. V sérii najdeme pestrou paletu barev a často se prodává jako směs, buď podobných barev, nebo náhodně namíchaná, což může vypadat velmi svěže a vesele. *V. cornuta* obvykle příjemně, sladce voní, a když je v nejlepší formě, zdobí ji záplava drobných květů. Kultivary ze série Endurio jsou často popisovány jako poléhavé, ale rostliny jsou většinou poměrně vzpřímené a rozkladité a poléhavé bývají pouze na jaře, kdy začínají rychleji růst. Pěstujte je s okrasnou kadeřavou kapustou nebo hlávkovým zelím, případně s keří, jako je atraktivní *Skimmia japonica* ‚Rubella‘, a některými plazivými břečťany. JS

Alternativy

Viola cornuta série Teardrops, *Viola cornuta* série Avalanche, *Viola wittrockiana* × *cornuta* ‚Cool Wave‘

Violka rohatá *Viola cornuta* ‚Deltini Honey Bee‘

Hlavní znaky Kvete na podzim, v zimě, na jaře
a začátkem léta

Výška 15 cm **Šířka** 20 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** USDA 7

Květy *V. cornuta* ‚Deltini Honey Bee‘ mají neobvyklý odstín teplé hořčicově zelené a objevuje se na nich vzor, který vypadá jako drobné, roztomilé obličejky. Kromě toho příjemně, sladce voní. Mohou kvést i v nezvykle chladném zimním počasí, a pokud teploty příliš neklesnou, jsou schopny kvést od podzimu až do konce jara. Za chladného počasí se výrazná hořčicová barva mění na kombinaci žluté a nachové, ale když teplota začne růst, původní barva se brzy vrátí. ‚Deltini Honey Bee‘ jsou robustní rostliny, které se vyznačují jednotným tvarem a dobou květu, proto je na ně hezký pohled a jsou obsypané květy. Díky vzpřímenému habitu se nejlépe hodí k pěstování v květináčích, ale vedou si dobře i v záhonu. Chcete-li si v zimě co nejvíce vychutnat jejich květy, zkombinujte je s rostlinami, které se chlubí hlavními listy, například s *Hebe ochracea* ‚James Stirling‘, která má podobný hořčicově zelený odstín, se stále-zelenou ostřicí *Carex oshimensis* ‚Evergold‘ nebo s prvosenkou bezlodyžnou odrůdou ‚Claddagh‘, která má bronzové listy. JS

Alternativy

Viola cornuta ‚Sorbet Peach Melba‘, *Viola cornuta* ‚Sorbet Morpho XP‘, *Viola* × *wittrockiana* ‚Envy‘

Ostálka zahradní *Zinnia hybrida* série Profusion

Hlavní znaky Jasné a pestré jednoduché nebo plné květy; nízká, rozkladitá rostlina

Výška 40 cm **Šířka** 50 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 12

Ostálka (cínie) je pestrá rostlina z čeledi hvězdnicovitých, která je doma ve stepích a řídkých křovinách. Tento rod se ve volné přírodě vyskytuje především v Mexiku, ale areál jeho výskytu sahá až na jihozápad Spojených států. Téměř všechny ostálky jsou jednoleté, ale najdou se i mírně keřovité druhy. *Z. hybrida* série Profusion vyšlechtili v Japonsku. Jde o úhledné rostliny, které jsou spíše širší než vyšší. Kultivary různých barev jsou podobně velké a kvetou zhruba ve stejnou dobu. Rostliny nezvykle dobře snášejí vysoké teploty a sucho a spolehlivě odolávají chorobám, takže zahradníci je mohou pěstovat bez obav, že krásný vzhled rostlin zničí nějaké onemocnění. Série Profusion se dělí na dvě skupiny. Rostliny z původní skupiny mají jednoduché nachové, růžové, oranžové, žluté a bílé květy. Novější série Profusion Double má plné květy podobných barev a velikostí a také růstem odpovídá kultivarům s jednoduchými květy. GR

Alternativy

Zinnia elegans série Dreamland, *Zinnia marylandica* série Zahara

Ostálka marylandská *Zinnia marylandica* ,Zahara Double Fire‘

Hlavní znaky Kvete od léta do prvního mrazu; vhodná na záhon, do okrajového pásu nebo nádoby; dobrá řezaná květina

Výška 45 cm **Šířka** 50 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** USDA 12

Z. marylandica, Zahara Double Fire' s živými, oranžovočervenými květy je šampiónkou zahradnických soutěží a pěstovat ji se rozhodně vyplatí. Vnese do zahrady svěží vítr. Plné květy se vznášejí nad listy ve středním odstínu zelené. Kompaktní habitus rostliny, která tvoří kupolovité trsy poseté květy, se skvěle uplatní v okrajových pásích, záhonech a nádobách. Ostálka pochází z Mexika. Pěstuje se jako letnička. Jakkmile zakoření, snese sucho. Prokazuje dobrou odolnost vůči chorobám. Nejraději má plně osluněná stanoviště. Jestliže nemáte příliš v lásce jásavé barvy, vynikající alternativou je *Z. marylandica*, Zahara Double Strawberry', která má také plné květy, ale sytější růžové. Zahara Double Fire' pěstujte jako jádro výsadby ve vysoké nádobě a tento šperk rostlinného světa zvýrazněte tím, že jeho výrazné oranžovočervené květy obklopíte poléhavým porostem „stříbrného deště“ (*Dichondra argentea*, Silver Falls') nebo půvabnými bílými květy pryšce *Euphorbia hypericifolia*, Diamond Frost'. MP

Alternativy

Zinnia marylandica, Zahara Sunburst', *Zinnia marylandica*, Zahara Starlight Rose', *Zinnia elegans* série Benary's

CIBULOVINY

Zde se budeme věnovat rostlinám, které přežívají z roku na rok díky tomu, že se v určité fázi životního cyklu uchýlí do své podzemní zásobárny. Zahradník v tom nalézá tu výhodu, že zimní spánek je ideální dobou, kdy cibulnaté rostliny lze nakupovat a vysazovat, aniž byste se příliš starali o termín výsadby a zalévání. V této kapitole narazíme na cibuloviny, s nimiž je nejvhodnější zacházet jako s letničkami – například amarylku (amaryllis) a rychlené hyacinty –, ale také na rostliny, kterou jsou rok od roku lepší – zplanělé sněženky nebo bramboříky.

K nejnámějším cibulnatým rostlinám patří narcisy a tulipány, které kvetou na jaře. Zahradník, který na podzim sází jejich suché cibule, myslí na příští sezónu. Cibuloviny však mohou potěšit v každém období roku: v létě vůní, barvou a jako řezaná květina, na podzim posledním výkřikem krásy a v zimě těmi nejčasnějšími květy.

🌱 Tulipán „Flaming Parrot“ budí na jaře rozruch díky tomu, že vyroste ze suchých cibulí zasazených na podzim.

Česnek Cowanův

Allium cowanii

Hlavní znaky Kvete na jaře; vynikající jako řezaná květina; vonné květy

Výška 40 cm **Šířka** 7 cm

Stanoviště ○ ● ● **Odolnost** RHS H3

Tento česnek se pěstuje kvůli svým oslnivým květenstvím. Patří do skupiny drobnokvětých okrasných česneků. *A. cowanii* je blízkým příbuzným česneku neapolského (*Allium neapolitanum*) a česneku ochlupeného (*Allium subhirsutum*), ale liší se od nich znatelně většími květy, které zcela dlouho vydrží kvést. Lodyha je trojhranná a dorůstá výšky 40 centimetrů. Na počátku vegetačního období lodyha připomíná vývrtku, ale krátce předtím, než se květy začnou otevírat, se lodyha napřímí. Roztomilý čistě bílý okolík obsahuje patnáct až dvacet květů na krátkých stopkách s kontrastujícími zelenými pestíky. *A. cowanii* pochází z jižní Evropy a severní Afriky. Kvete začátkem jara a je to dobrá řezaná květina příjemné vůně; pravidelně figuruje ve svatebních kyticích. Květy jsou jedlé a lze je přidat do salátů. Nejlépe roste na plném slunci nebo ve skvrnitém stínu, na úrodných, dobře propustných půdách. Zajímavě vypadá v kombinaci s pomněnkovcem (*Brunnera*). Tuto cibulnatou rostlinu lze také úspěšně pěstovat jako trvalku.

Legenda praví, že česneky se rozšířily po pádu člověka, když ďábel opustil ráj. Na místech, kde ďáblova pravá noha znesvětila zem, vyrostla cibule, tam, kde zemi zatížila jeho levá noha, vyrázil česnek, a tam, kde půdu pošpinil jeho ocas, vyrostl pórek. Ze sirnatého puchu, který šířil, vzešly menší druhy česneků. Navzdory původu, který jim přisuzuje starý příběh, česneky někdy bývaly považovány za posvátné. Starověcí egyptští kněží viděli ve tvaru cibule symbol vesmíru. Kulovitá cibule symbolizovala nebe, peklo a zem. Cibule rostlin rodu *Allium* má sedm vrstev, proto se věřilo, že ochrání před sedmi zlými duchy a také před čarodějnicemi a čerty. Čerstvé cibule mají antibioidní účinky a využívají se k léčení nejrůznějších obtíží. **FR/MS**

Alternativy

Syn. *Allium neapolitanum* skupina Cowanii. *Allium zebdanense*, *Allium triquetrum*, *Allium unifolium*

Česnek Schubertův

Allium schubertii

Hlavní znaky Kvete koncem jara a začátkem léta; láká včely a motýly; dobrá řezaná květina

Výška 90 cm Šířka 15 cm

Stanoviště ○ ● Odolnost RHS H7

Jestliže chcete své zahradě dopřát trochu vzruchu, stačí sáhnout po *A. schubertii* s velkými květenstvími. Je to jeden z nejosobitějších česneků. Vyznačuje se tmavě růžovými až nachovými květenstvími, která v létě připomínají vybuchující kulové pumy. Každé květenství je tvořeno zhruba padesáti drobnými kvítky na koncích paprščitě uspořádaných stopek různé délky, které vyvolávají onen dojem explodující pumy.

Cibule tohoto česneku je nevhodnější sázet v září, a to alespoň 15 centimetrů hluboko. V době květu můžete v zahradnickém centru narazit na rostliny v květináčích. S ohledem na velikost květenství (zhruba 30 centimetrů v průměru), je sázejte alespoň 40 centimetrů od sebe, aby květy co nejvíce zapůsobily. Tyto okrasné cibuloviny by měly opětovně vyrůstat a rozkvétat po mnoho let. Upřednostňují dobře propustnou půdu (jestliže takovou nemáte, před výsadbou ji promíchejte s velkým množstvím hrubého písku, abyste měli jistotu, že půda nebude zadržovat vodu) a užívají si letní žár. Na jaře nebo na podzim oddělte velké trsy. Stvoly jsou kratší než u některých jiných česneků (kolem 50 centimetrů) a páskovité listy začínají před květem odumírat stejně jako u mnoha jiných česneků, což nemusí vypadat zrovna atraktivně. Sázejte ve větších porostech nebo alespoň po třech rostlinách. Pěstujte mezi nízkými trvalkami, například otužilými kakosty nebo kontryhely měkkými, které zakryjí všechno nevzhledné.

Tento druh je původní ve východním Středomoří. Obrovská plodenství se semeny se odlamují a nechávají se unášet větrem – roztrušují semena podobně jako takzvaní pouštní běžci. I ve vaší zahradě bude vysemeňovat. Květenství přitahují motýly, včely a další hmyzí opylovače a milují je též aranžéři květin, kteří je využívají zelená i sušená. Nastříkáte-li sušená květenství zlatou, stříbrnou nebo červenou barvou, získáte působivou vánoční ozdobu – může to být dokonalá hvězda na špičku vánočního stromku. VP

Alternativy

Allium ‚Beau Regard‘, *Allium* ‚Rosenbachianum‘, *Allium* ‚Globemaster‘, *Allium* ‚Mount Everest‘, *Allium nigrum*

Česnek holandský *Allium hollandicum* ,Purple Sensation‘

Hlavní znaky V létě poutavé květenství připomínající vybuchující kulovou pumu

Výška 50 cm **Šířka** 20 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H4

Robustní stvolky zakončené trvanlivými, sytě zbarvenými kvetoucími koulemi dělají z ‚Purple Sensation‘ oblíbence zahradních architektů. Začátkem léta odumírají šedozeleňé listy, ale otevírají se sytě nachové kvítky, a pokud se rostliny pěstují ve větším počtu v sousedství trav, krémově zbarvených ladoníků (*Camassia*) a otužilých kakostů, jejich květenství připomínající kulaté lízátko vytvoří dramatickou scénérii. Po odkvětu představení pokračuje, protože na rostlinách dozrají působivá plodenství, která připomínají vybuchující kulovou pumu s paprsky zakončenými zelenými tobolkami. Jsou ideální do šterkové nebo přírodní zahrady, pěstují-li se na vyvýšených záhonech či ve větších nádobách, mohou i menší zahrady a balkony obohatit o výrazný, zajímavě tvarovaný prvek. Tento spolehlivý česnek byl vyšlechtěn z *A. hollandicum*. Má sytější zbarvené a kompaktnější květenství než základní druh. Na podzim sázejte ve skupinách, nejlépe za později kvetoucí trvalky, které zakryjí nepěkné odumírající listy. ZA

Alternativy

Allium cristophii, *Allium amethystinum* ‚Red Mohican‘,
Allium atropurpureum x *schubertii*

Zornice překrásná (amarylka) *Amaryllis belladonna*

Hlavní znaky Aromatické květy; kvete od začátku do poloviny podzimu; dobrá řezaná květina

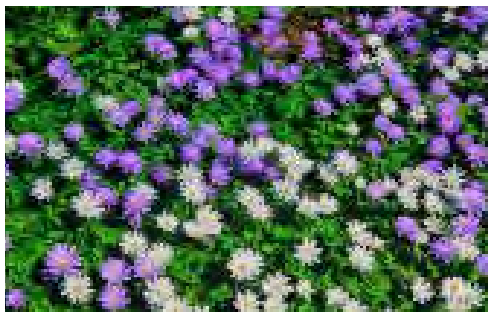
Výška 60–75 cm **Šířka** 45 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H3

Rostlina by se neměla zaměňovat s pokojovým hvězdníkem (*Hippeastrum*), jehož kultivarům se též říká „amarylka“ nebo „amarylis“. *A. belladonna* je otužilejší a může se pěstovat venku na teplém, osluněném a chráněném místě. Na podzim tvoří okolíky šesti až dvanácti menších, růžových, aromatických, trubkovitých květů, které jsou až 10 centimetrů dlouhé. Zahradě dodá barvy a jako řezaná květina nádherně ozdobí interiér. Sázejte v létě, a to 30 centimetrů od sebe. Vrchol cibule by měl být v úrovni terénu. Dlouhé, páskovité listy se objevují až po květech a vydrží přes zimu do následujícího léta. Jsou citlivé na chlad a mraz, proto je v chladnějších oblastech nezbytné na podzim rostlinu zamulčovat a v zimě ji přikrýt. Lze ji i pěstovat v nádobě a na zimu přesunout dovnitř. Listy rostlin pěstovaných v květináčích nechte růst bez zastříhávání a každý měsíc přihnojujte; když má rostlina listy, aplikujte tekuté hnojivo, abyste posílili cibuli. Rostlina je jedovatá, rozhodně ji neochutnávejte. GH

Alternativy

Amaryllis belladonna ‚Johannesburg‘, *Amaryllis belladonna* ‚Kimberley‘, *Amaryllis belladonna* ‚Cape of Good Hope‘

Sasanka rozkošná *Anemone blanda*

Hlavní znaky Talířkovité květy; kvete na jaře; v létě odpočívá; láká včely

Výška 13 cm **Šířka** 25 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H5

Prosperující kolonie těchto sasaneček patří k radostem jarní zahrady. Brzy na jaře se objeví trojlaločné, zubaté listy, které jsou vespod načervenalé, a jejich koberec pokryje zem. Nad listy se vynoří paprčité květy. Obvykle jsou modré s krémovým kopečkem tyčinek uprostřed, ale běžná je také růžová a bílá forma. Druhový přívlastek *blanda* znamená „okouzlující“ nebo „rozkošný“, což na tuto drobnou hlíznatou trvalku sedí. Začátkem léta představení končí a tato rostlina, která patří do čeledi pryskyřníkovitých, mizí až do jara pod zem. Než zasadíte vysušené hlízy, namočte je přes noc do vody, aby nabobtnaly. Při výsadbě nezáleží na poloze hlízy, ona si poradí. Nejlepší je sázet v širokých pruzích 5–8 centimetrů hluboko, a to do dobře propustné, humózní půdy. Jestliže má dobré podmínky, sama vysemeňuje a zplaňuje. Může se pěstovat v nádobách, ale na otevřeném pozemku je spokojenější. **MP**

Alternativy

Anemone nemorosa „Robinsoniana“

Sasanka věncová *Anemone coronaria* skupina De Caen

Hlavní znaky Kvete na jaře a v létě; červené, modré nebo bílé květy; dobrá řezaná květina

Výška 30 cm **Šířka** 15 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H5

Sasanky patří do čeledi pryskyřníkovitých. Mnoho sasaneček jsou krásné zahradní odrůdy, které se pěstují kvůli atraktivním květům. *A. coronaria* De Caen miluje v zahradách teplá, osluněná stanoviště. Kromě toho, že se dobře uchytí jako trvalka, dává vynikající řezané květy. Místo toho, abyste květní lodyhu řezali, zakrťte ji a vytáhněte. Díky tomu vydrží ve váze déle. Sasanky s cibulovými hlízkami jsou spíše známé jako letní květiny, ale kvetou také na jaře. V jižnějších oblastech jsou sasanky prvními rostlinami, které rozkvetou, ale hlíznaté sasanky zpravidla pokvetou, kdykoli potřebujete. Chcete-li, aby kvetly na jaře, cibulové hlízy je třeba zasadit na podzim. Nemusejí se však sázet nijak hluboko, protože listy potřebují rychle vyrůst. Na podzim zasadte skupinu sasaneček mezi cibule tulipánů, a na jaře se můžete těšit na oslnivou kombinaci. Jestliže je zasadíte na jaře, pokvetou v polovině léta. Než cibulové hlízy zasadíte, namočte je na několik hodin do teplé vody, aby lépe zakořenily. **FR/MS**

Alternativy

Anemone coronaria série Harmony

Lítostka bělostná (kobří lilie)

Arisaema candidissimum

Hlavní znaky Kvete v létě; aromatické květy; výrazná rostlina zajímavého tvaru

Výška 30–40 cm **Šířka** 15 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H4

V této zajímavé a zvláštní skupině rostlin jde nepochybně o královnu krásy. Její příbuzní pravděpodobně patří mezi nejpodivněji a nejfantastičtěji vyhlížející rostliny vůbec. Když se konečně objeví áronovitý květ *A. candidissimum*, léto už je v plném proudu, takže dávejte dobrý pozor. Květ tvoří bílý toulec, zvenčí se zelenými proužky, uvnitř s růžovými. Dalším překvapením je, že květy sladce voní. Brzy je následují trojčetné listy složené ze tří velkých lístků. Vyrždí až do podzimu, kdy se zbarví do hnědožluta a posléze zmizí, aby přečkaly zimu jako podzemní hlíza. Trsy listů jsou samy o sobě velmi hezké.

Tato skupina rostlin dokáže snadno zaujmout. Tyto skvosty dorůstají výšky 30–40 centimetrů. Dávají přednost osluněným nebo mírně zastíněným stanovištím a půdám, které jsou dobře propustné, ale udrží vlhkost, a jsou bohaté na listovou hrabanku. Jestliže se hlízy vytáhnou ze země, snadno vysychají, proto se upřednostňují rostliny vypěstované v květináči. Rostlina pochází ze západní Číny a v roce 1914 ji přivezl George Forrest. Dobrou náhražkou je sasanka *Anemone griffithii* z Himálaje. Toulec má kaštanovo-bílé síťování a ohýbá se, což mu propůjčuje prazvláštní, kapucovitý vzhled.

A. candidissimum dobře ladí s časně kvetoucími lesními rostlinami, jako jsou sasanka rozkošná (*Anemone blanda*), sasanka hajní (*A. nemorosa*) nebo třeba řeřišnice *Cardamine quinquefolia*. Všechny dokončí svůj životní cyklus a uvadnou ještě dříve, než se objeví lítostka, takže stanoviště důkladně využijete. Další možností je pěstovat větší počet lítostek vedle papratky *Athyrium nipponicum* var. *pictum*. Barvy a struktura listů se zde budou vzájemně doplňovat. Přestože je v mnoha oblastech dostatečně otužilá, tam kde je velmi chladno, by se měla pěstovat v bezmrazém skleníku. Pamatujte, že rostlina je jedovatá a může dráždit pokožku a oči. **MP**

Alternativy

Arisaema sikokianum

Áronovec chobotnatý (myšička) *Arisarum proboscideum*

Hlavní znaky Na jaře zaujme listy a květy; v létě odpočívá; oblíbený u dětí

Výška 15–20 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ● ● **Odolnost** RHS H5

Není mnoho rostlin, které by tak důkladně skrývaly svou krásu jako tento roztomilý áronovec – také se mu říká „myšička“. Brzy na jaře vyrazí koberec veselých, zelených, široce střelovitých listů a rostlina povyroste do výšky 15–20 centimetrů. Koncem jara se v úkrytu listů objeví „myška“. Květy jsou typické pro příslušníka čeledi árónovitých. Mají válcovitý toulec, dole bílý, směrem vzhůru sytě kaštanový. Toulec se stále prodlužuje a vytváří onen myší ocásek, který může být až 15 centimetrů dlouhý. Uvnitř toulce se ukrývá palice. Šíří houbovou vůni přitahující bedlobytky (čeleď Mycetophilidae), kteří fungují jako opylovači. Rostlina je zdrojem zábavy pro děti, které „myšku“ rády zkoumají.

A. proboscideum je původní ve Středomoří. Vyhovuje mu lehký stín a jakákoli podmačená půda. Na podzim sázejte oddenky 10 centimetrů hluboko a 30 centimetrů od sebe. V polovině léta listy a „myška“ zmizí a zůstanou jen otužilé zemní hlízy, které přečkají letní sucha. Původní trs se potom pomalu rozroste. Může se pěstovat i v nádobách a stát se zajímavým a nepřehlédnutelným objektem alpského domu. Rostlinu pečlivě chraňte před plíží, kteří by jinak okousali výhonky.

Rostlina během letního spánku úplně zmizí z povrchu, díky čemuž se skvěle hodí k víceúrovňovému pěstování pozdně kvetoucích druhů. *Roscoea purpurea* nevyleze, dokud áronovci neodumřou listy, takže ji lze pěstovat spolu s ním. Stejným způsobem lze využít žilhanou formu kokoříku (*Polygonatum* × *hybridum* „Striatum“) nebo vysokou, statnou lilstoku křivolakou (*Arisaema tortuosum*), která je blízkou příbuznou áronovce. **MP**

Alternativy

Arisarum vulgare

Árón italský

Arum italicum subsp. *italicum* ‚Marmoratum‘

Hlavní znaky Panašované listy od zimy do pozdního jara; na jaře zelenožluté květy; na podzim oranžovočervené plody **Výška** 30 cm **Šířka** 20 cm
Stanoviště 🌑 ● **Odolnost** RHS H6

Je ideální do lesních zahrad. Poutavé panašované listy tohoto árónu pokrývají zem od podzimu do začátku léta a vytvářejí pod stromy a keři okrasný koberec lesklých krémovo-zelených listů. I když jeho hlavní předností jsou velké, střelovité listy, ‚Marmoratum‘ na podzim tvoří elegantní květenství ve tvaru pohrabáče, která jsou zabalena v zelenožlutých toulcích připomínajících korunní lístky. Po květech následuje hrozen oranžovočervených plodů, které dozrávají až poté, co odumřou listy. Ve velmi chladných oblastech listy v zimě odumírají a znovu se objeví, jakmile teploty stoupnou.

‚Marmoratum‘ dejte dohromady s jarními cibulovinami, jako jsou sněženky, narcisy a sasanky hajní (*Anemone nemorosa*), a také s ocúnem jesenním (*Colchicum autumnale*), který hezky ladí s jasně zbarvenými plody árónu. Vyzkoušejte ho také spolu s bohyškami, které mají rády stejná stinná stanoviště a vyplní mezeru, když v létě odumřou listy árónu. Dalším druhem árónu, který stojí za pozornost, je árón plamatý (*Arum maculatum*), který má s árónem italským mnoho společného, ale jeho nachově kropenaté listy nejsou tak oslnivé. Mírně choulostivější árón krétský (*A. creticum*) má velké, aromatické, světležluté květy a zcela zelené listy. Může být okrasnou hrnkovou rostlinou pro pozdní jaro, kdy mu nehrozí mráz. Pamatujte, že všechny části této rostliny jsou jedovaté a dráždí pokožku a oči. Pro rodiny s menšími dětmi to není dobrá volba.

Rostliny vyrůstají z hlíz, ale ‚Marmoratum‘ se nejčastěji prodává v květináči jako trvalka. Na podzim ho zasaďte na stinném místě do půdy, která dobře zadržuje vlhkost – několik týdnů předtím rozhrňte vyzrálý kompost nebo hnůj a s jeho pomocí takovou půdu připravte. Do několika let árón vytvoří velké trsy. Vytrhněte nežádoucí semenáče, aby se rostlina nešířila jako plevel. **ZA**

Alternativy

Arum maculatum, *Arum creticum*, *Arum italicum* subsp. *italicum* ‚Tiny‘

Ladoník jedlý

Camassia quamash

Hlavní znaky Počátkem léta klasy nachovomodrých, oslnivých květů; páskovité listy; dobrá řezaná květina

Výška 50 cm **Šířka** 20 cm

Stanoviště ○ ● ● **Odolnost** RHS H7

Je nejnížší z ladoníků. Nedosahuje ani výšky kolen. Tato drobná cibulovina stvoří začátkem léta barevný příval, který vyplní mezeru mezi jarními cibulovinami a záplavou trvalek kvetoucích v létě. Indiánská etnika už od pradávna využívala tuto severoamerickou luční rostlinu jako důležitý zdroj potravy. Okouzující ladoník *C. quamash* má sytě nachovomodrých klasy a oslnivé květy s jasně zlatými tyčinkami nad trsem mečovitých listů. Rozvolněný habitus z něj dělá ideální rostlinu ke zplnění v porostu lipnice a na otevřených loukách nebo k využití v popředí neformálního pěstebního schématu. Vyhovují mu podmáčené půdy, lze ho tudíž sázet na březích rybníků a potoků.

Svůj ladoník dejte dohromady s prvosenkami a nízkými otužilými kakosty, jako jsou bílý kakost skvrnitý (*Geranium maculatum* f. *albiflorum*) nebo kakost lesní *Geranium sylvaticum* ‚Album‘. Do pozadí se hodí listoví bohyšek, škornice (*Epimedium*) a kapradin. Chcete-li dosáhnout optimálních výsledků, na podzim vyberte slunné nebo částečně zastíněné místo s půdou, která zadržuje vodu, a skupinu cibulí zasaďte asi 7 centimetrů hluboko. Třebaže ladoníku nejvíce svědčí podmáčené půdy, snese i půdy, které v létě vysychají. Nezapomínejte, že ladoníky v létě spí a že do popředí budete potřebovat pozdně kvetoucí rostliny, které zakryjí prázdná místa. Jestliže ladoníky pěstujete v trávě, nesekejte ji, dokud květy a listy ladoníku neodumřou.

Jinými ladoníky, které stojí za vyzkoušení, je například kultivar ‚Blue Melody‘. Má stejné sytě modré květy, ale pod nimi listy s krémovým okrajem. Jestliže se poohlížíte po vyšší rostlině, *Camassia leichtlinii* subsp. *suksdorfii* dorůstá výšky 1,2 metru a podle odrůdy tvoří modré nebo bílé květy. Jestliže potřebujete, aby rostliny kvetly časněji, zvolte ladoník *Camassia cusickii*, vysokou, modrou formu, která kvete koncem jara. **ZA**

Alternativy

Camassia leichtlinii subsp. *suksdorfii* skupina *Caerulea*,
Camassia leichtlinii subsp. *suksdorfii* ‚Alba‘

Dosna

Canna ‚Erebus‘

Hlavní znaky Kvete koncem léta; atraktivní listy; vhodná do vodních zahrad

Výška 1,8 m **Šířka** 80 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H3

Canna ‚Erebus‘ pochází z amerických tropů a subtropů a je mezi dosnami zvláštností, protože potřebuje růst ve vodě. Je to vytrvalá bylina s dlouhou, robustní, nerozvětvenou květní lodyhou, která nese hrozen květů. Jsou jemně růžové s nádechem lososové. Každá rostlina tvoří nádherné, měkké, šedozelené, kopinaté listy lemované úzkým krémovým proužkem. Zvláště tyto listy vnesou do vaší zahrady závan tropů. Není dostatečně otužilá, aby snesla chladnější podnebí, a na podzim by se měla přenést do skleníku s teplotou nad bodem mrazu. Tam by květináče měly zůstat vlhké, ale nikoli nasáklé vodou. Tyto dosny se skvěle uplatní v běžných zahradách a vodních zahradách, protože rychle rostou. Vyžadují plné slunce a středně mokré až mokré půdy. Koncem léta rychle dosáhnou výšky 1,8 metru a rozkvetou. Na jaře můžete nádoby s úrodnou zeminou, v nichž rostou vodní dosny, umístit do jezírka, ale hladina vody nesmí být výše než 15 centimetrů nad kořeny. Dosnu lze také zapojit do vydatně zavlažovaných okrajových pásů; nádoby, ve kterých rostou tyto dosny, by měly stát v miskách plných vody. **FR/MS**

Alternativy

Canna ‚Endeavour‘, *Canna* ‚Ra‘, *Canna glauca*

Dosna

Canna ‚Phasion‘

Hlavní znaky V létě a na podzim působivé květy a listy; výrazná rostlina zajímavého tvaru

Výška 1,8 m **Šířka** 60 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H3

Není to rostlina pro slabochy, ale pro ty, kteří milují vzrušení. Pro ně je *Canna* ‚Phasion‘ nezbytností. Velké, široce kopinaté listy se drží vzpřímeně a nabízejí psychedelickou směsí nachových, žlutých a oranžových proužků, které se potkávají v pravém úhlu. Tuhé, vysoké lodyhy jsou pak zakončeny oranžovými květy. Jestliže jsou umístěny tak, aby listy zalévalo slunce, předvádějí působivé představení. Má-li rostlina v teplém období vegetačního cyklu hojnost vody, v květu může dosáhnout výšky 1,8 metru a je dokonalým příspěvkem do každého subtropicky laděného okrajového pásu. V létě se nad listy tyčí velké květy. V oblastech s vlidnějším podnebím oddenky dokáží pod zemí přežít, zvláště dopřete-li jim štědrou vrstvu mulče. V chladnějším podnebí se doporučuje kořeny na zimu vydloubnout a přechovávat je na místě, kde nemrzne. Tato dosna může být působivou solitérní rostlinou vystupující z nízkého letního záhonu, kterému dominují teplé barvy. Může se také stát jádrem velké nádoby, například ve společnosti molice *Plectranthus argentatus*, jejíž stříbřité listy zkldňují živé barvy listů dosny. **MP**

Alternativy

Canna ‚Stuttgart‘, *Canna* ‚Striped Beauty‘, *Canna* ‚Striata‘

Ladoňka zářící

Chionodoxa luciliae

Hlavní znaky Na jaře drobné, modré, hvězdicovité květy; páskovité, středně zelené listy; vhodná ke zplanění

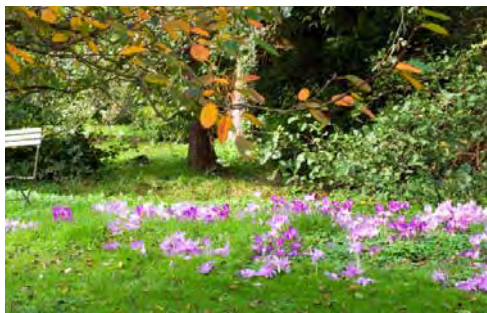
Výška 15 cm **Šířka** 5 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H7

Žádná skalka nebo šterková zahrada není úplná bez této půvabné jarní cibuloviny. Vytváří koberec modrých, hvězdicovitých kvítků s bílými středy, které obklopují drobné, páskovité listy. To, že je drobná, nic neříká o její otužilosti. Pochází z tureckých hor, přežije i studené zimy a kvete začátkem jara, kdy se teploty dosud drží nízko. Tyto vlastnosti odůvodňují její vědecké jméno „sněžná sláva“. I když osluněné stanoviště povzbuzuje květy, aby se otevřely, líbí se jí i na okraji listnatého lesa, kde je též dost světla, protože stromy tou dobou ještě nemají listy. Cibule lze zasadit i do mělkých květináčů s písčítým substrátem a zkrášlit jimi patio, balkon či střešní zahradu. Dokonalými společníky k pěstování jsou pro ni nízké narcisy, krokusy a kosatce sítkované (*Iris reticulata*), které všechny kvetou zhruba ve stejnou dobu a vyžadují podobné podmínky. Začátkem podzimu sázejte cibule do širokých pruhů 5 centimetrů hluboko do dobře propustné půdy. Cibule nejsou tak drahé, proto jich saďte hodně a budete v nejvyšší míře odměněni krásnou podívanou. ZA

Alternativy

Chionodoxa sardensis, *Chionodoxa forbesii*, Blue Giant', *Chionodoxa* ‚Valentine Day‘

Ocún

Colchicum ‚Waterlily‘

Hlavní znaky Kvete na podzim; kvete, aniž byste ho zasadili do půdy

Výška 13 cm **Šířka** 8 cm

Stanoviště ○ ● **Odolnost** RHS H5

Tento kultivar je odvozen od druhu objeveného v Kolchidě, rozkládající se v Malé Asii, na východním pobřeží Černého moře. *Colchicum* ‚Waterlily‘ byl vyšlechtěn ze dvou druhů ocúnů s bílými květy, ale sám má světlefialové, plné květy. Každé květenství se skládá z více než dvaceti květů, které se otevírají začátkem podzimu, kdy se zahrada pomalu chystá k zimnímu spánku. Ocún se vyznačuje pozoruhodnou schopností kvést, aniž byste ho zasadili do půdy, například na teplém místě na okenním parapetu. Poté by se však měl zasadit na slunné stanoviště s dobře propustnou půdou. Některé druhy, třeba ocún jesenní (*Colchicum autumnale*), porostou i v polostínu. Když ‚Waterlily‘ zasadíte na správném místě, rok za rokem se znovu a znovu vynořuje ze země a krásí podzimní zahradu záplavou barev. Skvělou společností mu dělají nízké rostliny, například pelyňky *Artemisia schmidtiana* a *A. stelleriana*, kakosty *Geranium* Dusky Crúg, *G. renardii* a plazivá plamenka (*Phlox*). Všechny části této cibulnaté rostliny obsahují jedovatý alkaloid kolchicin. FR/MS

Alternativy

Colchicum autumnale, ‚Album‘, *Colchicum* ‚Giant‘, *Colchicum* ‚Lilac Wonder‘

Ocún ozdobný *Colchicum speciosum* ‚Album‘

Hlavní znaky Cibulovina kvetoucí na podzim; velké, čistě bílé, kalíškovité květy

Výška 25 cm **Šířka** 15 cm

Stanoviště ○ **Odolnost** RHS H7

Vytrvalý ocún *C. speciosum* ‚Album‘ tvoří v druhé polovině podzimu deset a více velkých, bílých květů ve tvaru kalíšku. Objevují se ve chvíli, kdy většina zahrady uvadá. *C. speciosum* ‚Album‘ kvete jako jedna z posledních rostlin a je jednou z nejhezčích, ale mnoho ocúnů vyžaduje pečlivý výběr stanoviště, protože velmi brzy na začátku roku se objeví jejich velké listy a potom celou věčnost chřadnou a odumírají. Proto se nesnášejí příliš dobře s jarními cibulovinami. Zahradník má tudíž pokušení ukryt je do hlubokého stínu, kde však nemohou nic předvést. Potřebují dobré světlo a místo vystavené letnímu dešti, aby rozkvetly. Vhodné jsou osluněné lemy okrajových pásů osázených podzimními květinami, protože jejich listy odumírou ještě dříve, než se krajní rostliny probudí k životu. Když na přelomu léta a podzimu okrajové pásy opět ožijí, vyvolají další rozruch. Lze je i vysadit kolem vzrostlých stromů nebo na travnatý západní svah. Jejich lidový název „naháčky“ je opravdu přiléhavý, protože květy jako mávnutím kouzelného proutku vyrazí z holé země. **VB**

Alternativy

Colchicum autumnale ‚Nancy Lindsay‘, *Colchicum agrippinum*, *Colchicum tenorei*

Konvalinka vonná *Convallaria majalis*

Hlavní znaky Na konci jara aromatické, bílé, zvonkovité květy; široce kopinaté, zelené listy; dobrá řezaná květina

Výška 25 cm **Šířka** 30 cm

Stanoviště ● ● **Odolnost** RHS H7

Květy této elegantní cibuloviny inspirovaly mnoho voňavek. Když koncem jara rozkvetou, intenzivně voní a spolehlivě pozvednou náladu. Tato neodolatelná vůně se line z čistě bílých květů, které visí na klenoucích se lodyhách jako vroubkovaná zvonkohra a pozadí jim dělají široké, tmavozelené listy. Není divu, že tuto překrásnou rostlinu na jaře zařazují do svatebních kytic. Konvalince vadí přímé slunce. Tvoří okrasný koberec květů a listů pod stromy a keři. Další možností je pěstovat ji v květináčích a provonět si tak patio nebo balkon. Dejte ji dohromady s rostlinami, které mají rády podobné podmínky, například s modře kvetoucí dymnivkou *Corydalis flexuosa* a růžovou srdcovkou zdobnou (*Dicentra formosa*). Sasanka hajní (*Anemone nemorosa*) a nízké narcisy zajistí předehru, protože kvetou na jaře o něco dříve, zatímco kapradiny budou trvalým společníkem, a když konvalinka uvadne, přikryjí plochu svými listy. Na podzim listy konvalinek zežloutnou a zezlátnou a mohou se objevit červené plody. Rostlina je jedovatá. **ZA**

Alternativy

Convallaria majalis ‚Albostrata‘, *Convallaria majalis* ‚Variegata‘, *Convallaria majalis* ‚Flore Pleno‘